

Veerkracht

Magazine van It's My Child
Zomer 2022

JAARGANG 2 | NUMMER 2

*Zomerkamp: hoogtepunt voor
kinderen en hun ouders*

Onze kinderen kunnen hier weer kind zijn.
Ik voel me gelukkig, want ik ben hier veilig.
Doe goed, ontvang goed.
Actuele webinars voor en door ouders.



It's my child

“We willen dat *kinderen* de beste versie van *zichzelf* zijn”

We hebben allemaal hetzelfde doel: ouders, leerkrachten, lokale organisaties, onderzoekers of zelfs zakenmensen. We willen allemaal dat kinderen de gelukkigste en beste versie van zichzelf zijn, maar wat heeft een kind hiervoor nodig?



Kinderen opvoeden, ze leren hoe ze met hun eigenheid en hun emoties kunnen omgaan, focussen op het individu, binnen een breed kader op weg naar een betere toekomst, is een zeer gecompliceerd proces. Het vereist het creëren van een speciaal onderwijsprogramma en een zorgzaam schoolklimaat dat voldoet aan de unieke behoeften van elk kind en dat de diversiteit binnen een school weerspiegelt zonder afbreuk te doen aan de hoge prestatieverwachtingen en -normen. Maar wiens verantwoordelijkheid is dit? Is het de verantwoordelijkheid van scholen? Is het de verantwoordelijkheid van de ouders? Of is het een medeverantwoordelijkheid van beide partijen?

Ouders spelen de belangrijkste rol in de algehele ontwikkeling van hun kinderen. Het is de juiste begeleiding, ondersteuning, liefde en acceptatie van ouders die het karakter van het kind ontwikkelen. Niemand zal ontkennen dat opvoeden de moeilijkste taak is die een volwassene kan hebben. Het is niet iets waar je, al is het maar even, aan kunt ontsnappen. Want kinderen hebben hun ouders van tijd tot tijd nodig om op de goede weg te blijven. Bovendien leer je het niet uit een handboek, omdat elk kind uniek en anders is. Als het gaat om opvoeding en onderwijs is de school een belangrijke tweede speler. Ouders en scholen spelen daarom een gemeenschappelijke pedagogische rol in het leven van kinderen.

De behoefte aan een sterk partnerschap tussen scholen en gezinnen om kinderen op te voeden en te onderwijzen lijkt misschien logisch. Scholen alleen kunnen niet in alle ontwikkelingsbehoeften van een kind voorzien, ze hebben de ouders nodig als echte partners in dit proces. Maar wat betekent partnerschap? Hoe zouden scholen en ouders als partners kunnen samenwerken en hoe kunnen ze elkaar versterken in hun rol? Hoe kunnen we ervoor zorgen dat ouders betrokken worden bij het schoolleven van hun kinderen en niet alleen bij het plan of programma van de school? Moeten de participatieprogramma's van ouders op scholen gebaseerd

zijn op het schoolperspectief en de wijze van uitvoering van de school? Of zouden scholen de ouders de ruimte moeten geven om met hun ideeën te komen en hun eigen accumulatief programma binnen de school op te bouwen, een programma dat de verschillen en overeenkomsten van ouders, hun uniciteit en diversiteit respecteert? Zien we de rol van ouders op school nog als huiswerkbegeleider, voorlezer, deelnemer aan schoolactiviteiten, lunchoppas, wat ook goed is en een omgeving creëert waarin begrip, vertrouwen en respect kan floreren? Of willen we juist dat ouders komen met hun eigen initiatieven die de relatie tussen hen en hun eigen kinderen versterkt op basis van hun eigen individuele behoeften? Hoe zullen kinderen groeien als ze merken dat thuis en school een respectvolle samenwerking aangaan in hun voordeel, waarbij beide partijen elkaar als gelijkwaardige, waardevolle partners behandelen?

Welkom bij Veerkracht Magazine 2

Vorig jaar brachten we de eerste editie uit van Veerkracht Magazine. Het hoofddoel was: laten zien van initiatieven, kracht en veerkracht van nieuwkomer-ouders in Nederland. Het ging over hoe deze ouders omgingen met een heleboel uitdagingen, waaronder de COVID-19-beperkingen, en hoe ze toch in staat waren om hun kinderen op hun eigen manier te ondersteunen. In deze tweede editie van Veerkracht laten we meer zien hoe scholen en ouders in het algemeen kunnen samenwerken als effectieve partners, hoe ze elkaar kunnen versterken en hoe ze samen aan het gemeenschappelijk pedagogisch project kunnen werken om een betere toekomst voor alle kinderen te creëren.

Soha Surour
Oprichter en directeur It's My Child



Wat doet It's My Child?

Veel ouders ondervinden moeilijkheden bij het opvoeden van hun kinderen. Ouders missen bijvoorbeeld het zelfvertrouwen om hun kind te ondersteunen bij hun ontwikkeling of staan voor andere uitdagingen met betrekking tot de relatie van hun kind. Deze uitdaging is vele malen groter bij ouders die onlangs naar een ander land zijn verhuisd. Denk hierbij aan nieuwkomerouders met hun eigen perspectief, opleiding, normen en waarden die niet bepaald passen bij de nieuwe omgeving.

It's My Child heeft een programma ontwikkeld dat ouders begeleidt en stimuleert om hun ouderrol te behouden om zo de (educatieve, psychologische, sociale etc.) ontwikkeling van hun kind te kunnen ondersteunen. De kracht van dit programma is dat het niet alleen ouders ondersteunt in hun ouderrol, maar dat het vooral de ontwikkeling en groei van de ouders zelf als prioriteit stelt. Hierdoor is het ouderbetrokkenheid programma tegelijkertijd een empowerment programma, gericht op het vinden van een plek in de Nederlandse samenleving.

Het programma richt zich op de persoonlijke behoeften van de ouders met betrekking tot hun eigen zelfgroei en -werkzaamheid, waardoor hun gevoel van werkzaamheid als ouders mogelijk wordt. Bij verschillende activiteiten zijn ouders ervan overtuigd dat ze invloed hebben op hun eigen leven en meer verantwoordelijk worden voor de beslissingen en kansen die ze nemen.

Ons concept van werk is gebaseerd op dit citaat. Het is verdeeld in drie pijlers;

'Ieder mens is gebouwd om zichzelf te ontwikkelen en heeft een natuurlijke relatie, autonomie en competentie.'
-Luc Stevens -

Autonomie

Ouders moeten voor zichzelf kunnen beslissen en hun eigen keuzes kunnen maken die passen bij hun behoeften en speciale omstandigheden. Zij moeten de bron van ondersteuning en begeleiding voor hun kinderen zijn.

Relatie en sociaal netwerk

Ouders hebben hun eigen sociale netwerk nodig, zowel met ouders die zich in dezelfde situatie bevinden als met andere ouders en experts. Ze moeten ideeën kunnen uitwisselen om zo van elkaar te leren, het gevoel hebben dat ze tot een groep mensen, dus deel uitmaken van een gemeenschap en het gevoel hebben dat ze in staat zijn zowel ondersteuning te kunnen bieden als te accepteren.

Bevoegdheid

De relatie tussen ouders en hun kind is een holistische relatie. Het is de enige permanente relatie, het is de fundering van ieder kind en alleen zij hebben alle competenties in huis om hun kind(eren) te begeleiden, daarom is het zo belangrijk dat ouders de enige zijn en controle moeten hebben over hun eigen gezinssituatie. Het enige wat ze nodig hebben, is extra ondersteuning en begeleiding die voldoet aan hun persoonlijke behoeften en verwachtingen, die soms in tegenspraak zijn met hun culturele normen maar niet dat ouders hun rol als ouder opnieuw op zich moeten nemen.

De stichting It's My Child biedt scholen en gemeenten een krachtig cultureel programma dat ouders motiveert, stimuleert en ondersteunt bij het behouden van hun ouderrol.

Onze ambassadeurs die ook ouders zijn met een vergelijkbare ervaring geven de ouders die meedoen aan dit programma het vertrouwen dat zij ook in staat zijn om hun kinderen te kunnen ondersteunen in hun nieuwe omgeving. Deze internationale en krachtige groep vrijwilligers begeleidt ouders bij het maken van hun eigen interventieplan om zelf de antwoorden te vinden op hun eigen vragen.



Inhoud Veerkracht

Een hengel in plaats van een vis	6
Soha Surour wint de Bakhuis-Woltersprijs 2022 voor haar bijzondere werk	7
Leven in een parallelle realiteit	8
Ik prijs mezelf gelukkig met mijn kansen in Nederland	9
Oekraïense leerlingen kunnen zacht landen bij Shkola	10
Gemeenschappelijk project: Het Kind	11
Onze kinderen kunnen hier weer kind zijn	12
Ik voel me gelukkig, want ik ben hier veilig	14
Heb vertrouwen in kinderen	17
Hoe maak ik jaren van afwezigheid weer goed?	18
Doorzetten om samen te zijn	20
Vertrouwen op de mensen waar het om gaat	22
Uiteindelijk heb je de kracht om het zelf te doen	24
Als het goed gaat met de ouders, gaat het meestal ook goed met de kinderen	26
Voor ons is het makkelijker, onze hoofden zijn leeg	28
Blijve hoofden, zomervakantie moet leuk zijn!	30
Het voelt hier als thuis	38
De stap naar een beter leven	40
Over timmeren, tuinieren en een dialoog tussen scholen en ouders	42
Stap voor stap zoeken we onze eigen weg	44
Huntu for Joy: een netwerk Eldrika kwam uit Curaçao van verbinding	46
Dilemma: vrijheid versus controle	48
Actuele webinars voor en door ouders	50
De mentaliteit als grootste verschil	52
Seksuele voorlichting gaat vooral om het beantwoorden van vragen	54
Juist in deze moeilijke tijd hebben we elkaar nodig	57
Doe goed, ontvang goed	58
Voor je het weet, tikt de tijd weg	60
Externe oriëntatie met warm welkom	62
Geef ouders een stem	63
De grootste uitdaging: een school voor de kinderen vinden	64
De veerkracht van een vader	66
It's My Child komt naar OVMZ	67
Welke taal je ook spreekt, film kent iedereen	68



Een *hengel* in plaats van een *vis*



“Geef een man een vis en hij heeft eten voor een dag. Leer een man vissen en hij heeft eten voor heel zijn leven.” De boodschap van dit bekende spreekwoord is duidelijk. Op de lange termijn is het voordeliger om een persoon te leren hoe hij het zelf kan doen, dan om het voor hem te doen. Heeft u ooit nagedacht over wat dit spreekwoord in de context van ouderschap kan betekenen? Wat als de hongerige man uw kind is en u de aanbieder bent?

Ouders voorzien hun kinderen van vis, wat materiële zaken als voedsel, onderdak, kleding kan betekenen, maar ook sociaal-emotionele ondersteuning, tijd, interesse en aandacht voor hun kind. Daarnaast brengen ouders hun kinderen kennis bij over hoe ze moeten vissen, als in hoe ze voor zichzelf kunnen zorgen en zichzelf leren kennen. Eigenlijk hoopt iedere ouder dat zijn of haar kinderen in staat zijn om te gaan met de hindernissen in het leven, dat ze betekenisvolle levens leiden en dat ze genieten van hun ervaringen op hun levensweg. Evenzo streven kinderen ernaar competenties te ontwikkelen die ze nodig hebben om zelfvoorzienend te zijn. Hierbij is het belangrijk voor hen dat ze hun bestaande betekenisvolle relaties in hun leven behouden en dat ze op zoek blijven gaan naar nieuwe contacten. Terwijl ouders er alles aan doen om hun kinderen te helpen op de weg naar zelfverwezenlijking, mag niet vergeten worden dat ouders zelf ook eenzelfde weg volgen en dat zij soms ook hulp kunnen gebruiken bij de uitdagingen van het opvoeden.

De juiste vragen

Ouders dragen veel verantwoordelijkheid als verzorgers, beslissers en meer ervaren mensen. Ideaal gezien willen ouders

dat hun kinderen opkijken naar hen als sterke en zelfverzekerde mensen. Toch verrast het leven ons met problemen die vereisen dat we nieuwe strategieën proberen, dat we uit onze comfortzone stappen en veel ouders worstelen hiermee. Nu kunnen ouders putten uit kennis en bronnen die ze actief in kunnen zetten om elk probleem op te lossen dat hun gezin tegenkomt, maar misschien weten ze niet waar te beginnen. Ze kunnen behoefte hebben aan meer informatie of voorbeelden van hoe ze verder kunnen of wat hun eerste stap kan zijn. Hier speelt It's My Child op unieke wijze op in, niet vergelijkbaar met andere organisaties die tot doel hebben om ouders in hun zorg en strijd te helpen. It's My Child geeft geen hapklare antwoorden of oplossingen, maar stelt de juiste vragen. Met andere woorden, we geven geen vis voor een dag, maar we faciliteren lessen in hoe je zelf kunt vissen.

Band

Bij It's My Child geloven we in mogelijkheden, in de kracht van zelfverwezenlijking en in het probleemoplossend vermogen van de mensen zelf. Dat zien we terug in respectvolle communicatie, vrij van oordeel en wantrouwen, met het doel

Soha Surour wint de *Bakhuis-Woltersprijs* 2022 voor haar bijzondere werk

Soha Surour, oprichter en directeur van It's My Child, is de winnaar van de Bakhuis-Woltersprijs 2022. Op 8 maart, Internationale Vrouwendag, nam Soha de trofee in ontvangst met de woorden: “Ik ben heel blij dat het werk van mijn stichting gezien en gewaardeerd wordt.”

De Bakhuis-Woltersprijs is een onderscheiding van de Provinciale Staten in Utrecht. Deze prijs is voor een persoon die zich inzet voor de maatschappij en voor vrouwenemancipatie in het bijzonder. Juryvoorzitter Devika Partiman: “Wat opvalt in het werk van Soha is dat ze niet alleen zelf impact maakt, maar ook een olievlek om zich heen realiseert. Het heeft een blijvende impact op anderen waarin ze haar eigen verhaal heeft omgezet in iets groters. Haar werk is een voorbeeld voor heel de provincie, maar zeker ook voor daarbuiten!”



Van links naar rechts: Ebru Aydin, Soha Surour en Joyce Overheul.

het proces te ondersteunen om zelf problemen te overwinnen. We zien de band tussen ouders en kinderen als een holistische en permanente; een band die bestand is tegen fouten, misverstanden en frustraties. Een band die altijd sterker en beter kan worden. We beseffen dat kant en klare oplossingen en adviezen nuttig kunnen zijn op de korte termijn. Ze kunnen ouders echter ook zodanig verblinden dat alternatieve oplossingen en mogelijkheden die misschien beter passen bij hun behoeften, niet meer gezien worden. Het kan het gevoel van eigen kracht en prestatie voor de ouders tenietdoen en het versterkt hun afhankelijkheid van een organisatie of van iemand die ‘het beter weet’. Zulke ‘quick fixes’ staan uiteindelijk het welbevinden en de voldoening gevende behoeften van autonomie, competentie en relatie in de weg (Deci & Ryan, 2000).

Programma

Gebaseerd op de principes van de Zelfbeschikkingstheorie heeft It's My Child een programma ontwikkeld dat ouders stimuleert om hun ouderrol terug te krijgen, zodat ze de ontwikkeling van hun kinderen (cognitief, psychologisch,

sociaal, et cetera) kunnen ondersteunen. De kracht van dit programma is dat het niet alleen de ouders ondersteunt in hun ouderrol, maar dat het ook de ontwikkeling van de ouders zelf stimuleert. Het programma wordt uitgedragen door It's My Child-ambassadeurs, veelal ouders die zelf het It's My Child-programma hebben gevolgd en die besloten te blijven. Om andere ouders te helpen en bemoedigen. Door verschillende activiteiten die ouders hebben georganiseerd, is hun ervaring en ook de invloed die ze op hun eigen leven hebben, gegroeid. Ouders worden door het programma verantwoordelijker voor de beslissingen die ze nemen en de kansen die ze pakken. Oorspronkelijk richtte It's My Child zich vooral op nieuwkomer-ouders, om hen in hun kracht te zetten zodat ze hun weg kunnen vinden in de Nederlandse maatschappij. Inmiddels is ons bereik uitgegroeid naar alle ouders. Door de opbouw van een gemeenschap tussen ouders te faciliteren, hopen we alle ouders te stimuleren om hun repertoire aan strategieën in opvoeden te verbreden, om in actie te komen en om hun ervaringen te delen.

Soha Surour
Initiatiefnemer It's My Child



Het gemis van Oekraïne in een warm en vriendelijk Nederland

Leven in een parallele realiteit

“Ik herinner me nog goed hoe ik als klein kind hield van de geur van dennenbomen in mijn geboortestad Brovary.” Marina Romanik vertelt over haar thuisland Oekraïne en over haar vlucht naar Duitsland en later Nederland. “Je zou kunnen zeggen dat het leven beter wordt, maar er is een parallele realiteit, welke zich thuis, in Oekraïne, afspeelt. Soms vergeet ik het even door de drukke dagelijkse routine. Dan voel ik plotseling hoezeer ik mijn thuis mis, hoe bezorgd ik ben over de veiligheid van mijn geliefden en vrienden, die zijn achtergebleven.”

Brovary is een kleine stad, dicht bij de hoofdstad Kiev. Veel bewoners werken in Kiev, maar bijna niemand denkt eraan om naar de hoofdstad te verhuizen. Ze blijven liever in het mooie Brovary met zijn gastvrije en gezellige familiesfeer. “Mijn hele familie, mijn twee dochters, mijn man, mijn moeder, mijn broer met zijn gezin en onze vrienden woonden hier. We waren gelukkig. We leefden ons leven, we werkten, we maakten plannen onze toekomst, we droomden van goede dingen die zouden komen. Maar op een vroege ochtend veranderde alles.”

Paniek

“Mijn oudste dochter Katya stormde de kamer binnen en riep dat er iets aan de hand was. We waren al wakker en keken elkaar aan, lichtelijk in paniek. De muren trilden. In eerste instantie lachten we het weg omdat we geen nieuws vonden op de lokale sociale media.” Marina en haar gezin besloten thuis te blijven, ze waren bang en wisten niet wat ze moesten doen. Het nieuws werd steeds duidelijker: Rusland was een oorlog begonnen tegen Oekraïne. Na een grote explosie in de militaire basis in Brovary begonnen mensen de stad en de hoofdstad te ontvluchten. “Mijn man kon zich er niet buiten houden, hij besloot zich aan te sluiten bij de territoriale verdediging. Wij bleven thuis en hadden onze tassen klaarstaan om direct te kunnen vertrekken.”

De bombardementen op Kiev en de regio gingen door. Marina nam haar moeder en schoonmoeder in huis en probeerde anderen te helpen. Toen haar zwager met zijn gezin besloot te vluchten, wilde Marina nog niet mee. Maar op het moment dat ze hun auto hoorde weggrijden, nam ze alsnog het besluit om te gaan. “Een vriendin van mij met haar kind, de peettante van mijn dochter met haar zoon en een andere kennis voegden zich bij ons met hun auto. Het feit dat ik niet alleen zou gaan, was een beetje bemoedigend. Helaas wilden onze moeders niet mee, hoe hard ik hen ook probeerde over te halen.”

Welkom in Duitsland

“Het is moeilijk te beschrijven wat je voelt als je je stad verlaat zonder te weten wanneer je terug kunt keren, als je je moeder omhelst zonder te weten wanneer je haar weer kunt omhelzen,

terwijl je man in actieve dienst is.” Omdat Marina familie had in Düsseldorf, leek die plaats een goede bestemming. “Zodra we de Poolse grens over waren, kregen we voedsel en water, werden we ondergebracht in een hotel en werden we geholpen met alle problemen die zich voordeden.” Na vier dagen kwamen ze aan in Düsseldorf, waar ze een aantal dagen bij iemand konden wonen. “We vonden een briefje onder de ruitenswisser van de auto waarin iemand ons een zelfstandige woonruimte aanbood. Het lot was ons gunstig gezind! Zo vergeet ik ook nooit de zak snoepjes met het briefje ‘Welkom in Duitsland’ die iemand anders op de zijspiegel van mijn auto heeft gelegd.”

Hoewel het welkom warm was, liep Marina tegen een groot probleem aan: de taal. “Er zijn niet veel Duitsers die Engels spreken. Ik vroeg me af of we beter konden vertrekken naar een land waar meer mensen Engels spreken en zo kwam ik op Nederland. We vonden een familie via ‘Icanhelp’ die bereid was een gezin met kinderen te huisvesten. In het begin maakten we ons zorgen over hoe dit zou zijn. Maar toen we elkaar via



Marina Romanik die de laptop in ontvangst mocht nemen van Yvette van Aarle, Stichting Utrechtse Uitdaging.

sms beter leerden kennen, realiseerde ik me wat een geweldige mensen het zijn. De meisjes en ik besloten te gaan.”

“Nu wonen we bij hen in huis en onze kinderen kunnen het goed met elkaar vinden. Het is dankzij deze familie dat mijn kinderen naar volleybal- en schaakclubs gaan. De stad Utrecht is prachtig en doet me op de een of andere manier denken aan mijn geboortestad. De stad ziet er natuurlijk anders uit, maar de sfeer is hetzelfde: warm en vriendelijk.” De taal is hier een minder groot probleem. “Iedereen in Nederland spreekt goed Engels. Eindelijk kunnen mensen me verstaan als ik probeer te praten. Het autorijden was in het begin mijn grootste uitdaging, vanwege de vele fietsers op de weg. Inmiddels kunnen we alle drie ook goed fietsen.” De dochters van Marina gaan naar Ithaka-Shkola, waar ze een speciaal programma volgen voor Oekraïense vluchtelingen. Soms doen de kinderen daarnaast mee aan online lessen in Oekraïne.

“Ik prijs mezelf gelukkig met mijn kansen in Nederland”

Ondanks alles wat de Oekraïense Tamara Kudriavych heeft meegemaakt in de afgelopen maanden, voelt ze zich nu ‘lucky’. “Ik heb heel veel geluk dat ik nog leef, gezond ben en hier in Nederland ben. Alles is te danken aan mensen. Ik weet dat de hele wereld nu toekijkt, maar ik ben ontzettend blij om te zien hoe mensen zich kunnen verenigen en elkaar kunnen helpen, wat er ook gebeurt.” Tamara vluchtte vanwege de oorlog uit haar geboortestad Chasiv Yar naar een veilige plek. Ze kwam terecht in Nederland waar ze nu lesgeeft op Shkola, de Oekraïense dependance van Ithaka Utrecht.

Chasiv Yar was vroeger een bruisend stadje in de regio Donetsk. De afgelopen jaren ging het minder goed; veel mensen verloren hun baan en moesten uitwijken naar grotere steden. Tamara koos daar niet voor. Ze wilde blijven genieten van de schoonheid van de natuur en de vrijheid van haar geboortestad. “Ik besloot te blijven en online te werken als taaldocent. Er was in mijn vrije tijd niet veel meer te doen. Ik genoot daarom van

Grote plannen

Omdat Marina mee wil helpen om het aanbod voor ouders en kinderen gevarieerder te maken, meldde ze zich aan bij It's My Child. “We hebben bij IMC grote plannen, zoals het organiseren van taalcursussen Engels en Nederlands voor ouders, het starten van een zomerkamp voor kinderen en natuurlijk het bijdragen aan de verbetering van het curriculum voor onze kinderen.”

“Je zou kunnen zeggen dat het leven beter wordt, maar er is een parallele realiteit; die welke zich thuis, in Oekraïne, afspeelt. Soms vergeet ik het even door de drukke dagelijkse routine. Maar dan voel ik plotseling hoezeer ik mijn thuis mis, hoe bezorgd ik ben over de veiligheid van mijn geliefden en vrienden, die zijn achtergebleven. Telkens als ik buiten onze vlag zie of mijn moedertaal hoor, krijg ik een brok in mijn keel. Ik weet niet wanneer ik terug zal zijn. Ik hoop echt dat de oorlog snel afgelopen is!”

het bezoeken van mijn vrienden, gezelschapsspelletjes, thuis films kijken en gewoon een beetje kletsen. Met mijn baan, vrienden en geliefden was mijn leven stabiel. Mijn leven lag in mijn handen.”

Angst

Het leven van Tamara veranderde op 24 februari 2022. “Ik herinner me die dag duidelijk. Ik werd plotseling om 6 uur 's-ochtends wakker gemaakt door mijn moeder. De muren en de ramen in mijn kamer trilden van de afschuwelijke geluiden van raketten of bommen. Geluiden die ik herkende van de eerste Russische agressie in 2014.” Tamara en haar moeder paktten noodkoffers en hun leven stond in de wachtstand. Aan de tv gekluisterd, hopen op beter nieuws, begrepen ze dat de oorlog alleen maar ernstiger werd. “Ik keek in de ogen van mijn moeder en ik zag angst. Ik kon niet geloven dat alle waarschuwingen in het nieuws werkelijkheid waren.” “Op een ochtend besefte ik dat het zo niet langer kon duren. Ik wilde niet verder leven in angst. Ik wilde weer een normaal leven leiden. Dus besloot ik te vluchten. Mijn familie weigerde met me mee te gaan.” Die dag regelde Tamara's moeder een plaats voor haar in een evacuatiebus naar het treinstation van Kramatorsk. De plaats waar later meer dan 100 mensen werden gedood of gewond tijdens een raketaanval. “Ik wist niet waar ik heen zou gaan, bij wie ik zou zijn, wat ik daar zou gaan doen.” Tamara reisde verder naar het westen via Khmelnytskyi en Lviv. In Polen ontmoette ze haar zus, die eerder uit Kiev was gevlucht. “Ik was blij haar na een paar maanden te zien. Zij moest zich in de kelder verstoppen toen de Russen voorsteden van Kiev aanvielen. Zij had het geluk veilig weg te komen.” Tamara blikt terug: “Ik had nooit kunnen denken dat ik op een dag één koffer mee zou nemen op reis naar nergens. Ik wilde alleen maar ver weg van waar ik was, ver weg van waar mensen werden gedood, ver weg van het constante geluid van sirenes en raketten.”

Ontroerd door gastvrijheid

Uiteindelijk kwam Tamara terecht in Den Haag, waar haar een warm welkom wachtte. “Bij onze aankomst waren we ontroerd door de gastvrijheid van de lokale autoriteiten en de lokale bevolking. De mensen waren vriendelijk en begripvol.

Ze behandelden ons beleefd en stelden ons vragen over wat er met ons gebeurd was. Ik herinner me dat het de eerste keer was dat ik voelde dat ik een echte vluchteling was. Ik had nooit gedacht dat ik behoeftig zou worden aan onderdak, voedsel en kleren. Het voelde zo gênant." De gemeente Den Haag regelde een hotel en dagelijkse maaltijden voor Tamara en de andere Oekraïners. De meeste vluchtelingen waren vrouwen en kinderen. Het ging er steeds meer op lijken dat ze langer in Nederland zouden blijven dan ze verwacht hadden.

Onderling deelden de Oekraïners nieuws over Nederland, onder andere via een whatsappgroep. Hierdoor zag Tamara een vacature voor een Oekraïense docent op Shkola, onderdeel van Ithaka in Utrecht. "Zonder enige hoop besloot ik te solliciteren. Binnen een dag kreeg ik een antwoord op mijn e-mail met een uitnodiging om de school persoonlijk te bezoeken. Ik was super enthousiast om de school van binnen te zien. Op de bijeenkomst ontmoette ik andere Oekraïners die gesolliciteerd hadden. We herkenden elkaar in ons verloren gevoel. We zaten vol met vragen over wat we nu zouden moeten doen; wachten of investeren in een baan. Niemand wist de antwoorden."

Nieuw leven

"Ik was lucky. Ik kreeg één van de acht banen als docent. Voor

mij betekende dit een nieuw hoofdstuk in mijn leven. Mijn nieuwe leven hier, in Nederland, begint met een kop koffie op station Utrecht Centraal waar ik me voorbereid op mijn lessen. De schoolleiders van Ithaka leerden ons flexibel te zijn in ons werk. En zo ben ik nu docent wiskunde, gezondheidsleer en geschiedenis van Oekraïne. Ik geef les aan leerlingen van 12 tot 14 jaar en ben verantwoordelijk voor hen en hun activiteiten. Deze baan daagt me uit en laat me mezelf ontdekken vanuit een nieuw perspectief." Tamara maakte kennis met It's My Child en is onder de indruk van het concept van de stichting. "Ouders nemen actief deel aan de opvoeding en educatie van hun kind. In mijn ogen brengt dit alleen maar voordelen voor het onderwijssysteem."

Tamara is dankbaar voor de kans die ze in Nederland kreeg. "Alles is te danken aan mensen. Ik weet dat de hele wereld nu toekijkt, maar ik ben ontzettend blij om te zien hoe mensen zich kunnen verenigen en elkaar kunnen helpen, wat er ook gebeurt. Ik kon binnen een paar minuten na aankomst onderdak vinden, ik kon binnen een week hier een baan vinden, ik kon binnen een maand hier psychisch herstellen. Als alle mensen in de wereld zouden weten hoe het voelt om gescheiden te zijn van je land, je geboorteplaats, je familie en je vrienden, dan zouden oorlogen nooit plaatsvinden."

Oekraïense leerlingen kunnen zacht landen bij *Shkola*

Eind maart begonnen de eerste vluchtelingen uit Oekraïne aan hun zachte landing in het Nederlandse onderwijs. In gebouw Nieuw Welgelegen aan de Grebbeberglaan krijgen ze les in hun eigen Shkola, een nevenvestiging van Ithaka, onderdeel van NUOVO Scholen.

De medewerkers van Ithaka zijn specialisten in onderwijs aan vluchtelingen uit conflictgebieden. Zij zijn daarom de vooruitgeschoven post in deze grote onderwijsopscaling. De intake voor het onderwijs van de Oekraïense kinderen in de leeftijd van 12-18 jaar is in de afgelopen periode verzorgd door Ithaka. De aanpak, waarbij alle Oekraïense leerlingen eerst landen in hun eigen Shkola, wordt gesteund door alle schoolbesturen en gemeenten uit de RMC regio 19 (Utrecht en omgeving).

Binnen de schoolleiding

Soha Surour is niet alleen directeur van de Stichting It's My Child, maar binnen NUOVO Scholen de achterliggende maanden ook druk bezig binnen de schoolleiding van Shkola. Er moest immers in zeer korte tijd een onderwijsprogramma worden neergezet, met oog voor de vaak traumatische ervaringen die deze nieuwe groep vluchtelingen achter de rug heeft. In een normaal ritme weer naar school kunnen, dat was voor deze leerlingen een belangrijke prioriteit.

Behoeften

Om goed onderwijs te kunnen aanbieden, zijn bij Shkola vooral ook Oekraïens-spreekende leraren aangetrokken. Ithaka

biedt op Shkola een lesprogramma met NT2, Engels, vakken uit het Oekraïense curriculum, creatief en sport. De leraren gingen direct bij de start van de school in gesprek met de leerlingen en hun ouders, over wat voor hen nu helpend is in hun ontwikkeling. Het wordt een op-maat-programma zijn, passend bij de behoeften van de leerlingen. Vanuit dit voorportaal worden de Oekraïense leerlingen - direct of later - doorgeschaakt naar andere onderwijsvormen zoals tweetalig onderwijs of voorbereidende beroepsopleidingen.

Zorgen

Bij de Shkola is ouderbetrokkenheid vanaf de allereerste schooldag een cruciale basis. Juist omdat de kinderen hier in Nederland in een zeer tijdelijke opvangsituatie verkeren, met vanwege de oorlogssituatie een vaak afwezige vader. Ook zijn er veel zorgen over familie die in Oekraïne is achtergebleven. It's My Child is letterlijk en figuurlijk aanwezig binnen de school en voor alle ouders aanspreekbaar. Een bron van steun en informatie, vanuit een gezamenlijke achtergrond. De leerlingen en hun ouders werden vanaf het prille begin samen welkom geheten. Met name bij het realiseren van de Summerschool zijn er voor deze specifieke doelgroep mooie stappen gezet.

Gerben Houwer – directeur Ithaka

Gemeenschappelijk project: *Het Kind*

In mijn vorige bijdrage aan Veerkracht Magazine schreef ik dat ik "onder de indruk was van ouders en leerlingen die het roer in eigen handen namen".

Dat schreef ik begin 2021. Dat was in de tijd van lange schoolsluiting en strenge maatregelen om COVID-19 enigszins in te dammen.

"Ithaka stelt zich ten doel leerlingen te begeleiden in hun groei naar een volwassen bestaan".



Dit is de hoofdzin van de missie, onze pedagogische opdracht. We weten dat je op dat pad naar volwassenheid een ouder nodig hebt die zegt: "Ik spreek de taal misschien nog niet en ik weet het ook nog niet allemaal, maar ik ben er onvoorwaardelijk voor jou."

We weten ook dat in een nieuw land het beroep op de ouder groot is, de verantwoordelijkheid is enorm. In toenemende mate weten we dat dan steun van andere ouders in dezelfde situatie, of steun van ouders die het allemaal ook hebben meegemaakt van groot belang is. Ik ben onder de indruk van de gezamenlijke kracht van de ouders die zich verenigd hebben in It's My Child.

Toen duidelijk werd dat er in de regio Utrecht 500 evacués uit Afghanistan zouden worden opgevangen, meldden zich al twee vaders die al wat langer in Nederland waren en van wie de kinderen inmiddels al de stap naar reguliere onderwijsvormen gemaakt hebben. "Zullen wij contact maken met deze mensen? Wij spreken de taal en weten welke uitdagingen er allemaal zijn. We kunnen ze ook vertellen dat wij er zijn om ze te

ondersteunen." Dankzij deze ouders kwamen wij al vroeg in contact met de ouders in de noodopvang. Dankzij deze vaders die er waren voor de net gearriveerde ouders, konden we al snel in gesprek over de vele zorgen en de vele vragen die er leefden. Want natuurlijk maken deze mensen zich zorgen over de toekomst van hun kinderen. Deze ouders krijgen weer een stem. In een onzekere situatie waar alles voor je bepaald wordt (waar woon je, wat eet je, waar gaan jouw kinderen naar school) is dit van enorm groot belang.

Een ander voorbeeld: de ouders hebben meegedacht in het herstelprogramma na meerdere schoolsluitingen en inmiddels al bijna twee jaar schoolsluitingen. Wat is er het meest gemist? Echt contact en op een andere manier tot ontwikkeling komen. Een duidelijke en dappere conclusie als je meeneemt dat prestatie en kwalificatie hoog gewaardeerd worden in het Nederlandse onderwijssysteem.

De ouders hebben in de zomer een muziekkamp georganiseerd. Met behulp van vrijwilligers en een beperkt budget hebben veertig kinderen een week lang muziek gemaakt, gedanst en vooral veel gelachen. Iedereen was welkom. Iedereen kon en mocht iets nieuws leren en ontdekken. En vooral: ze deden het samen. Jong en oud, expert en beginner. Het muziekkamp krijgt nu een vervolg: de muzieclub. Gitaar- en pianolessen na schooltijd. Toegankelijk voor iedereen, en Op Maat. Een lang gekoesterde wens van de leerlingen en de docenten. Gerealiseerd door de ouders van It's My Child en financieel mogelijk gemaakt door de zogenaamde NPO-gelden.

Ik ben nog steeds onder de indruk van de veerkracht van de ouders, en daar komt een bewondering voor de gezamenlijkheid waarvan uit dit allemaal gebeurt bij.

Ons volgende project: we merken dat nu de ouders hun ouderlijke rol pakken, de school even moet zoeken naar een volwassen antwoord. Wat is gezamenlijk terrein? Wat is het terrein van de school? Wat is het domein van de ouders? Wij gaan op onderzoek uit voor het gemeenschappelijke pedagogische project: Het Kind.

Gerben Houwer
waarnemend directeur Ithaka

“Onze *kinderen* kunnen hier weer *kind* zijn”

Na een plotslinge evacuatie uit haar onveilige geboorteland Afghanistan, kwam Wahida samen met haar man en vijf kinderen in augustus 2021 naar Nederland. Ze heeft drie dochters en twee zonen in de leeftijd van twee tot twaalf jaar. “Het voelde als een warm welkom en ik kon eindelijk geestelijk en fysiek rustig worden. Ik ben blij dat we als compleet gezin naar Nederland konden komen. Mijn man is mijn allergrootste steun en toeverlaat. Hier wachten ons andere uitdagingen. Met als grootste uitdaging de taal, de sleutel naar vele mogelijkheden.”



Wethouder Kees Diepeveen van de gemeente Utrecht en Wahida.

Wahida is geboren en getogen in Kabul, de hoofdstad van Afghanistan. Ze houdt van haar land en voelt zich een trotse Afghaan. “Het weer daar is geweldig en ik hou van de sensitiviteit en gastvrijheid van de Afghaanse mensen. Ook de natuur is prachtig; er zijn veel bergen, het is er mooi groen en de lucht is lekker fris. Al onze familie, vrienden en kennissen wonen in Kabul en ik mis ze enorm. De plaats waar wij woonden stond bekend om zijn groene natuur en het natuurlijke water. Daarom wilden veel mensen daar wonen. Maar de mooiste plek was voor mij de universiteit. Bakhtar Universiteit is één van de meest bekende private universiteiten van Kabul. Ik werkte daar als Human Resource manager en tegelijkertijd was ik student en bezig met mijn bachelor Business Administration.”

Dolgelukkig

Toen alles nog goed was in Afghanistan, was Wahida dolgelukkig met haar leven. “We hadden beiden een goede baan en een goed inkomen en wij konden onze kinderen voorzien in al hun behoeften. Als gezin waren we sterk en onafhankelijk en we hadden nog genoeg plannen voor de toekomst. In de weekenden gingen we vaak naar familie of vrienden, soms gingen we winkelen of gezellig ergens uit lunchen. We lachten veel met elkaar over van alles en nog wat. Ook gingen we als gezin om de week naar de speeltuin waar de kinderen lekker konden klimmen, rennen en met andere kinderen spelen.”

Evacuatie

“Helaas hebben wij ons land moeten verlaten vanwege de oorlog, wij zaten in een zeer onveilige situatie. Zodra je deur uitging was het nooit zeker of je weer thuis zou komen, overal waren bombardementen en zelfmoordaanslagen. Vanwege veiligheidsoverwegingen en de oplopende conflicten in Afghanistan mochten onze kinderen niet buitenshuis komen, de scholen waren gesloten en het spelen met andere kinderen en het leren stond compleet stil.” Waarschijnlijk doordat Wahida ervaring had met Nederlanders in haar werk, werd de evacuatie van haar gezin begeleid door het Nederlandse team. “Wij werden naar het vliegveld gebracht in Kabul en hadden geen idee in welk land wij terecht zouden komen. Nadat ze mijn documenten hadden gezien werden wij op het vliegtuig naar Nederland gezet.”

“Eenmaal aangekomen in Nederland werden wij op een warme manier welkom geheten op Schiphol. We werden opgevangen op een plek waar alle nodige faciliteiten aanwezig waren, zoals lekker eten, schone kamers, internet, een koelkast, fruit en andere lekkernijen. Ik voelde

me weer mens nu ik wist dat we hier een nieuw leven konden gaan opbouwen. Zo had ik me lang niet gevoeld sinds het laatste regime in Afghanistan. Nu we ons plekje vonden in onze nieuwe tijdelijke woning hier in Nederland, kunnen de kinderen weer kind zijn. Ze spelen met andere kinderen, ze zingen en fietsen in een veilige omgeving. De kinderen vroegen ons zelfs: “Waarom zijn we niet eerder hier naartoe gekomen? Het is leuk hier!”

Wethouder

“Als nieuwe ouders in het AZC werden we benaderd door drie ambassadeurs van It’s My Child. Twee van de drie ambassadeurs waren ook afkomstig uit Afghanistan. Zij motiveerden ons om met onze vragen en zorgen te komen. De belangrijkste vraag die alle ouders hadden was over hoe het Nederlandse onderwijssysteem hier werkt. Uiteindelijk is hierover een webinar georganiseerd. Ik was reuze enthousiast over It’s My Child en met mij nog acht andere ouders. Wij volgden de driedaagse training om zo ambassadeur van It’s My Child te worden. We hebben geleerd hoe je op bepaalde situaties kunt reageren en om door de bril van onze kinderen te kijken. De training gaf mij het gevoel dat ik mijn kinderen beter kan begrijpen en vooral dat ik hen kan ondersteunen en motiveren om hun dromen waar te maken. Als ouder heb je een grote verantwoordelijkheid naar je kinderen en niet alle ouders in de AZC zijn zich daar bewust van. Ik zie het als mijn taak om deze ouders daarin te ondersteunen en ik maak ze bewust van het feit dat een stichting zoals It’s My Child er is voor de ouders en dat ze gehoord en serieus genomen worden.” Alle deelnemers hebben de training succesvol afgerond en het certificaat werd hen overhandigd door Kees Diepeveen, de Utrechtse

wethouder van Zorg, Maatschappelijke Ondersteuning, Welzijn en Cultuur.

Vanaf nul beginnen

De grootste uitdaging voor Wahida en de andere ouders is dat ze weer vanaf nul moeten beginnen. “We zullen de taal moeten leren, wat een enorme uitdaging is naarmate je ouder wordt, en we moeten leren omgaan met het missen van onze familie, vrienden en kennissen. We hebben ons huis en haard verlaten met ieder alleen een koffer met kleding. Gelukkig spreek ik goed Engels wat mij enorm heeft geholpen om mezelf duidelijk te maken hier in Nederland en om in contact te komen met Nederlanders, maar voor mijn man en andere ouders die hier komen en niet zo goed Engels spreken, is het een heel ander verhaal.”

Wahida is druk bezig met aarden in Nederland. “Ik heb nu dagelijks Nederlandse les van 15:00-16:00 uur. Ik neem hierin de leiding en we zijn nu in totaal met zeven vrouwen. Daarnaast volg ik extra lessen via YouTube. Ook ondersteun ik andere ouders, die zich zorgen maken over de educatie van hun kinderen. Inmiddels begeleid ik een aantal ouders met kinderen tussen de 5-11 jaar en breng ik ze op de hoogte van hoe het onderwijssysteem hier in Nederland werkt. Hopelijk kunnen mijn man en ik hier onze PhD afronden en de taal snel onder de knie krijgen. Ik probeer een goede moeder zijn die haar kinderen waar dan ook ondersteunt om de beste versie van zichzelf te worden.”

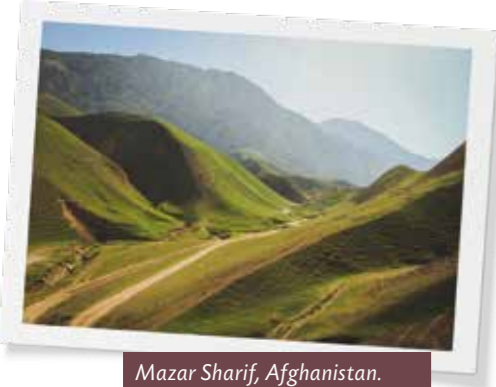
Bamyán in Centraal-Afghanistan.



Wahida met haar gezin.



“Ik voel me *gelukkig*, want ik ben hier *veilig*”



Mazar Sharif, Afghanistan.

“Ik ben geboren in de provincie Parvan, een prachtige streek met een rijke geschiedenis. Kenmerkend zijn de hoge bergen en diepe ravijnen met veel schone en heldere bronnen. Parvan is zo groot als de provincie Utrecht en het klimaat is vergelijkbaar met Nederland. Toen ik veertien jaar oud was, verhuisden we naar de provincie Baghlan, in het noorden van het land. Daar heb ik 25 jaar gewoond. Ook Baghlan heeft een mooie natuur en veel tuinen met verschillende vruchten.” Hayatullah woonde in Pol e Khomri, een stad met een elektriciteitscentrale die onder andere de textiel fabriek van stroom voorzorg. “Deze plek betekent veel voor me, omdat ik daar het grootste deel van mijn leven woonde. Ik ben er getrouwd en we kregen er onze kinderen. Al mijn mooie herinneringen zijn verbonden aan die plek. Mijn huis lag aan de rivier, waar het water altijd warm was. Doordat het water van onder de berg stroomde, bleef het zo warm. Mensen kwamen overal vandaan om deze plek te bezoeken en er werd zelfs een wellness gebouwd. De berg had een speciaal soort rotsen die werden gebruikt door de cementfabriek, vlak bij ons huis.” Hoe mooi HayatuAllah het ook vond en hoe gelukkig hij ook was met zijn familie, de zorgen om hun veiligheid waren groter.

Oogcontact

Vanwege de onveilige situatie en het gebrek aan beveiliging voor HayatuAllah en zijn gezin, vluchtte hij naar Nederland. “Toen ik uit het vliegtuig naar beneden keek, was het eerste dat me opviel de enorme hoeveelheid water met daarin gebouwen en steden. Ik voelde me vooral gelukkig, omdat we eindelijk veilig waren.” HayatuAllah kwam in aanraking met verschillen in cultuur zoals dat niet alle vrouwen in Nederland een hoofddoek dragen. “Hier is iedereen vrij om te dragen wat hij of zij wil. Zo zag ik ook vrouwen autorijden, iets dat in Afghanistan heel zeldzaam is. Wat Nederlandse gewoontes betreft, kwam ik erachter dat men hier elkaar in de ogen kijkt bij het communiceren. En dat je, als er bij een bezoek eten op tafel staat, moet wachten totdat je uitgenodigd wordt om te eten. Ik ben hier nog niet zo lang en ik hoop nog veel te leren over de

HayatuAllah is één van de vele mensen die onlangs Afghanistan heeft moeten ontvluchten. Met zijn vrouw en zeven kinderen, zes dochters en een zoon in de leeftijd van twee tot zestien, woont hij in het opvangkamp in Huis ter Heide. “Ik mis alles wat ik heb moeten achterlaten in Afghanistan. Mijn land, mijn thuis, mijn auto, alles wat ik bezat. En al mijn herinneringen. Maar ik denk daar niet aan, omdat ik hier veilig ben. Dat is het belangrijkste!”

cultuur.” Ook de kinderen van HayatuAllah hebben ervaren dat het hier anders is. “Ze voelen zich vrij en kunnen gewoon veilig over straat naar school, zonder dat ze bang hoeven te zijn voor ontvoeringen of explosies. Dit maakt hen gelukkig.”

De grootste uitdaging voor HayatuAllah en zijn gezin is dat ze de weg nog niet goed kennen. “Als de GPS ineens uitvalt, raken we verdwaald. Daarnaast vind ik het financieel nog lastig. We weten niet welke winkels betaalbare producten bieden. Het kost tijd om onze nieuwe omgeving te leren kennen, maar ik vertrouw erop dat het steeds makkelijker zal worden.” Als ouder is vooral het Nederlands onderwijssysteem een hele kluit. It’s My Child organiseerde een webinar voor Afghaanse ouders waarin dit systeem werd uitgelegd. “Het webinar was erg informatief en heeft veel verduidelijkt. Ik probeer meer informatie online te vergaren, maar zonder computer en met de gebrekkige wifi op het kamp, gaat dat niet makkelijk.”

Engels

“Het kunnen geven van juiste informatie is belangrijk als ouder. Als je zelf die informatie niet goed verkrijgt, belemmert dat je rol als ouder. Daarom probeer ik zoveel mogelijk te weten te komen over studie- en toekomstmogelijkheden in Nederland. De keuzes laat ik aan mijn kinderen over, want ik vind het belangrijk dat ze hun eigen pad bewandelen. Ik moedig ze aan en stimuleer ze en zorg dat ze hun hoop niet verliezen.”

Een voordeel voor HayatuAllah is dat hij goed Engels spreekt. “De meeste Nederlanders spreken Engels en daarom kan ik in mijn kracht blijven als ouder. Ik kan zelf mijn problemen oplossen. Met mijn Engels kan ik ook andere Afghaanse ouders helpen door te vertalen.” Stichtingen als het COA en It’s My Child hebben HayatuAllah wel geholpen. “Om actief en betrokken te blijven, heb ik een training gevolgd bij It’s My Child om ambassadeur te worden. Daarnaast probeer ik alvast zo goed mogelijk Nederlands te leren, alvorens ik naar een taalschool kan gaan.”

Thuis vinden

HayatuAllah is trots op zijn kinderen die zich zo snel aanpassen in Nederland. “Ze zijn heel leergierig. De eerste maand deden ze het gelijk heel goed op school en ze leren de Nederlandse taal heel snel. Soms helpen ze me door berichten te vertalen. Ik hoop dat ze hun eigen weg naar een mooie toekomst kunnen vinden. En dat ze gelukkig worden.” Voor zichzelf hoopt HayatuAllah dat hij eindelijk een thuis kan vinden. “Ik ben in

mijn leven al vijf keer opnieuw begonnen vanuit niks. Nu ik uiteindelijk met mijn gezin naar een nieuw land ben verhuisd, hoop ik dat het de laatste keer is en dat we ons hier kunnen vestigen. Ik zou graag mijn eigen reparatiebedrijf starten om financieel stabiel te worden en zo mijn gezin te onderhouden. Om dat mogelijk te maken, moet ik gezond en sterk blijven. Ik probeer mijn verleden uit mijn hoofd te zetten en me te richten op de toekomst.”

HayatuAllah met 4 van zijn 6 kinderen





Prof. dr. Luc M. Stevens

Heb vertrouwen in *kinderen*

Door Luc Stevens

Deze tekst is geschreven vanuit ervaring en onderzoek in een Westers land: Nederland. Dat is een beperking van de schrijver. Voor ouders-nieuwkomers in dit land zal de boodschap niet altijd vanzelfsprekend zijn. Dat spreekt vanzelf. Tegelijkertijd is dit deel van de wereld hoogstwaarschijnlijk wel de plaats waar de lezers hun kinderen willen opvoeden en waar hun kinderen naar school gaan. In die zin zijn voor hen de gedachten in deze tekst misschien toch behulpzaam.

Over de kinderen

Kinderen zijn kinderen, geen volwassenen. We verwachten van hen niet de kennis en de inzichten die wij van onszelf kennen. Is dat terecht en wat is er eigenlijk bekend over wat kinderen en jongeren al wel begrijpen en wat zij al wel aan verantwoordelijkheid op zich kunnen nemen?

Onderwijsonderzoek leert ons hier onverwacht veel. In groep drie van de basisschool (first grade) vertellen de leerlingen al heel betrouwbaar wat hun leraar wel en niet goed doet. Dat wil zeggen: wat meer en minder bijdraagt aan het welbevinden en de leerresultaten van de kinderen. Kinderen blijken heel scherpe waarnemers en verstandig en tolerant zijn ze ook ("onze juf is lief, maar ze moet dat nog leren" - leerling van zes jaar). Bedoeld is in dit geval: luisteren naar de kinderen. Voor ons, volwassenen betekent dat, dat we onze kinderen en jongeren altijd serieus nemen en hen de ruimte geven om hun verhaal te vertellen of hun mening te geven. Ook over ons. Kinderen zijn daarin altijd respectvol als wij respectvol naar hen zijn. Dat is het wat observatie en interviews van leraren en leerlingen in school ons leren. Meisjes en jongens maken hier geen verschil, hoewel meisjes vaak de jongens vóór zijn met hun begrip voor de situatie.

Over hun ouders

Respectvol en verstandig word je als kind niet zomaar. Daar zijn liefdevolle, respectvolle en verstandige ouders voor nodig die een kind de mogelijkheid geven om zich veilig te voelen en vertrouwen te ontvangen en vertrouwen te geven vanuit zelfvertrouwen. In deze verbondenheid kan een kind zich vrij en competent gaan voelen om de wereld te verkennen, vragen te stellen, dingen te proberen, kortom: om te leren.

Of een kind nu zes jaar is of zestien, ouders blijven hier een wezenlijke rol spelen. De band van ouders en kinderen is onvervreemdbaar, onvervangbaar en vormt de basis voor het ontwikkelen van banden met anderen. De verantwoordelijkheid daarvoor kan je als ouder nooit overdragen, wel delen, zoals met leraren. Deze kunnen je als ouders dan ook helpen.

Laten we even stilstaan bij deze band van kinderen en ouders en de verantwoordelijkheid van ouders. Deze verantwoordelijkheid is niet alleen bijzonder omdat het je eigen kind betreft, maar ook en vooral omdat deze twee kanten van één medaille heeft: de verantwoordelijkheid voor verbondenheid en tegelijk de verantwoordelijkheid voor het loslaten van het eigen kind. Dat wil zeggen het kind in staat stellen te leren om zelfstandig te worden en voor zichzelf en voor anderen te zorgen en verantwoordelijk te zijn. Dit inzicht, dat kinderen ook losgelaten moeten en ook willen worden, gaat uit van de overtuiging dat het kind van zichzelf is, weliswaar verbonden met zijn familie en met zijn land, zijn religie en cultuur, maar gericht op een eigen bestaan waarin het zijn eigen beslissingen neemt.

Voor kinderen en hun ouders brengt deze schijnbare tegenstelling van verbondenheid en van loslaten soms conflict en teleurstelling met zich mee. Het proces van het verwerven van autonomie gaat nooit vanzelf. Zeker niet in een vreemde omgeving als het migratieland. Hier doet zich bovendien het probleem voor dat kinderen zich in het algemeen gemakkelijker aanpassen dan volwassenen, in elk geval de taal sneller leren. Dat geeft ook de mogelijkheid om sneller van het nieuwe land te leren. Maar zij behoeven zich meestal ook minder zorgen te maken, het zijn hun ouders die voor hun gezin in een nieuw land een plaats moeten vinden en dat gaat, zeker in Nederland, traag en met nogal eens ontmoediging gepaard. Je hoopt altijd dat ouders voor hun kinderen desondanks beschikbaar kunnen blijven, open voor de verhalen en zorgen van hun kinderen. Dit helpt kinderen, of ze nu zes zijn of zestien zijn, om hun veerkracht te bewaren, om zichzelf te kennen als iemand die wat wil, die wat kan en die ook succesvol kan zijn in een nieuwe omgeving. Vertrouwen is hier telkens het sleutelwoord.

Luc Stevens

Was hoogleraar orthopedagogiek (special education) aan de Universiteit Utrecht, later oprichter en directeur van het NIVOZ, denktank voor onderwijs.

Abdu en zijn lange reis van vervreemding, afscheid en afstand

“Hoe maak ik jaren van *afwezigheid* weer goed?”

De geur van de plek en het gelach van zijn bevriende burens, staan in het geheugen van Abdu gegrift. Met een glimlach denkt hij terug aan Oost Ghouta, het platteland bij Damascus in Syrië, waar hij woonde, opgroeide en het grootste deel van zijn leven doorbracht.

Met het begin van de Syrische revolutie in 2011 begon ook de reis voor het gezin van Abdu. Een lange reis van vervreemding, afscheid en afstand. Tijdens de eerste jaren van de revolutie vond Abdu nog mogelijkheden om zijn familie af en toe te bereiken. Later werd het steeds moeilijker om elkaar te spreken; het duurde zelfs jaren voor ze elkaar eindelijk een aantal maanden geleden in Nederland weer konden ontmoeten.

Verlichting

In 2016 zat Abdu met zijn gezin op een ‘dodenboot’ die zonk in een mislukte poging om vanuit Turkije Cyprus te bereiken. Ze waren op zoek naar een veilig land, een veilige plek. De Turkse kustwacht bracht Abdu en zijn gezin terug aan land in Turkije. Het scheelde bijna niets of ze waren één van de vele nummers geworden; één van de vermisten of doden. “Maar met Gods wil hebben we het overleefd,” vertelt hij. Deze moeilijke ervaring was niet zijn laatste poging en Abdu bereikte uiteindelijk in 2019 Nederland. “Ik voel me nu veilig, voor mezelf en mijn gezin, na een lange lijdensweg. De vriendelijkheid van de mensen in dit land maakt de zware last van de afgelopen jaren vol angst, isolatie en thuisloosheid een stuk lichter voor ons. Mijn vrouw speelde een belangrijke rol voor ons gezin. Ze werkte hard, zorgde voor onze kinderen en hield ons sterk en samen. Ze was zowel moeder als vader tijdens mijn afwezigheid.”

Afwezig

“Ik liet mijn kinderen achter toen ze nog jong waren. En toen ik ze in 2021 weer zag, waren ze al tieners! Dat was mijn grootste angst als vader. Hoe kon ik de ontstane afstand tussen mij en mijn kinderen overbruggen?”

Het kwam goed. Stap voor stap kreeg Abdu de relatie met zijn kinderen weer op het niveau van vroeger. Gesteund door de voor zijn familie hoogstaande waarden van respect en waardering voor ouders. En niet te vergeten de invloed van zijn vrouw, die zijn afwezigheid aanvaardbaar maakte voor de kinderen. “Ik heb, sinds ze in Nederland zijn, vooral meer tijd met mijn kinderen doorgebracht. We ondernemen veel activiteiten samen. Door goed en met aandacht naar de verhalen en ervaringen van mijn kinderen te luisteren, leerde ik ze steeds meer kennen. Zo ontdekte ik hun talenten. De afstand tussen ons voelt steeds kleiner. Ik voel me eindelijk geslaagd voor mijn taak en uitdaging als vader.”



Abdu met zijn oudste dochter aan tafel.

Westelijk deel van Syrië.

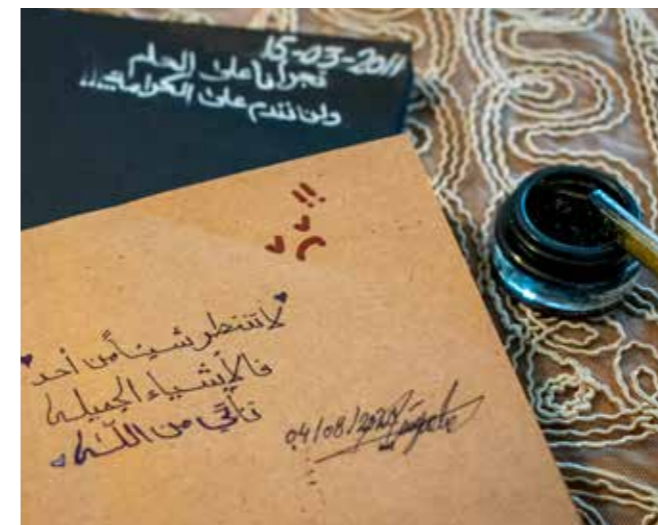


Trotse vader

De dochter van Abdu, Raghad, is nu vijftien jaar oud. Ze was als jong meisje erg getalenteerd. Ze leerde bijzonder goed, in vergelijking met haar leeftijdgenoten, zowel in familiale kring als op school. “Het viel me toen al op dat Raghad heel doelgericht te werk ging. Ze had een duidelijk doel voor ogen en wist goed wat ze moest doen om haar doel te bereiken. Ik herinner me nog goed hoe ze haar verschrikkelijke beelden, indrukken en ervaringen van de eerste oorlogsjaren verwerkte

door te gaan schrijven. Ze schreef gedichten vanuit het gevoel dat ze moest schrijven om alles vast te leggen voor de geschiedenis van haar afbrokkelende geboorteland. Ook al was ze nog maar een kind, ze was nog geen tien jaar oud. Ze hield van samenwerken in een team, van creatieve activiteiten en ze excelleerde in haar studie. Ze overtrof haar medestudenten in de Turkse scholen en werd eerste van haar klas tijdens haar studiejaren daar. Ze wil journalist en televisiepresentator worden, dit is wat ze voor zichzelf ziet in haar toekomst. Ik heb hier alle vertrouwen in en ben enorm trots op haar. Ze redt het wel met haar intelligentie, haar vaardigheid om correct te spreken in verschillende talen, haar sterke persoonlijkheid en groeiende ontwikkeling van mediavaardigheden. Ik zie mezelf in haar en ik wil haar de kans geven die ik zelf niet had in mijn jeugd.”

Abdu is trots op al zijn kinderen. “Muhammad, Ghazal, Youmna en Raghad zijn de bron van mijn eer en trots. Ze zijn mijn hoop in het leven. Ik heb mezelf beloofd dat ik de jaren van mijn afwezigheid goed zal maken en altijd achter hun ambities zal blijven staan.”



Het verhaal van Ahmad en Thanaa

“Doorzetten om *samen* te zijn”

“Op veel moeilijke momenten moest ik moeilijke beslissingen nemen. Dat ik de beslissing nam was een stilzwijgende afspraak, gebaseerd op het vertrouwen van mijn man en kinderen in mijn continue zorg voor ons leven en de behoeftes van iedereen.” Thanaa is een moeder van 57 jaar. Ze werkte in Syrië al jong als docente Arabisch, zette zich in als activist in de ‘Syrian Women’s Union’ en vervolgde haar pad met trainingen, juridisch werk en vrijwilligerswerk voor vrouwen, kinderen en vluchtelingen in Syrië, Egypte en nu ook in Nederland. “Mijn ervaringen die me sterker en wijzer hebben gemaakt en mijn moeders zelf verworven autonomie geven me de inspiratie om in moeilijke en complexe situaties te kunnen zeggen: So be it and with God’s blessing.”



Al Marjeh-plein, Damascus, Syrië.

Haar man Ahmad is 62 jaar oud en kan zich nog goed de aanval van Bashar al-Assad’s leger op Al Hama (10 km van Damascus) in 2012 herinneren. “Het leger omsingelde het gebied van alle kanten en voor meer dan twaalf uur vlogen de bommen ons om de oren.” Thanaa beaamt dit: “Tijdens de bombardementen stelde ik onze kinderen gerust en bleef ik bidden, terwijl ik in de gaten hield of het plafond niet naar beneden zou komen.” Thanaa en Ahmad hoorden via de luidsprekers de oproep om te vertrekken. Het enige dat ze mee konden nemen toen ze ontsnapten waren identiteitsdocumenten, diploma’s en wat lichte bezittingen.

De tijd drong

Ahmad: “Het was niet de eerste keer dat ik een thuis achter moest laten. Eerder verlieten we ons leven en zelfgebouwde huis in Saudi-Arabië om terug te keren naar Syrië. Thanaa was al eerder met de kinderen teruggegaan omdat ze de kinderen in Syrië op wilde laten groeien. Ondanks de mooie baan en de hoge levensstandaard die ik in Saudi-Arabië had, besloot ik mijn gezin te volgen. Samen zijn is belangrijker. Met name het vinden van een nieuwe baan en het opbouwen van een nieuw leven, was niet makkelijk.” Ahmed wilde daarom niet ook weer weg uit Syrië, hoe kon hij weer een baan vinden in een totaal

onbekend land? Maar Thanaa volgde haar instinct, ze voelde dat, ook al waren de kansen op werk in een nieuw land klein, de kansen op overleven in Syrië nihil waren. En de tijd drong. “Ieder moment dat we langer wachtten, betekende een grotere kans dat we één of meer van ons gezin zouden verliezen.”

Ik heb een naam

De zes kinderen van Ahmad en Thanaa waren inmiddels tieners en als groot gezin startten zij een nieuw leven in Cairo, Egypte. Ahmad had verschillende baantjes en Thanaa begon als medewerker in een kledingwinkel. Later vond zij werk in haar passie voor mensenrechten bij de ‘Syrian Women’s Union’ en bij het ‘Cairo center for Human Rights’. “Eén van onze grootste uitdagingen was het schoolsysteem,” vertelt Thanaa. “Het hoge schoolgeld en de extra lessen zorgden ervoor dat we nog harder moesten werken. Het wierp uiteindelijk vruchten af toen onze dochters Dima en Alaa, ondanks alles, bovengemiddeld hun diploma’s voor High school haalden.” Thanaa en Alaa vertelden hun succesverhaal zelfs in een populair nationaal Egyptisch TV programma. Ondertussen ging het minder goed met hun jongste zoon, Abdullah. “Hij had het zwaar op school, hij werd gepest en uitgescholden voor ‘Syriër,’” vertelt Thanaa. “Toen ik hem confronteerde met dat hij daadwerkelijk een Syriër was, zei

hij: ‘Ik heb een naam.’” Dochter Nidaa had haar eigen uitdaging op school toen een leraar haar zonder reden wilde slaan. Ondanks dat ze nog jong was, kwam ze dapper voor zichzelf op en accepteerde ze de oneerlijke straf niet. Ze schreef over haar ervaring en het werd publiek besproken in de Egyptische media. Zo kwam het gezin van Thanaa en Ahmad voor vele moeilijkheden en uitdagingen te staan in Egypte, waardoor het verblijf daar een financiële en emotionele last werd.

Helden

De oudste en jongste zoon Abdul Razzaq and Abdullah werden de ‘helden van de familie’. De broers maakten samen in één van de ‘dodenboten’ de tocht over zee naar Europa. Een zware reis vol hindernissen volgde en uiteindelijk bereikten ze Nederland. Na twee jaar werd het gezin herenigd. Thanaa: “We kwamen in weer een ander nieuw land, prachtig en open met een natuur en cultuur die enorm verschilt van onze traditionele, religieuze en conservatieve familie. Tegelijkertijd een land waarin je recht op een eigen naam wordt beschermd.” Toch was het cultuurverschil niet de grootste uitdaging.” Het moeilijkste was om onze kinderen te begrijpen en zorg te dragen voor hun emotioneel welzijn, naar ze te luisteren en om ons wekelijkse familiegesprek aan de eettafel in stand te houden. Zeker toen drie van onze kinderen uit huis gingen om te studeren.”

Ahmad liep in het begin op tegen de taalbarrière. “Maar zoals alle uitdagingen in mijn leven, overwon ik dit heel snel. Vorig jaar deed ik mee aan een marathon ten behoeve van de ondersteuning van vluchtelingen en daarvoor nam ik deel aan een radioprogramma dat aandacht schonk aan het perspectief van vluchtelingen. Ik werk als vrijwilliger voor verschillende organisaties aan ideeën en projecten ten behoeve van nieuwkomers.”

Kracht

De liefde tussen Ahmad en Thanaa had geen makkelijk start. Ze hebben zeven jaar hun best gedaan om de vader van Thanaa te overtuigen van hun liefde. Een bijna onmogelijke missie, die uiteindelijk lukte. Het heeft Thanaa een belangrijke waarde meegegeven, die ze door wil geven aan haar kinderen. “Mijn familie dacht beter te weten wat goed voor me was dan ik dat zou weten. Iets dat ik als ouder herken. Ik zette toen door en kreeg wat ik wilde. Het leven en onze ervaringen hebben Ahmad en mij geleerd dat we onze kinderen keuzevrijheid willen geven en dat we ze ondersteunen als het soms misgaat. We laten ze niet in de steek.” Thanaa hoopt dat haar kinderen haar kracht erven. “Ik geef ze mee dat ze altijd doorzetten en andere mensen helpen.”



Thanaa samen met haar oudste dochter Dima en haar man Ahmad.

“Vertrouwen op *de mensen* waar het om gaat”

“Ik ben moeder van een dochter van tien. Ze is creatief, slim, ontzettend sociaal en heeft een groot gevoel voor humor. Ze heeft een zware vorm van dyslexie, die zorgt dat school niet vanzelf gaat en die haar vaak onzeker maakt over haar eigen kunnen. Dit is een uitdaging voor haar, maar ook voor ons als ouders.” Anne-Marijke Podt is lid van de Tweede Kamer en vertelt open over haar rol als ouder en haar politieke visie. “Het is lastig om te ontdekken welke steun je kind precies nodig heeft. Op welke momenten sla je een arm om je kind heen, omdat de enorme extra inspanning op school zo oneerlijk voelt? En wanneer ga je haar juist meer pushen omdat je nu al weet dat die inspanning er altijd een beetje bij zal horen?”

Anne-Marijke kent het dilemma van veel ouders. “Natuurlijk is je kind goed zoals ze is. Maar je wilt haar ook zaken meegeven om haar talenten maximaal te laten ontplooiën.” De zoektocht naar haar eigen rol in de ontwikkeling van haar dochter, samen met de school en aanvullende zorg voor haar dyslexie, maakt dat Anne-Marijke zich nog bewuster is van de complexiteit hiervan. Voor mensen die het Nederlandse systeem slechter kennen, of geen familie in de buurt hebben, moet dit een nog grotere uitdaging zijn. “Juist daarom vind ik de inzet van It’s My Child, en de manier waarop ouders elkaar hierin ondersteunen, zo mooi.”

Gelijke kansen

In 2014 werd Anne-Marijke tijdens de lokale verkiezingen gekozen in de gemeenteraad van Utrecht voor D66. “Ik ben politiek actief geworden omdat ik denk dat er nog te veel mensen zijn die minder kansen hebben dan ik heb gekregen of dan mijn dochter nu heeft. Liever dan aan de kant staan en klagen dat de overheid het niet goed doet, praat en beslis ik zelf mee. De overheid moet er voor iedereen zijn, maar is ook van ons allemaal, dat geloof ik heel sterk.” D66 is een partij die zich inzet voor die kanselijkheid en die daarbij onderwijs (het leven lang) centraal stelt. In de speerpunten van D66 staat dat ze ‘vertrouwt op de eigen kracht van mensen’. “Dat wil voor mij zeggen dat we erop vertrouwen dat mensen in eerste instantie

zelf het beste weten hoe ze hun leven moeten inrichten, ook als ze daar soms (tijdelijk) een beetje extra hulp bij nodig hebben. Dat is precies hoe ik politiek bedrijf: ik spreek heel veel met mensen uit de stad over hoe zij denken dat het beter kan.”

Medezeggenschap

In de Gemeenteraad van Utrecht hield Anne-Marijke zich bezig met veel verschillende onderwerpen: werk, armoede en schulden, integratie en inburgering, maar ook met mensen die extra zorg nodig hebben, zoals dak- en thuislozen. “Al sinds 2015, toen er veel nieuwkomers naar Nederland kwamen, houd ik regelmatig bijeenkomsten voor mensen die kort, of al wat langer, in Nederland zijn. Dat levert veel feedback op de plannen voor het nieuwe inburgeren in Utrecht. Zo kwamen we op het idee om inburgeraars medezeggenschap te geven over de inburgering, zodat ze echt kunnen meepraten over hoe het in Utrecht gaat. Zo kan de gemeente profiteren van de kennis en ervaring van inburgeraars.”

Door de nieuwe wet Inburgering krijgen mensen vanaf dit jaar meer begeleiding van de gemeente bij hun inburgering. Daardoor is er veel aandacht voor de taalscholen en voor het maken van een persoonlijk plan voor (en met) iedere inburgeraar om goed te kunnen inburgeren. “Ik denk dat we steeds moeten blijven vragen naar de input van inburgeraars

zelf. We moeten zorgen dat mensen, ook als ze al wat ouder zijn, zich kunnen blijven ontwikkelen.” Integratie, mee kunnen doen in de stad, gaat verder dan alleen je inburgeringsexamen halen. Het gaat ook om connecties met anderen: binnen je eigen kring en daarbuiten en ook met de gemeente, de school van je kinderen en andere instanties. “Daar verwachten we wat van nieuwkomers zelf, maar ik verwacht ook dat de gemeente daarbij helpt, bijvoorbeeld met duidelijke informatie die mensen de weg wijst, liefst in verschillende talen.”

Initiatieven door nieuwkomers

Utrecht is een stad met heel veel initiatieven vanuit de inwoners zelf. Er zijn de afgelopen jaren veel initiatieven ontstaan voor nieuwkomers, maar ook steeds meer door nieuwkomers. Anne-Marijke noemt dit fantastisch, juist omdat mensen zelf vaak het beste weten wat er nodig is om hun eigen buurt of situatie wat mooier of beter te maken. Zo biedt De Voorkamer een ontmoetingsplek waar je met andere culturen in aanraking komt. Dreaming of Syria laat mensen kennismaken met het Syrië van voor de oorlog. En Mexaena is een netwerk voor Eritrese nieuwkomers. Organisaties als Taal doet Meer, Welkom in Utrecht en Al Amal bestaan al wat langer. “It’s my Child past hier wat mij betreft geweldig bij, omdat het bouwt op wat mensen zelf kunnen en meebrengen. Niemand komt hier zonder ervaringen of vaardigheden! De gemeente heeft vooral

de taak om dit soort organisaties met elkaar en het werk van de gemeente zelf te verbinden.”

“In de toekomst hoop ik dat we als gemeente, maar ook als organisaties uit de stad, steeds meer inclusief kunnen werken. De gemeente zet nu groots in op goed taalonderwijs voor nieuwkomers, maar er zijn ook veel mensen die in Nederland zijn geboren, voor wie taal een struikelblok is, zoals mijn dochter! Het zou mooi zijn om steeds meer programma’s en beleid te ontwikkelen voor iedereen die er baat bij heeft. Ik denk dat It’s My Child op een gegeven moment ook hele mooie dingen te bieden heeft aan ouders die hier geboren zijn. Want veel ouders worstelen met hun ouderlijke rol!”

Tweede Kamer

Tijdens de afgelopen landelijke verkiezingen stond Anne-Marijke op de lijst van D66 voor de Tweede Kamer. “Ik werd net niet direct verkozen, maar door de komst van het huidige kabinet kon ik instromen in de Tweede Kamer. Dat geeft me de mogelijkheid om de dingen te veranderen die ik lokaal niet kon regelen, omdat daar ander landelijk beleid of andere wetten voor nodig zijn. Net als in Utrecht wil ik in Den Haag vertrouwen op de mensen waar het om gaat, om te horen hoe het beter moet.”



Anne-Marijke Podt

“Uiteindelijk heb je *de kracht* om het zelf te doen.”

“Het grootste verschil tussen Nederland en mijn geboorteland Saoedi-Arabië en de landen waar ik ben opgegroeid, is absoluut de vrijheid! Hier kan ik zeggen wat ik wil.” Maher Sobhea is sinds 2018 in Nederland en woont hier met zijn vrouw en vier kinderen; drie dochters in de leeftijd van 15 tot 20 en een zoon van zeven jaar. Hij vertelt over zijn ervaringen met inburgeren en opvoeden in een nieuw land.



Maher



Al-Aqmoskee, Jeruzalem, Palestina.

Maher is oorspronkelijk Palestijns en heeft een groot deel van zijn leven in Bahrein gewoond. Hiervandaan kwam hij naar Nederland en zijn gezin volgde een jaar later. “Ik weet nog hoe ik me voelde toen ik net in Nederland aankwam. Ik was opgelucht en blij, maar tegelijkertijd ook bang voor mijn gezin omdat ze toen, net als mijn ouders, in Syrië waren”. In Bahrein moest Maher altijd op zijn woorden letten. “Als we over politiek praatten, was het altijd binnen de vier muren van ons huis.” De voornaamste reden om te vertrekken had echter met zijn kinderen te maken. “Mijn oudste dochter was toen zeventien jaar en in Bahrein is het de regel dat ze op haar achttiende niet meer bij haar ouders zou mogen wonen. Ze zou Bahrein, en ons, moeten verlaten.”

Samen fietsen

“Toen ik in Nederland kwam, hoorde ik dat kinderen boven de achttien hier ook op zichzelf moesten gaan wonen. Gelukkig kwam ik er snel achter dat dit niet waar is. “Mahers grootste uitdaging was het leren van de Nederlandse taal. “Ik vroeg de COA waar ik Nederlands kon leren en ik kon lessen volgen op het AZC. Hier begon mijn inburgering.” Naast de taal had Maher nog een andere klus te klaren. “Mijn kinderen moesten zelfstandig reizen naar school en dit waren ze niet gewend, ze konden ook niet fietsen. Op het AZC leerden ze fietsen en de eerste maand ben ik elke dag samen met hen naar school gefietst”. Maher voelde zich als vader niet anders. Hij kon zijn gezin ondersteunen zoals hij dat altijd heeft gedaan. “Ik heb mijn twee oudste dochters begeleid in het vinden van een bijbaantje en ik ben meegegaan naar de sollicitatiegesprekken. Mijn oudste werkt bij Zeeman en de één na oudste werkt bij McDonalds”, vertelt hij trots.

Het inburgeren in Nederland nam Maher heel serieus. “Ik verwachtte dat er meer focus zou liggen op het leren spreken van de taal, zodat ik me sneller duidelijk kon maken in de samenleving. We startten echter met veel schrijven.” Het COA en VWN hebben geholpen in het inburgeringsproces. Zo

legde het COA de eerste contacten om de inburgeringscursus te starten, na een één op één gesprek met Maher. Daarna heeft hij alles zelf geregeld. “Na de eerste cursus heb ik mezelf aangemeld bij Lest Best, daar heb ik A1 en A2 afgerond. Daarna ben ik naar de Volksuniversiteit in Utrecht gegaan. Ik dacht dat het moeilijker zou zijn maar tot nu toe ben ik geslaagd voor vier van de vijf examens en mijn laatste gaat volgende week plaatsvinden.”

“De inburgeringscursus was twee keer per week en dat was voldoende voor mij. Door corona was het helaas deels online, wat jammer was. Het was erg fijn dat we een kleine groep hadden van zes personen. Ik heb het meest gehad aan het leren van de wetten en regels in Nederland, dat maakt veel duidelijk voor mij. Ik had graag meer geleerd over hoe ik hier een baan kan vinden, hoe ik een sollicitatiebrief en een CV maak en hoe ik een sollicitatiegesprek kan voeren.”

Plan Einstein

Ondanks dat Maher zich gesteund voelt door verschillende organisaties, is hij in zijn kracht gebleven en heeft hij veel zelf gedaan. “Vanuit de gemeente Utrecht kreeg ik een contactpersoon toegewezen, die mij veel tips heeft gegeven over hoe ik op verschillende manieren mijn weg kan vinden in Nederland. Met It’s My Child, Welkom in Utrecht en het COA leidt Maher momenteel Plan Einstein en op het AZC in Utrecht. “Dit project zorgt voor verbinding tussen mensen die in het AZC wonen en andere wijkbewoners. Er worden verschillende activiteiten georganiseerd waarbij samen leven, samen leren en samen werken centraal staan.”

Als het goed gaat met de *ouders*, gaat het meestal ook goed met de *kinderen*



Breed scala aan snoep op de Grand Bazaar in Istanboel, Turkije.

Bahar en Ayse komen beiden uit Turkije en zijn bijna twee jaar in Nederland. Bahar is ambassadeur bij It's My Child en Ayse is lid van een oudergroep. De methode van It's My Child heeft volgens hen vooral tot doel om ouders in hun kracht te zetten. Te empoweren, zodat zij zich weer 'ouder' voelen. Ayse weet dit uit eigen ervaring: "Ik weet dat ik het nu allemaal zelf kan."

De eerste kennismaking met Nederland was voor Bashar en Ayse positief. Bashar: "Nederlanders zijn vriendelijk voor nieuwkomers. Doordat de meeste Nederlanders goed Engels spreken, was het voor mij makkelijk om te integreren. Hierdoor kreeg ik het gevoel dat het ons hier zou gaan lukken." Voor Ayse viel het als eerste op dat het zo groen is in Nederland en dat er zoveel water is. Ze vond het wel spannend in het begin. "Ondanks dat ik wist dat mijn nieuwe leven een mooie toekomst zou betekenen, vond ik alles wel eng. Ik durfde nauwelijks een brood te gaan kopen, ik was bang om de weg kwijt te raken."

Raar gevoel

Voor Bahar was het moeilijkste moment de dag dat ze de testresultaten van de intake op Ithaka binnenkregen, met het schooladvies voor haar dochter. "Toen we terugkwamen van vakantie uit Turkije lag de uitslag in de brievenbus. Het advies was 'VMBO TL'. Ik had er een raar gevoel bij, omdat ik niet veel wist over het onderwijssysteem hier. Daarbij komt dat ik niets kon achterhalen over de test, ik kon niet zien wat ze goed of fout had gedaan." Ayse vond het vreselijk moeilijk om te accepteren dat haar dochter alleen met de fiets naar school ging. "In Turkije ging ze elke dag naar school met een privé-schoolbus met dezelfde chauffeur, omdat het niet veilig was om je kind alleen over straat te laten gaan. Ik woonde in Turkije met mijn hele familie. Hier woon ik voor het eerst in mijn leven alleen, samen met mijn dochter."

Kracht

"Op het moment dat mijn dochter haar Nederlandse paspoort kreeg en wij hier mochten blijven, voelde ik me weer als ouder in mijn kracht staan", vertelt Ayse. Voor Bahar was vooral de kennis van het Nederlandse onderwijssysteem belangrijk. "Ik las veel over het onderwijssysteem en ik heb hierover een workshop van It's My Child bijgewoond. Ook heb ik veel gesproken met verschillende ambassadeurs. Door alle informatie voelde ik me weer sterk. Als je eenmaal weet hoe het systeem werkt, voel je je er meer vertrouwd mee. Ook met mijn Nederlandse taal gaat het beter. Hierdoor kan ik mijn dochters ook weer beter ondersteunen en voel ik mij sterker en sterker... Ik voel me weer ouder!"

Bahar is ambassadeur bij It's My Child omdat zij gelooft dat ieder individu een zelfstandig persoon is, maar dat iedereen door bepaalde omstandigheden de kracht even kwijt kan raken. "Daarom vind ik het heel belangrijk om mensen in hun eigen kracht te zetten, vooral ouders. Zij hebben immers de moeilijkste taak die er bestaat: een kind tot een zelfstandig, betrouwbaar en gelukkig volwassen persoon grootbrengen. In mijn optiek willen kinderen maar één ding: opkijken tegen hun ouders. Ze willen het gevoel hebben dat ze van hun ouders kunnen leren, als ze met vragen zitten. Als het goed gaat met de ouders gaat het meestal ook goed met de kinderen."

5-stappenplan

It's My Child werkt volgens een 5-stappenplan: eerst maken ambassadeurs contact met ouders, vervolgens vragen ze naar hun behoefte, dan komen ouders in actie. Na de actie wordt er geëvalueerd en geëvalueerd. Tot slot wordt de ervaring gedeeld met anderen. "Het 5-stappenplan is voornamelijk een richtlijn voor de ambassadeurs", vertelt Bahar. "Voor ouders is het persoonlijke contact een belangrijke factor. En dat ze de ruimte krijgen om met hun eigen initiatieven te komen. Ze worden erkend en serieus genomen, ze voelen zich thuis bij een groep die hen begrijpt omdat elke ambassadeur in een soortgelijke situatie heeft gezeten."

Bahar: "We leggen op verschillende manieren contact met ouders: tijdens de intake van nieuwe leerlingen, rapportavonden. Eigenlijk bij elke gelegenheid dat ouders naar

school komen. Soms leggen we ook contact via de docenten. Het is altijd een uitdaging. Maar wat zo mooi is aan ons team ambassadeurs is dat we allemaal in een soortgelijke situatie hebben gezeten. Hiermee bedoel ik dat ons team bestaat uit nieuwkomers, migranten en mensen die zelf ervaring hebben met wonen in het buitenland. Daarnaast bestaat ons team uit meer dan twaalf nationaliteiten en samen spreken we 21 talen. Dit maakt de drempel lager."

Behoeft

Voordat Ayse It's My Child leerde kennen, voelde ze zich machteloos en verloren. "Ik had niemand waar ik iets aan kon vragen over het leven in Nederland. Dankzij It's My Child behoor ik nu tot een groep. Dat voelt fijn. Mijn behoefte was vooral om mensen te vinden met dezelfde tradities, zodat wij samen feestdagen kunnen vieren. Dit is gelijk gedeeld in mijn oudergroep."

"Een geslaagde actie in mijn groep was dat de ouders een bijeenkomst organiseerden over het Nederlandse onderwijssysteem", vertelt Bahar. "Er was eerder een ouderavond op school geregeld, maar alle informatie was in het in Nederlands. Door de taalbarrière had mijn groep ouders zo goed als niets meegekregen. Vanuit de groep kwam het idee om de informatieavond samen met een expert nogmaals te

doen, maar dan in het Turks. Eén van de ouders heeft contact gemaakt met Asli Unlusoy. Zij is ouder en expert en zij werkte op de Universiteit van Utrecht."

Delen met anderen

Ieder initiatief en iedere actie wordt geëvalueerd met de ouders en de ambassadeurs om het een volgende keer nog beter aan te pakken. Door It's My Child IMC voelt Ayse zich veel sterker. "Ik heb nu een baan en een huis samen met mijn dochter. En ik heb het helemaal zelf geregeld. Ik weet dat ik het allemaal zelf kan nu."

"Ik vind het belangrijk om mijn verhaal te delen in een magazine als Veerkracht, om zo meer te betekenen voor anderen", vertelt Ayse. Bahar beaamt dit. "Met onder andere dit magazine bieden wij een podium voor ouders. Het is een eye opener voor iedereen. Met het lezen van de verhalen ervaar je dat elke ouder tegen verschillende uitdagingen aanloopt. Maar vooral dat elke ouder hier op zijn of haar eigen manier mee omgaat en over veel veerkracht beschikt. Wij zijn ook bezig met verschillende informatieve filmpjes. Er komt ook een conferentie, waarbij de behoefte van ouders naar voren komt. Wij werken met verschillende partners: scholen, gemeenten, universiteiten en stichtingen en organisaties die met nieuwkomers of ouders werken."



Hoe denken deze oud-leerlingen nu over hun ouders?

“Voor ons is het *makkelijker*, onze hoofden zijn leeg”

“Onze ouders doen hun best, maar het is heel lastig voor ze. Ze zijn oud, hebben veel meegemaakt en hun hersenen zitten vol met ervaringen en zorgen. Onze hoofden zijn nog leeg en daarom leren we sneller de taal en kunnen we onze ouders makkelijk helpen.” Mohammad (18), Ava (17), Helen (16) en twee meiden (17) die liever anoniem blijven (A. en R.) zijn het helemaal met elkaar eens. Dat hun hoofden allesbehalve leeg zijn, blijkt wel uit het open en hartverwarmende gesprek dat ze met elkaar voeren over hun relatie met hun ouders.

Mohammad komt uit Syrië en vertelt stralend van trots over zijn superweek: “In één week behaalde ik mijn diploma vmbo-kader, slaagde ik voor mijn rijbewijs, kreeg ik mijn Nederlandse paspoort en werd ik teamleider bij de supermarkt waar ik werk. Ik geloofde het bijna niet. Volgend jaar ga ik Bouwkunde studeren op het mbo omdat ik ingenieur wil worden, net als mijn vader.”

Dokter worden

Helen gaat naar dezelfde school als Mohammad, om Techniek te studeren. Zij komt uit Eritrea en woont in Utrecht met haar vader en haar broer. Ze wil graag tandartsassistente worden. Ava woont al bijna drie jaar in Nederland met haar ouders en broer en zus. Ze komt uit Iowa in de Verenigde Staten. Ava mag door naar havo-5 en wil naar de universiteit om dokter te worden. A. en R. komen uit Syrië en wonen nu vier jaar in Nederland. A. woont met haar vader, moeder, broertje en zusje en is vol trots op haar net verdiende diploma vmbo-kader. Ze gaat de opleiding voor doktersassistente volgen. R. woont met haar moeder, zus en broertje en volgt nu de mbo Zorg & Welzijn. Ze wil apothekersassistente worden of werken met kleine kinderen.

Ineens zoveel regels

Alle vijf deze oud-leerlingen van Ithaka vonden het heel spannend toen ze net in Nederland kwamen. Een nieuwe cultuur, nieuw soort mensen; ‘een nieuw leven maken’. Mohammad: “Als ik op straat loop, loop ik dan wel goed... er waren ineens zoveel regels!” Het was ook een tijd van

eenzaamheid. Ava vertelt: “Ik voelde me erg alleen. Ik zag de eerste drie maanden alleen familie en niemand van mijn leeftijd. Pas daarna kon ik naar Ithaka.” Helen herkent dit: “Het was moeilijk toen ik net in Nederland was. Ik maakte ruzie thuis en wilde alleen zijn, op mijn telefoon.” Voor R. was vooral de taal moeilijk in het begin. “Ik was gevlucht met mijn moeder, zus en broertje, zonder mijn vader. Niemand kon mij helpen, zelfs mijn moeder niet. Ik nam de rol van mijn moeder over en dat doe ik nog steeds, samen met mijn zus.” “De eerste periode was wel spannend”, vertelt A. “Mijn vader en zusje waren eerder in Nederland. Ik kwam later met mijn moeder en broertje. Het was daarom ook een mooi gevoel om eindelijk naar ze toe te gaan. Ik had ze toen twee jaar niet gezien.”

Mohammad had precies hetzelfde gevoel. Zijn vader was al een jaar in Nederland toen hij volgde met zijn moeder en vier jongere broers en zussen. Hij was zo blij in het vliegtuig en hij had alleen maar oog voor zijn vader, daarna pas voor Nederland.

Trots over straat

Als de jongeren denken aan hoe hun ouders waren in hun geboorteland, krijgen ze lichtjes in de ogen. De vaders van Mohammad, A. en R. waren alle drie bekende namen in de provincies waar ze woonden. Ze liepen met trots over straat als ‘de zoon van’. A.: “Mijn vader had een autobedrijf en iedereen kende hem. Zelfs mijn docenten gingen naar hem toe. Mijn vader was echt mooi.” R.: “Mijn vader en opa waren bekend door hun ijzerhandel. Mijn vader wilde niet naar een ander land, omdat hij voor zijn ouders moest zorgen. Mijn moeder wilde wel weg. Toen ons huis was afgebrand, gingen we naar Nederland. Mijn moeder is wel een beetje veranderd. Zonder mijn vader is het moeilijk voor haar.”

Ava vertelt dat zij al drie jaar eerder naar Nederland toe wilden komen. “Mijn biologische vader hield het tegen. In Iowa was het niet veilig. Er was geen oorlog, maar er gebeurden slechte dingen. Ik woonde in het midden van de stad en ik hoorde vaak schoten. Op school ging een paar keer het alarm af omdat er iemand met een pistool binnen was gekomen. Uiteindelijk konden we migreren, toen mijn vader zelf ook moest verhuizen voor zijn werk. Mijn relatie met mijn vader was niet zo goed, omdat ik weg wilde terwijl hij me wilde blijven zien. Ik begreep het wel, maar ook weer niet. Ik ben blij dat we nu hier wonen.”

Moestuin

Het leven in Eritrea was moeilijk voor Helen en haar familie. Haar vader moest dertig jaar lang soldaat zijn, ook al wilde



Miranda in groepsgesprek met oud-leerlingen

hij dat niet. Helen zag haar vader daarom nauwelijks. “Mijn moeder zorgde voor zeven kinderen en had een grote moestuin en geiten en ze was mediator. Ze werkte hard, de hele dag. Ik was heel trots op mijn moeder.” De ouders van Helen waren lange tijd ziek, maar in Eritrea werd dit niet erkend. Later, in Nederland, bleek haar moeder borstkanker te hebben. “Mijn moeder ging alleen naar Nederland. Ik was in Ethiopië toen mijn moeder overleed en ik kon het niet geloven. Ze heeft de weg naar Nederland voor ons, mijn broer en mij, vrijgemaakt. Dat is voor mij de reden om te blijven leven en mijn kansen te pakken.”

Nieuwe vrijheid

Zowel Ava als A. voelen een verandering in de relatie met hun ouders. In Iowa en Syrië mochten zij allebei niet alleen over straat, omdat het niet veilig was. Nu krijgen ze meer vertrouwen van hun ouders en mogen ze gaan waar ze willen. A.: “Dat is het grootste verschil. Ze zorgen nog steeds voor me, maar dan in een veilig land.” Ava: “Ik moet nu zelf een school uitkiezen, er zelf naartoe gaan en een bijbaantje vinden. Ik kan nu mijn eigen ding doen, ik heb de regie.” Voor Mohammad werd de verandering op een andere manier duidelijk: “Mijn vader legde me in het begin alles uit over hoe het gaat in Nederland. Na een jaar was ik verder dan mijn vader en ging ik het hem uitleggen. Ik ben trots op hoe mijn ouders hun hele leven hebben besteed aan het opbouwen van een goede toekomst voor hun kinderen. Het is zo jammer dat ineens alles weg was.” A.: “Onze ouders hebben nu geen diploma’s en die uit Syrië hebben geen waarde hier. Ze krijgen het gevoel dat ze niets kunnen qua werk. En dan is de taal ook nog heel moeilijk. Mijn vader vraagt vaak hulp aan mij en mijn zusje, bijvoorbeeld bij het lezen van een brief.”

De jongeren bespreken ook hun eigen uitdagingen met hun ouders. A.: “Als ik worstel met de vraag of iets goed of fout is, bespreek ik dat met mijn ouders. En dat doen ze ook met mij. Daarin is de relatie met mijn ouders niet veranderd. Ook al is alles anders, je voelt de steun en trots als je in hun ogen

kijkt!” Mohammad heeft nog wel moeite met hoe sommige Nederlanders buitenlanders, en met name vluchtelingen, zien. “Bijvoorbeeld als iemand me bij de groente-afdeling vraagt: “Dit is een bosui. Hebben jullie dat in Syrië?”, voel ik me echt vernederd. A. reageert lachend: “Dan zeg ik dat ik niet van onder de aarde kom, niet van een leeg land. Voor de oorlog hadden we alles, een mooi leven. Sommige Nederlanders kennen ons niet, ze kennen ons alleen maar als vluchtelingen.”

Van binnen het gezin

Helen woonde in Nederland ineens met haar vader, die ze niet zo goed kende. “We hadden veel ruzie en konden niet aan elkaar wennen. Toen kwam Vluchtelingenwerk ons helpen. We kregen als advies dat we met elkaar om moesten gaan als toen we in Eritrea waren. Maar we waren toen niet samen. Het leverde alleen maar meer ruzie op en het voelde alsof er een persoon tussen ons in stond. Uiteindelijk heb ik tegen mijn vader gezegd dat ik geen hulp meer wilde. Ik zei: “Jij bent mijn vader. Er is niemand die groter is dan jij. Je bent slim en je bent oud en soms eigenwijs.” Hij zei “Dat weet ik.” Hij was bijna aan het huilen. Ik had nog nooit zo gepraat met hem. We maakten samen afspraken over dat we, met respect voor elkaar, blijven praten over wat mijn vader van mij verwacht en over de vrijheid die ik nodig heb.” Mohammad herkent dit. “Het moest van binnen in het gezin komen.”

Maak je ouders trots

Samen geven deze jongeren graag tips voor jongeren die net in Nederland zijn. “In het begin is alles zo anders en kun je veel verleidingen tegenkomen. Je kunt daardoor in de war raken en dit kan invloed hebben op de relatie met je ouders. Begrijp dat het ook moeilijk is voor hen. Als je hier naartoe komt, zie je dat misschien niet. Want je ouders verstoppen het, omdat ze sterk willen zijn voor hun kinderen. Als je langer in Nederland bent, zie je dat je ouders wel gelijk hebben in wat ze zeiden. Maak je ouders trots! Op het moment dat je je ouders trots maakt, weet je dat je op de goede weg bent.”

“Blijde hoofden, zomervakantie moet leuk zijn!”

Vorig jaar startte It's My Child (IMC) met de Zomerschool, een succesvol initiatief van IMC ambassadeur Mamiko Motoda. “Met de Zomerschool wilde ik de kinderen vooral een plezierige tijd bieden tijdens de lange zomervakantie. Een mogelijkheid om spelenderwijs te leren, vrienden te maken en activiteiten te ondernemen die de kinderen zelf hebben gekozen. Ik wilde daarnaast de ouders betrekken bij de Zomerschool, zodat ze samen met de kinderen genieten, zelf ervaren hoe de kinderen op school zijn en natuurlijk ook IMC beter leren kennen.” Deze zomer is de Zomerschool op verzoek en initiatief van ouders uitgebreid van twee naar vier weken, zijn er meer activiteiten en is er zelfs een Zomerkamp georganiseerd. Een hele organisatie: 250 leerlingen, 60 vrijwilligers en veel uiteenlopende workshops op gebied van taal, kunst, muziek en sport.

Annabelle Minnaar, stagiaire bij IMC, vertelt enthousiast over haar persoonlijke motivatie om mee te helpen: “Zomervakantie moet leuk zijn! Als ik al die blije hoofden zie, weet ik dat we echt iets kunnen betekenen.” De interesse voor de Zomerschool bleek deze zomer enorm. “In 2021 waren er ongeveer 50 leerlingen en dit jaar kregen we meer dan 250 aanmeldingen. Dit kwam natuurlijk ook door de grote groep Oekraïense leerlingen van Shkola.” Voor It's My Child was de organisatie een hele uitdaging. “Ik liep als student Pedagogische wetenschappen stage bij IMC en werd gevraagd om het project Zomerschool te gaan coördineren. Ik had niet verwacht dat het project zo groot zou worden.”

Iedere dag is anders

“Vooral de voorbereiding was lastig. Veel wisten we nog niet omdat het nieuw was. Iedere week moesten we weer opnieuw uitvinden hoe we het aan gingen pakken. Er waren zoveel mensen die iets wilden doen. Niet alleen de IMC ambassadeurs, maar ook ouders, studenten en vrienden uit onze eigen netwerken. Ik was verrast door de vele hulp die we kregen in de uitvoering. Alle vrijwilligers zijn bereid om mee te helpen en ze vinden het nog leuk ook!” Omdat de meeste leerlingen bij hun aanmelding aangaven dat ze de Nederlandse en Engelse taal wilden leren, zijn dit jaar ook taallessen ingeroosterd. Deze lessen worden onder leiding van Olga Kluzko uit Oekraïne gegeven en vinden vooral in de ochtend plaats. In de middag kunnen de leerlingen kiezen uit workshops op het gebied van kunst, muziek of sport. Deze workshops worden door ouders gegeven of zijn door ouders geregeld. Annabelle vertelt dat het erg veel werk is om iedere dag roosters te maken op basis van de keuzes van de leerlingen. “De activiteiten zijn iedere dag anders en de keuze is enorm. Zo bieden we

workshops in drummen, schilderen, volleybal, handwerken, yoga en zelfs filmlessen van Common Frames. Het wisselende en uiteenlopende aanbod betekent dat we iedere dag weer opnieuw moeten puzzelen. We plannen de deelnemers daarom zelf in en we maken de roosters zo afwisselend mogelijk. We zijn echter flexibel als een deelnemer wil wisselen.”

Annabelle is onder de indruk van de leerlingen. “Deze leerlingen zijn bijzonder omdat ze zo volwassen zijn, misschien omdat ze al veel meemaakt hebben. Zoals bijvoorbeeld tijdens ons uitstapje naar de dierentuin. Ik was met een groepje leerlingen van Ithaka en Shkola, die elkaar niet kenden. Ze maakten direct contact en letten continu op elkaar. Ze zorgden ervoor dat de groep bij elkaar bleef. Dat zie je ook op de Zomerschool; deze leerlingen zorgen voor elkaar, helpen elkaar en zijn lief voor elkaar en voor ons.” Ook de vrijwilligers hebben Annabelle geraakt. “Iedereen die hier komt, heeft iets met de doelgroep, wil hier zijn en doet alles om het goed te laten verlopen.”

Ieder jaar Zomerschool

Mamiko was vorig jaar ook al onder de indruk van het enthousiasme van de kinderen. “Ons doel is bereikt: de kinderen hebben een mooie start van de zomer gemaakt, na een jaar lang hard studeren; ze hebben samen plezier gehad, nieuwe dingen geleerd en een fijne tijd gehad. Dit werd voor mij extra benadrukt op de laatste dag, toen we afsloten met een feestje. Ouders en publiek waren diep geraakt toen de kinderen lieten zien wat ze geleerd hadden en vooral toen ze mooie woorden uitspraken naar hun trotse ouders. Kinderen vroegen me of we de Zomerschool ieder jaar wilden organiseren.” Die wens kwam dit jaar uit. Met een nog groter opgezette Zomerschool.

Vier leerlingen van Ithaka en Shkola vertellen enthousiast over hun eerste indrukken. Nazhan (18) uit Irak, Mohamed (17) uit Egypte en Katheryna (16) en Ira (17) uit Oekraïne delen samen hun ervaringen. Voor alle vier was de grootste motivatie het (blijven) leren van de Nederlandse en Engelse taal. “Ik ben nieuw hier in Nederland en ik wil extra leren in de zomer. Mijn taal is nog niet perfect”, vertelt Mohamed. Ook Katheryna geeft aan dat ze vooral wil studeren. “Ik weet niet wat ik hier kan doen in de zomervakantie. Natuurlijk kan ik gaan chillen, maar het is beter om ervaringen op te doen.” Nazhan vult aan: “Als je de hele zomer niets doet, gaat je taalniveau achteruit. En dat wil ik niet. In het AZC praat iedereen alleen Koerdisch of Arabisch. Ik wil bovendien graag gitaar en piano leren spelen en dat kan hier ook.” Mohamed voegt hieraan toe: “Het is erg leuk om zoveel nieuwe mensen te leren kennen, uit verschillende landen.” Voor Katheryna en Ira is naast de taal ook het contact het belangrijkste van de Zomerschool. Katheryna: “Ik heb voor Pilates gekozen, al begrijp ik het nog niet helemaal. Ook het schilderen vind ik leuk. En pianospelen natuurlijk. Ik kwam al eerder op Ithaka tijdens de muzieklessen van IMC op de dinsdagmiddag. Ik leerde pianospelen en daar wil ik verder aan werken.” Ira vindt vooral de Braziliaanse dans leuk om te leren. “En waterverven!” voegt ze vrolijk toe. Nazhan ging vorig jaar ook naar de Zomerschool. “Het is dit jaar beter omdat we meer weken kunnen gaan. En het Zomerkamp is extra leuk.” Volleybal staat nog op het verlanglijstje van de vier leerlingen en dat komt zeker nog op het programma. Mohamed: “Ik zie de Zomerschool als een kans om mezelf te stimuleren meer Nederlands te spreken.”





ZOMERSCHOOL

Mooie mix

Eén van de begeleiders, de Oekraïense Svitlana Severinova, vertelt bevlogen over haar reden om mee te helpen in de Zomerschool. "Toen ik hoorde van de Zomerschool, gaf ik mezelf direct op als vrijwilliger om iets met sport te doen. Sport is de rode draad in mijn leven. In Nederland geef ik yogalessen maar in Oekraïne was ik, naast journalist en veel andere banen, gezondheidscoach voor vrouwen en kinderen. Ik ben gespecialiseerd in de nek- en rugproblemen, bijvoorbeeld als gevolg van te veel smartphone-gebruik." Haar eerste indruk is dat er veel kinderen zijn. "Het is fijn dat de kinderen kunnen kiezen. De Zomerschool is er voor hun plezier. De tripjes op de woensdag zijn daarnaast erg leuk. Het mooiste aan de Zomerschool vindt Svitlana dat er niet alleen Oekraïense leerlingen zijn, maar dat de kinderen uit verschillende landen komen. "Ze leren elkaar en elkaars culturen kennen."

"Je bent als vrijwilliger vrij om te bepalen hoeveel je komt werken. Omdat ik mijn zoontje mee kan brengen, kan ik alle weken meedoen." De Zomerschool betekent voor Svitlana ook een kennismaking met andere vrijwilligers. "Het is een mooie mix van verschillende culturen en natuurlijk is het fijn om met Nederlandse vrijwilligers te praten en om meer Nederlands te leren. Voor mij is de Zomerschool een goede nieuwe uitdaging omdat het voor het eerst is dat ik een klas vol tieners heb, in plaats van volwassenen. Mijn dochter is een tiener en ik weet uit ervaring welke psychologische problemen tieners kunnen hebben, zeker na het meemaken van oorlog. Sport kan hen helpen. Juist voor de kinderen die veel hebben meegemaakt is

het goed om tijd te maken voor hun lichaam en geest." Svitlana leert de kinderen ook mediteren. "Ze hebben dingen gezien die niet goed voor ze zijn. Ik probeer ze te leren dat ze al het mooie, de liefde, meenemen van hun thuisland. Kinderen ervaren het mediteren als dat ze even naar een andere wereld gaan. Mijn filosofie is dat ze van zichzelf, hun lichaam, moeten houden. Als ze van zichzelf houden, zullen ze goed voor hun lichaam zorgen."

Handen en hart

Monique de Koning is Senior Adviseur Gezondheid bij de gemeente Utrecht en schrijft over haar 'eer om deze zomer mee te lopen met de Zomerschool'. "Samen met de drijvende kracht achter deze Zomerschool Soha Surour, hebben Annabelle en It's My Child ambassadeurs Mamiko en Dima hun netwerk gemobiliseerd en de volle support van Ithaka gekregen. Ze regelen dat iedereen zijn plekje vindt en aan de slag kan. Met handen en voeten soms, want taal is weleens een obstakel. En soms weer eigenlijk niet, want met handen en hart en af en toe een tolk komen ze er ook uit." De sfeer van de Zomerschool noemt Monique de Koning hectisch en druk, ook omdat de Oekraïense leerlingen hun weg nog moeten vinden in het gebouw van Ithaka. "Als ik langskom in de middag hoor ik energieke muziek en overal groepjes jongeren. Een groepje Oekraïense jongeren komt net uit de schilderles, luid kwetterend en elkaar stompend. Een andere club is aan het basketballen buiten. Workshopleiders ruimen hun spullen op en praten nog even na. Een ouder vertelt dat de gitaarlessen behalve geluid ook heel veel plezier opleverden."

Zomerkamp

Op de woensdagen staan uitstapjes gepland, zoals naar de dierentuin. Nazhan was hier zo enthousiast over dat hij foto's bleef maken. Het grootste uitstapje werd het Zomerkamp naar de Ardennen. Maar liefst 150 kinderen meldden zich aan. De grootste uitdaging was om ook de kinderen die nog geen verblijfsvergunning hadden, mee te krijgen. Met veel inspanningen van Annabelle en IMC ambassadeurs is dit gelukt. In twee groepen konden alle kinderen mee naar een tweedaags kamp in de Ardennen. Soha vertelt hierover: "Het is lang niet voor alle ouders vanzelfsprekend dat zij hun kinderen een vakantie kunnen bieden. Denk bijvoorbeeld aan ouders die nog maar net in Nederland zijn en nog in een AZC verblijven. HayatuAllah uit Afghanistan, vader van zeven kinderen, wilde zijn kinderen graag een vakantie aanbieden zodat zij een echt vakantiegevoel zouden ervaren. Hij kwam met het initiatief van het Zomerkamp en met de begeleiding van Annabelle en de hulp van andere ouders, o.a. uit Oekraïne, Syrië, Brazilië, Irak en Japan is het gelukt om bijna 150 kinderen een onvergetelijk zomerkamp vol avontuur te bieden." Tijdens het Zomerkamp konden de kinderen onder begeleiding van het team van Buffel Outdoor abseilen, rotsklimmen, lopen over touwbruggen, boogschieten, touwtrekken en een freejump maken op 20 meter hoog. "Sommige kinderen en begeleiders hebben angsten overwonnen tijdens dit Zomerkamp."

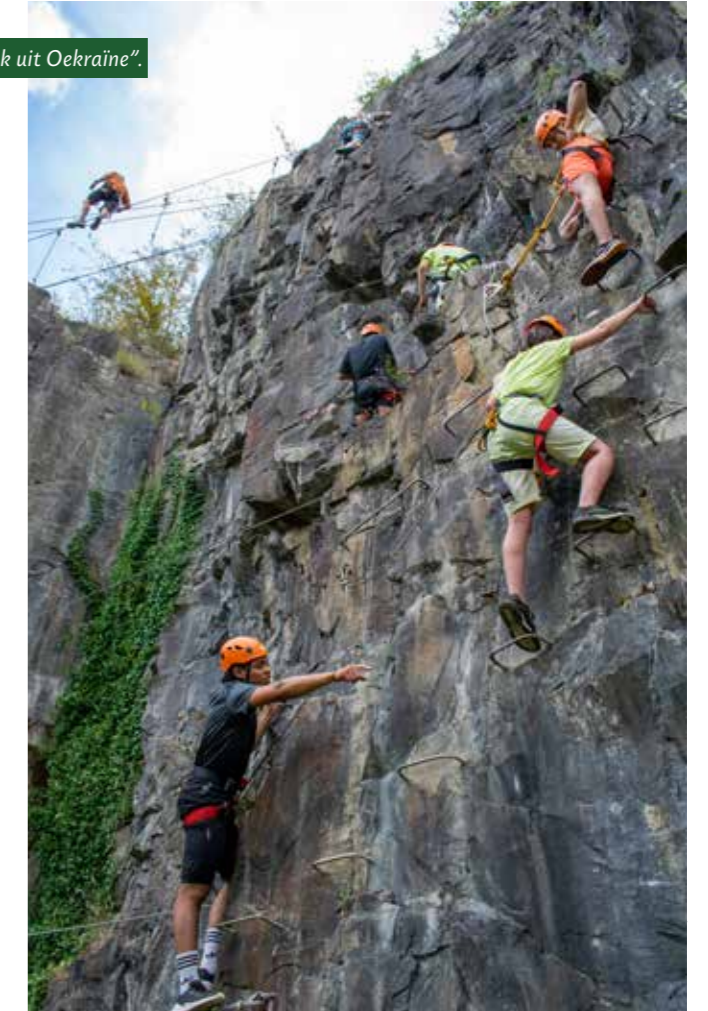
Happy en hartverwarmend

"Ik vond het zo leuk en heb veel nieuwe vrienden gemaakt, ook uit Oekraïne. Ik wil volgend jaar weer!", vertelt Mohamed uit Egypte vlak na het abseilen. Begeleider Liliia uit Oekraïne noemt de plek een 'amazing place' waar kinderen plezier kunnen maken en hun problemen even kunnen vergeten. "Relaxing tijd!" Uit de verhalen van de begeleiders en deelnemers komt één woord veelvuldig terug: iedereen voelde zich 'happy'. Muzammil uit Afghanistan vertelt dat hij heel trots is op zijn moeder, die als vrijwilliger mee is op Zomerkamp. Zijn moeder Rizwana benadrukt de vrijheid om zo'n kamp te kunnen doen, iets wat in Afghanistan echt niet mogelijk was. Seth uit Zuid-Afrika vertelt: "Ik vond de activiteiten eerst heel eng, maar uiteindelijk erg leuk. Het abseilen is mijn favoriet. Ik beveel dit iedereen aan!" Ook gitaarleraar Tom ging mee: "Het is werkelijk hartverwarmend om te zien hoe alle kinderen van welke afkomst dan ook zo ontzettend aan het verbinden zijn. Als de hele wereld dit zou doen, was het een waanzinnige plek geweest."

Svitlana. één van de vrijwilligers was in Oekraïne naast journalist ook gezondheidscoach.



Mohamed uit Egypte: "Ik heb nieuwe vrienden gemaakt, ook uit Oekraïne".



ZOMERKAMP



Annemijn van Leusden van Pouwer

“Het *voelt* hier als *thuis*”

Annemijn van Leusden is teamleider op het Pouwer College en heeft heel bewust gekozen voor deze school. “Op het Pouwer College kijken we naar wat een leerling kan en gaan we vanuit daar op een positieve manier uitbreiden. We zoeken samen met de leerling naar individuele kracht. Met de focus op groei en ontwikkeling.”



Op haar vorige school ging dit heel anders. “Ik werkte op een particuliere middelbare school waar vooral resultaatgericht werd gewerkt. Daar ontdekte ik dat ik meer interesse heb in de sociale ontwikkeling, in hoe kinderen mens worden in de grote boze mensenwereld. Na veel duwen en trekken, kwam ik erachter dat ik op de verkeerde school bezig was. Het voor mij nieuwe praktijkonderwijs past mij beter. En dan helemaal een kleinschalige school als het Pouwer College. Het blijkt een mooie match.”

Twinkeling

“Wat me aanspreekt aan deze school is de wijkfunctie in Overvecht. We zijn echt onderdeel van onze omgeving. Ook geniet ik van de mooie doelgroep en de huiselijke sfeer. Leerlingen zeggen vaak dat het hier voelt als thuis. Dat vind ik prachtig.” Leerlingen die op de basisschool vooral ‘onder de norm’ presteerden, krijgen bij Annemijn op school de ruimte om te stralen en succeservaringen op te doen. “Onze leerlingen zijn heel puur, ze zeggen waar het op staat. Ze zijn eerlijk en vaak ook onzeker. Wat me aangrijpt, is dat de leerlingen vaak verbaasd reageren op complimenten en op iets dat hen lukt. Ik zie dan een twinkeling in hun ogen, met een vleugje verbazing.”

“Een mooi voorbeeld is het initiatief dat een aantal leerlingen uit de brugklas nam. Ze organiseerden een feestje voor de docenten, als dank voor dat de leerlingen het zo leuk hebben en dat ze zoveel zelf mogen doen. Ik zie dan de trots van de leerlingen, ook fysiek; ze lopen met een rechtere rug. Toen ik vroeg waar ze zo dankbaar voor waren, vertelden de leerlingen me dat ze het zo fijn vonden dat ze koffie en thee mochten schenken op de ouderavond. Ze stonden in hun kracht.”

Hecht team

Om bij het Pouwer College te werken, is het belangrijk dat je er, net als Annemijn, tussen past. “Ook de docenten zijn puur. We vormen een hecht team en ik zie dat iedereen hier graag blijft werken. Het is een bijzonder mooie onderwijsvorm. We hebben geen curriculum, maar kijken naar het kind. De leraren zien de leerlingen en zijn vaak dag en nacht bezig met de vraag ‘Wat heb jij nodig?’ en vooral ‘Waar ligt jouw kracht?’ Ons doel is om onze leerlingen te begeleiden naar een passende uitstroom. We hebben geen eindexamen en dat geeft ons alle ruimte om iedere leerling keuzes en mogelijkheden op maat te bieden.”

Met de ouders was het tot voor kort moeilijk om in contact te komen. Ze stelden zich bescheiden op en lieten het onderwijs vooral aan de school over. “Totdat ik via Douwe Brouwer, voormalig directeur van Ithaka, in contact kwam met It’s My Child. Met Habiba als coördinator is er een mooi begin gemaakt met onze ouders. Er zijn nu vijf ambassadeurs (ouders van kinderen op Pouwer College) die al gelijk initiatief toonden met een eerste activiteit: een bijeenkomst met ouders waarin ze mij vragen konden stellen over het onderwijs. Eerst vonden ouders dit spannend, ze moesten echt een drempel over. Uiteindelijk werden er goede vragen gesteld en ik hoop dat ouders een volgende keer rechtstreeks naar me toe durven komen als ze met een vraag worstelen. Dat wat is blijven hangen, bij mij en bij de ouders is: ‘Jij als ouder mag er zijn.’”

Leerschuitje

De ouders reageerden enthousiast op de lezing en gesprekken. Ze wisten hiervoor niet hoe het onderwijs precies in elkaar zat. Inmiddels hebben ouders ook in de Medezeggenschapsraad plaatsgenomen. “Net zoals wij leerlingen in hun kracht zetten, zet It’s My Child ouders in hun kracht. We zitten met elkaar in hetzelfde ‘leerschuitje’. Zo zag ik ook Habiba groeien toen ze, eerst wat onzeker, voor de groep ouders haar verhaal ging vertellen. Ze kreeg terecht grote complimenten. Dat is het mooie van It’s My Child; we doen dit met elkaar.”

“We zijn natuurlijk nog maar net gestart, maar er is een brug gelegd, waar we nu overheen wandelen. Het voelt als een natuurlijk samenspel waarbij we de mogelijkheden verkennen op weg naar een mooie samenwerking.”

Hoe deal je met een postnatale depressie in een vreemd land?

De stap naar een beter leven

“Moeder zijn, dat zou in mijn vaderland Mexico heel anders zijn. In Nederland voel ik me veiliger en heb ik meer vertrouwen. Mijn zoon kan hier een goede opleiding krijgen. En hij kan hier op straat spelen zonder het gevaar ontvoerd te worden. De kwaliteit van leven voor ons gezin is hier erg goed.” Erika (46) is moeder van een zoon van één jaar en is geboren en getogen in Mexico-stad. In 2017 kwam haar kinderdroom uit: ze startte haar leven in Nederland.



Erika met haar partner Savvas en zoon Odysseo.

Het verhaal van Erika begint in Mexico-stad, een levendige stad vol contrasten. Er zijn duizenden dingen te doen in de stad. De mensen zijn vriendelijk en helpen elkaar in moeilijke tijden. Daarentegen is het ook een gevaarlijke plek. Door de overvallen, ontvoeringen en drugshandel. “Mijn hart ligt meer in de geboortestad van mijn vader en zijn familie: Xalapa, zo’n vier uur rijden van Mexico-stad. Als kind kwam ik hier elke zomer en ik herinner me het als een gelukkige tijd. Xalapa lijkt qua stijl, leefklimaat en tempo op Utrecht. Er zijn drie belangrijke universiteiten, waar studenten uit het hele land komen studeren. Hierdoor is Xalapa een levendige stad vol jongeren, met cafés, bars en culturele evenementen. Voor mij een prachtige plek vol kleuren.”

De droom Nederland

Als kind droomde Erika er al van om naar Nederland te gaan. Haar eerste kennismaking met Nederland was via de verpakking van Hollands ijs. Hierop zag ze een meisje in een oudhollandse jurk en een grote hoed en natuurlijk de typische tulpen. Dit plaatje vond Erika zo mooi dat ze het geweldig vond als ze ijs kreeg van dat merk. Later ging ze op zoek naar meer informatie over Nederland en de droom ‘Nederland’ was geboren. “Het was uiteindelijk de liefde die me naar Nederland bracht. Ik ontmoette mijn partner Savvas (43) vijf jaar geleden online. Hij was twintig jaar eerder vanuit Griekenland naar Nederland gekomen om in het restaurant van zijn oom te werken. De kwaliteit van het leven in Nederland beviel hem zo goed, dat hij hier techniek ging studeren. We voerden zes maanden lang videogesprekken, voordat ik naar Nederland kwam. Het klikte zo goed, dat ik meteen drie maanden bleef en na nog twee bezoeken besloten we samen te gaan wonen. De Nederlanders die ik leerde kennen, waren heel vriendelijk. Ik observeerde alles tot in de puntjes en genoot van de schone lucht, de bloemen en het eten dat zo anders is dan dat in Mexico. Ik ben blij met de wending die mijn leven kreeg, met een partner die me ondersteunt in alle opzichten. In februari 2020 kregen we onze zoon Odysseo, die heel gelukkig en gezond is.”

Moeilijk jaar

Het afgelopen jaar was erg moeilijk voor Erika en haar kersverse gezin. “Mijn zwangerschap en bevalling verliepen perfect. Ik werd ontzettend goed verzorgd omdat de dokters dachten dat ik een hoger risico liep op complicaties. Dat was vanwege mijn leeftijd, mijn bloedgroep (O-negatief) en omdat ik tien jaar geleden een hersenoperatie heb ondergaan. Na de geboorte van Odysseo kreeg ik helaas last van een vrij heftige postnatale depressie, gecombineerd met paniekaanvallen. Het verdriet van het verlies van mijn dochter kwam naar boven; tien jaar geleden stierf zij toen ze pas elf maanden oud was. Daarnaast miste ik mijn familie, die ik later door de pandemie helemaal niet meer kon zien. Mijn moeder wilde naar Nederland komen voor de geboorte van onze zoon, maar dit zou vanwege de taalverschillen te stressvol voor mij zijn. Zij spreekt geen Engels of Nederlands en mijn partner spreekt geen woord Spaans, waardoor ik alles zou moeten vertalen. Gelukkig kwam mijn moeder twee weken na de bevalling alsnog. Mijn partner en ik haalden haar op van het vliegveld met de baby. Het was een zeer emotionele ontmoeting, met gelach, gehuil en veel knuffels. Helaas kon mijn moeder vanwege haar werk maar twee weken hier blijven. Ze maakte van deze kostbare tijd gebruik om mij te helpen, zoveel mogelijk tijd met haar



Catedral Metropolitana, Xalapa, Mexico

kleinzoon door te brengen en natuurlijk te koken: heerlijke Mexicaanse gerechten. Toen ze terug moest, hebben we heel veel gehuild. Ik was van plan om naar Mexico te gaan wanneer mijn zoon zes maanden oud was. Maar vanwege de pandemie ging dat niet meer. Niemand van mijn familie of van die van mijn partner heeft langs kunnen komen.”

Erika voelde zich, zo vlak na de geboorte van haar zoon, erg alleen. Ze moest alles alleen onder ogen zien en dat was niet makkelijk. De verzorging van Odysseo slokte haar op en omdat ze geen werk had, had ze ook geen recht op kinderopvang. Om toch ondersteuning te krijgen, ging ze in therapie bij een kliniek vlak bij haar huis. Die therapie werkte niet voor 100% omdat het praten over emoties moeilijk is in een andere taal dan je moedertaal. Ook een meer gespecialiseerde psycholoog kon deze barrière niet doorbreken.

Beter leven

“Uiteindelijk startte ik met online therapie bij een psycholoog uit Mexico, via Zoom. Ik voel me bij haar op mijn gemak. Ze heeft me erg geholpen. Op haar advies ben ik begonnen met antidepressiva, die ik via mijn huisarts kon regelen. Door deze stap heb ik mijn leven hier kunnen verbeteren. En ook al dekt de verzekering het niet, mijn geestelijke gezondheid is te belangrijk voor me. Ik wil met mijn leven door kunnen gaan en meer contact maken met andere moeders. Ik wil op zoek gaan naar een baan en hopelijk daardoor ook meer mogelijkheden creëren voor kinderopvang. Ik besef dat het leren van de Nederlandse taal één van mijn belangrijkste doelen op korte termijn is. Als ik de taal beter spreek, kan ik meedoen met de activiteiten die me erg interesseren.”

Griekse school

“Voor mijn zoon wil ik dat hij alles leert over onze culturen. Gelukkig hebben we al gezien dat er dicht bij ons huis een Griekse school is, waar hij verschillende activiteiten kan doen. Om onze families in deze pandemie bij het leven van Odysseo te betrekken, ben ik een privégroep op Facebook gestart. Hier delen we livevideo’s van belangrijke momenten. Het werkt goed, maar we missen onze familieleden heel erg. En ook zij kunnen niet wachten om onze baby in hun armen te sluiten.”

Het is een zwaar emotionele tijd voor Erika geweest. “Maar ik zal vechten om vooruit te komen, omdat ik ervan overtuigd ben dat ik hier wil wonen en dat dit de beste plek is voor mijn zoon om op te groeien.”

Over timmeren, tuinieren en een dialoog tussen *scholen* en *ouders*



Traditionele Ramadan Mix Vali Kebab plaat.

Dr. Asli Ünlüsoy van der Baan op de Hogeschool Utrecht.

Dit artikel is bedoeld om leerkrachten en ouders uit te nodigen om elkaar te ontmoeten, de persoon achter de rol te zien en misschien de mogelijkheid te onderzoeken voor meer tijd en ruimte in hun dialoog. Geïnspireerd door het werk van Alison Gopnik (auteur 'De opvoedparadox: over de ouder als tuinman of timmerman') hoop ik dat ouders en leraren elkaar ontmoeten als mensen die samen tuinieren en samenwerken; elk met hun eigen tools en kennis, en elk met hun eigen kwetsbaarheden en vriendelijkheid. Als de belangrijkste rolmodellen in het leven van kinderen moeten ze verbonden zijn met, en in dialoog met elkaar, opmerkzaam en respectvol voor het kind dat kan floreren onder hun zorg.

In de hectiek van alledag hebben volwassenen in veel huishoudens met kinderen en in veel klaslokalen te maken met vragen die dag in dag uit worden herhaald. Wat eten we vanavond? Heb je je huiswerk gedaan? Hoe ga je om met je broers en zussen? Wat staat er vandaag op het programma? Volg je de instructies? Hoe ga je om met je klasgenoten? Graag nodig ik de lezer uit om even stil te staan bij ogenschijnlijk minder urgente, maar zeker niet minder belangrijke vragen: wat is de essentie van de relatie tussen ouders en kinderen en wat is die tussen leerkrachten en leerlingen? Hoe verhouden de volwassenen in deze dynamiek, tussen thuis en school, zich tot elkaar?

Bescheidener standpunt

Alison Gopnik, een ontwikkelingspsycholoog van de University of California in Berkeley, geeft een heel duidelijk antwoord op deze vraag die naar mijn mening evenzeer van toepassing is op ouders als op leerkrachten: "Het is niet onze taak om de geest van onze kinderen vorm te geven; het is om die geesten alle mogelijkheden te laten verkennen die de wereld toestaat." Toch merkt ze dat de meeste volwassenen - zowel ouders als leraren - een timmermansaanpak aannemen terwijl ze hun rol vervullen. Ze gedragen zich als een timmerman die een blok hout vormt en er zo nauwkeurig en gecontroleerd mogelijk een bepaald 'ding' van maakt; volwassenen die een bepaald soort persoon uit het kind proberen te vormen. De metafoer van het tuinieren daarentegen haalt de volwassene weg van de centrale, machtige, resultaatgerichte plek. In plaats daarvan nemen we als tuinders een bescheidener standpunt in, met het besef dat we alleen maar kunnen proberen omstandigheden te creëren die optimaal zijn voor wat we verbouwen. Gopnik schrijft: "Een tuinman werkt aan het creëren van vruchtbare grond dat een heel ecosysteem van verschillende planten met verschillende krachten en schoonheden in stand kan houden, en ook met verschillende zwaktes en moeilijkheden. In tegenstelling tot een goede stoel, verandert een goede tuin voortdurend, omdat hij zich aanpast aan de veranderende omstandigheden van het weer en de seizoenen". Tijdens het tuinieren kunnen wij 'het proces' of 'het product' niet controleren, maar we geven onze aandacht, liefde en zorg, en hopen we op het beste. Alison Gopnik erkent ook dat timmerwerk soms voor variatie zorgt en dat tuinieren soms precisie vereist. Deze twee benaderingen zijn eerder twee uiteinden van een spectrum dan twee exclusieve categorieën.

Nieuwsgierige dialoog

Deze verschillende mogelijkheden om als volwassenen met kinderen om te gaan, als hun verzorgers of leraren, vanuit het perspectief van een timmerman of een tuinman, spelen

waarschijnlijk ook een rol in hoe volwassenen met elkaar omgaan. In het geval dat mensen meer neigen naar de timmermansbenadering, kan de overtuiging bestaan dat ze met hun wil, kennis en methoden een situatie kunnen vormen voor een gewenst resultaat, wat een open en nieuwsgierige dialoog in de weg kan staan. Naar mijn mening is een open en nieuwsgierige dialoog precies wat we meer nodig hebben in deze wereld die op zoveel fronten verdeeld lijkt te zijn. Binnen het onderwijs is deze kloof pijnlijk zichtbaar in het gebrek aan communicatie tussen scholen en ouders die anders zijn dan de reguliere Nederlandse ouderpopulatie. Deze situatie wordt gekenmerkt door taalbarrières, culturele verschillen, waargenomen ongelijkheid, of een waargenomen gebrek aan betrokkenheid van ouders bij de schoolontwikkeling van hun kind. In de wetenschappelijke literatuur wordt dit vaak geïnterpreteerd als een mogelijke verklaring voor, en een onderliggende oorzaak van, slechte schoolprestaties of voortijdige schooluitval van kinderen met een migratieachtergrond. Het kan echter zo zijn dat wat de literatuur als een verklaring ziet, in feite een symptoom is van een diepere kloof die ouders en leerkrachten kunnen ervaren. Het gebrek aan communicatie kan te wijten zijn aan het starten van de interactie met een timmermentaliteit en dit kan gelden voor een of beide kanten van de communicatie. Ik geloof dat het stellen van de intentie om samen tuinders te zijn en elkaar als mensen te zien, kan helpen om een omgeving te creëren waarin iedereen kan floreren. Het zou krachtig genoeg kunnen zijn om de kloof tussen scholen en ouders te overbruggen en zelfs de moeilijke communicatiebarrières te overwinnen.

Belangrijke rol

De stichting It's My Child vervult een belangrijke rol bij het stimuleren van de dialoog tussen scholen en ouders met een niet-Nederlandse achtergrond. Empowerment van ouders met schoolgaande kinderen die onlangs met hun gezin naar Nederland zijn verhuisd, is het hoofddoel van It's My Child. De stichting, of beter gezegd de ambassadeurs van It's My Child, tracht dit doel te verwezenlijken door de voorwaarden te scheppen waarin ouders hun capaciteiten kunnen ontdekken, ontwikkelen en benutten. Hoe maken de ambassadeurs - die zelf ouders zijn met een niet-Nederlandse achtergrond met schoolgaande kinderen - deze voorwaarden mogelijk, vraagt u zich misschien af; zij doen dit door zelf tuinier te zijn en door de andere ouder te laten groeien, te laten bloeien.

dr. Asli Ünlüsoy van der Baan, Hogeschool Utrecht, Instituut voor Ecologische Pedagogiek & Lectoraat Meertaligheid en Onderwijs | asli.unlusoyvanderbaan@hu.nl

Terug naar Nederland in een bizarre tijd

“Stap voor stap zoeken we onze *eigen weg*”

Het Brexit-referendum in 2016 confronteerde Sandra en haar gezin met een dilemma: wilden ze in Engeland blijven, of na twaalf jaar terugkeren naar Nederland? Uiteindelijk zorgden Covid-19 en de Brexit ervoor dat ze het besluit namen: terug naar Nederland. Sandra vertelt: “Dit was het beste voor de toekomst van onze dochter.”

Sandra is geboren in Brazilië en heeft daar 36 jaar van haar leven gewoond. In Nederland woonde ze al eerder vijf jaar lang, voordat ze twaalf jaar geleden met haar Nederlandse man en pasgeboren dochter vertrok naar Engeland. In de zomer van 2020 kwam ze terug naar Nederland om haar gezin meer stabiliteit te geven en om dichterbij de familie van haar man te zijn. “Ik mis van Brazilië mijn familie, mijn vrienden en natuurlijk de zon. Wat ik niet mis is de politieke chaos, die door de staatsgreep in 2016 losbrak. Van Engeland mis ik juist de hulpvaardigheid van de mensen, de liefde voor geschiedenis, de vrij en makkelijk toegankelijke musea en de wereldse steden als Londen. Maar ik mis niet de onrust en vreemdelingenhaat die de Brexit met zich meebracht in sommige delen van Engeland.”

“We zijn hier pas een jaar en we zitten nog midden in het proces van ‘aarden’. We voelen dat het leven op een rustiger manier gaat, zonder de snelheid en dynamiek van een drukke stad als Londen. Mijn dochter mist Engeland en vooral haar vrienden heel erg. Dat is begrijpelijk omdat ze daar is opgegroeid, hoewel ze wel in Nederland is geboren. Dankzij internet kan ze met veel vrienden in contact blijven. De verhuizing, de taalbarrières en de lockdowns maken het voor haar erg moeilijk om contact te maken met kinderen van haar leeftijd in Nederland.”

Nieuwe school, nieuwe cultuur

De nieuwe schoolomgeving was erg verwarrend voor de dochter van Sandra. Er zaten veel oudere kinderen in haar klas en de klassen veranderden continu. De lockdownperiode maakte het er niet makkelijker op. Omdat haar dochter bleef worstelen en alleen contact onderhield met haar vrienden in Engeland, besloten Sandra en haar man om hulp te zoeken. “We bespraken de opties met de gemeente en de schooldokter en zochten contact met het Buurteam. Iedereen die we spraken, was betrokken en ondersteunend. Mijn dochter ging wekelijks in gesprek met Iris Limborgh van het Buurteam en dit hielp haar echt om te landen in Nederland.”

“In het weekend hebben we gewoonlijk een familie-avond en we kijken dan samen een film. We gaan ook vaak naar buiten om samen te wandelen in nabijgelegen bossen. Of aan zee, als het mooi weer is. Op deze manier laten we onze dochter kennismaken met haar geboorteland, dat ze eigenlijk nog niet zo goed kent. En omdat Nederland een echt fietsland is, zijn we ook erg druk met het oefenen van haar fietsvaardigheden. We willen niet dat ze het gevoel heeft dat ze achterloopt. Of dat ze zich minder sterk voelt doordat ze nog niet zo soepel fietst als haar leeftijdgenoten.”

Nederlands spreken

Voor een meertalig huishouden, waar Engels de voertaal is, is het een hele uitdaging om regelmatig Nederlands te spreken. Sandra en haar man proberen hier discipline in te krijgen door bijvoorbeeld bordspelletjes in het Nederlands te spelen of Nederlandse televisieprogramma's te kijken, of films met Nederlandse ondertiteling. Zoals de serie ‘Regels van Floor’, die haar dochter hielp om de Nederlandse humor en cultuur beter te begrijpen en te waarderen. Zo proberen ze hun dochter te helpen bij het ontwikkelen van haar Nederlandse spreekvaardigheid. “Vanaf dat we in Nederland zijn, ben ik op zoek naar materiaal in het Nederlands, dat past bij haar belevingswereld. Ze houdt bijvoorbeeld van Anime en Manga en daarom zochten we Manga's in het Nederlands. Met de hulp van een Japanse ouder via It's My Child kon ik iets voor haar vinden.”

Eén van de grootste zorgen van Sandra is de sociale ontwikkeling van kinderen tijdens de Covid19-lockdowns. “Ik vind dat jonge mensen hierdoor te afhankelijk zijn geworden van de digitale wereld. Aan de ene kant is het bijzonder mooi om te weten dat we slechts een klik verwijderd zijn van zoveel kennis en mogelijkheden. Aan de andere kant is het gebruik van een scherm in het contact met de buitenwereld juist heel beperkend. Via het scherm krijgen onze kinderen hun lessen



Ilhabela, São Paulo, Brazilië

en hebben ze contact met hun vrienden. Omdat mijn dochter enig kind is, zou ze, als we het toestaan, haar dag kunnen vullen met opstaan, inloggen en vlak voor het avondeten weer uitloggen.” Sandra organiseerde daarom tijdens de lockdown dagelijkse wandelingen, zodat ze in ieder geval een deel van de dag buiten waren en hierdoor ook hun nieuwe omgeving konden verkennen. “Het voelt voor mij heel fijn dat de scholen weer open zijn, ondanks de maatregelen. Het is goed dat de kinderen uit huis kunnen zijn en echt fysiek contact hebben met hun leeftijdgenoten. “Een mooi voorbeeld is het filmproject op school, dat aan het eind van het schooljaar plaatsvond. Mijn dochter deed hieraan mee en volgens haar en haar mentoren heeft ze hier enorm van genoten. Het was heel fijn om te zien dat ze, ondanks de verhuizing en de lockdown, eindelijk haar plekje hier in Nederland vindt.”

Stap voor stap

Terugkomen in Nederland, na twaalf jaar te zijn weggeweest, betekent niet automatisch dat alles vanzelf gaat voor Sandra. Vrienden zijn vertrokken, systemen zijn veranderd. “Het voelt alsof we weer helemaal opnieuw beginnen. Natuurlijk helpt het dat de cultuur niet helemaal nieuw voor me is en dat ik ook de basis van de Nederlandse taal ken. Deze keer moet ik echter mijn weg vinden als ouder. Dat is een nieuwe uitdaging. It's My Child heeft me hier veel bij geholpen. Met chats, uitnodigingen om aan projecten mee te doen of zelfs directe hulp van andere ouders. It's My Child betekent voor mij een netwerk aan ondersteuning. Stap voor stap zoeken we onze eigen weg om beter te integreren in Nederland in deze bizarre tijden.”

Buurteam

Buurteamorganisatie Sociaal Utrecht geeft uitvoering aan de sociale basiszorg in de gemeente Utrecht. Dat doen zij met competente medewerkers die hun eigen afweging maken en een team van ervaringsdeskundigen. Zoveel mogelijk vertrouwen, zo weinig mogelijk bureaucratie. Zij zijn een lerende organisatie. Dat houdt in dat zij continu werken aan verbetering van hundiensverlening aan de Utrechtse.



Sandra met haar dochter.

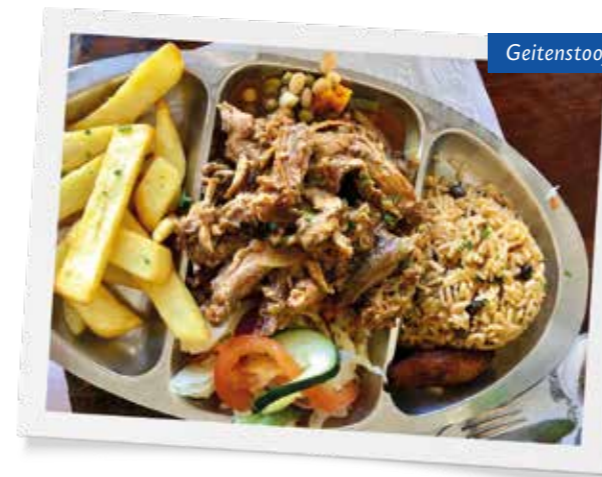
Huntu for Joy: een netwerk van verbinding

Eldrika kwam uit Curaçao

Vanuit haar eigen levenservaring is Eldrika gestart met haar initiatief 'Huntu for Joy'. Dit is bedoeld om alleenstaande moeders en vrouwen te helpen en ze te laten weten dat ze niet alleen staan. Eldrika is 41 jaar en zelf een alleenstaande moeder van een dochter van zeven jaar. Ze is al bijna twintig jaar in Nederland en volgt nu haar passie. "Na alles wat ik heb meegemaakt, ligt mijn hart nog steeds bij het helpen van anderen."



Eldrika met haar dochttertje.



Geitenstoofschotel, lunch van Curaçao.

"Ik ben geboren en opgegroeid op Curaçao. Mijn vader werkte bij de olieraffinaderij en mijn moeder was kapster, met een kapsalon aan huis. Ik groeide op in een beschermde en financieel comfortabele omgeving. Mijn ouders houden van reizen en ieder jaar gingen we op vakantie en reisden we naar mooie plekken. Opgroeien op een eiland is heel fijn, de mensen zijn gastvrij en de familie- en vriendenbanden zijn erg hecht. Het voelde als een dorp waar de zon altijd schijnt. De jaren negentig waren mijn tienerjaren en zondag was het stranddag, ook al gingen we niet altijd zwemmen. Het strand was een ontmoetingsplek met mijn vrienden en hier heb ik mooie herinneringen aan. Ik mis de warmte, gezelligheid en het dansen op het zand."

Naar Utrecht

Eldrika maakte kennis met Nederland toen haar broer in Utrecht ging studeren. "Ik werd gelijk verliefd op deze stad. Toen ik in 1999 zelf ook naar Nederland ging vanwege de betere studiemogelijkheden op het gebied van toerisme, was de keuze voor Utrecht snel gemaakt." Eénmaal in Utrecht swichtte Eldrika naar de studie sociaalcultureel werk. "Het werken met mensen sprak mij altijd al aan, maar ik besef nu dat ik nog te jong was voor deze richting. Daarom heb ik de studie niet afgemaakt. Door mijn beschermde opvoeding moest ik nog veel leren over zelfstandigheid, over mijzelf en wat ik precies wilde met mijn leven. De verschillen in culturen en religies leerde ik pas in Nederland kennen; in Curaçao gaat iedereen gewoon met elkaar om. Met racisme had ik al wel eerder te maken gehad. Naarmate ik ouder werd, heb ik dat meer een plek kunnen geven. Maar het blijft een zere plek."

"Nu ik zelf moeder ben en terugkijk op mijn opvoeding, heb ik veel bewondering voor mijn ouders. Mijn moeder leeft helaas niet meer, maar mijn vader wel. Ik ben hen dankbaar dat ze ervoor zorgden dat ik veel kon reizen en dat ik de mogelijkheden kreeg om met verschillende mensen om te gaan. Mijn ouders waren vrij open en sociaal en hebben dit ook aan mij doorgegeven. 'Laat iedereen in zijn waarde maar wees je er wel van bewust dat niet iedereen altijd het beste met je voor heeft'. Dit zal ik ook doorgeven aan mijn dochter. Ik woon nu al bijna 20 jaar in Nederland en heb in deze tijd veel goeds en slechts ervaren, zowel op werk als op persoonlijk vlak. In mijn leerproces moest ik leren met geld omgaan, zonder ouders die alles voor mij regelden. In deze periode van onzekerheid en groei heb ik van mijn fouten kunnen leren. Mijn levenservaringen hebben mij nu gevormd tot wie ik nu ben."

Voorbeeld

Nederland is in vergelijking met de Nederlandse Antillen een heel ander land en Eldrika moest hier haar plek zien te vinden. "Toen ik hier naartoe verhuisde, was ik nog een meisje; ineens op mijzelf aangewezen en ik dacht volwassen te zijn. Ik ben van een meisje naar een volwassen vrouw gegroeid, met alle uitdagingen die erbij komen kijken. Op mijn 33e werd ik moeder van een prachtige dochter. Nu ik zelf alleenstaande ouder ben, wil ik een goed voorbeeld zijn voor haar. Ik wil ook met haar reizen, haar alle mooie kanten van het leven laten zien en haar behoeden voor de minder mooie kanten. Ik geloof in communicatie zonder taboe of schaamte. Het is belangrijk om alles te bespreken met je kinderen. Want al-leen beschermen en zwijgen maakt ze niet weerbaar voor de tegenslagen van het leven."

Vanwege een scooterongeluk moest Eldrika stoppen met haar werk in de ouderenzorg. Ze had ineens zelf zorg nodig. "Mijn dochter zit op speciaal onderwijs en heeft extra aandacht nodig bij het communiceren. Ik wist niet hoe ik ondersteuning kon krijgen en ben op zoek gegaan naar hulp. Dit ging moeizaam doordat ik niet altijd de goede antwoorden kreeg en van het kastje naar de muur gestuurd werd. Ik heb me hierdoor soms heel erg eenzaam ge-voeld."

Samen voor geluk

"Met vallen en opstaan heb ik mijn kracht hervonden. Ik besloot om op mijn 41e weer terug naar school te gaan en mijn studie sociaalcultureel werk af te maken. Nu heb ik genoeg levenservaring en mijn passie voor het sociale werk is niet verdwenen." Eldrika wil haar eigen ervaring gebruiken om andere alleenstaande moeders en vrouwen te helpen. Daarom is ze gestart met het bouwen van een netwerk dat meer verbinding legt tussen alleenstaande vrouwen in de wijk Overvecht en de verschillende instanties en activiteiten. "Met Huntu for Joy hoop ik anderen te kunnen bijstaan en zo nodig door te verwijzen naar de juiste professional. Huntu betekent in het Papiaments 'samen' en Joy betekent 'geluk' in het Engels. En dat is wat verbinding kan betekenen: samen ben je gelukkiger."

"Zo kan er een vraag zijn over naar welke activiteiten een moeder samen met haar baby toe kan gaan. Dan breng ik die moeder bijvoorbeeld op de hoogte van bijeenkomsten die voorlichtingen geven over opvoeding en veiligheid. Soms is een hulpvraag zo specifiek dat een professional deze verder moet oppakken. Dan zorg ik dat de hulpvraag op de juiste plek terecht komt." Eldrika staat aan het begin van haar initiatief en ze wil Huntu for Joy in de toekomst blijven uitbreiden en ontwikkelen.

“Dilemma: vrijheid versus controle”

Leila volgde haar zoons vanuit verwoest Syrië

“Syrië is mijn moederland. Het woord moederland zegt voor mij precies wat Syrië voor mij betekent; als een moeder die haar kinderen geruststelling en liefde geeft.” Leila is moeder van vier zoons van 24, 22, 16 en 13 jaar oud en zij leefde gelukkig met haar man en gezin in Damascus. De oorlog veranderde haar leven en de toekomst van haar kinderen voorgoed.

Damascus is één van de oudste steden ter wereld. Dat voel je als je erdoorheen loopt. De oude huizen, kleine steegjes, indrukwekkende markten en mooie moskeën zijn karakteristiek voor de schoonheid van de stad. Leila woonde in

een plaats die Qaboun genoemd wordt, gelegen in het zuiden van Damascus. “Mijn kinderen zijn hier geboren en ze groeiden hier op. Ik genoot ervan hoe ze vol plezier op de pleinen speelden. Op school leerden ze nadenken over hun toekomst



Leila met haar jongste zoon.

Verwoestingen in Syrië.



en tekenden ze hun prachtige dromen uit. Deze dromen sneuvelden toen de oorlog in Syrië begon. Alle mooie huizen, pleinen, scholen, de prachtige steegjes... alles is verwoest. Alle schoonheid, warmte en veiligheid was ineens weg. Het leven in Syrië werd voor ons onmogelijk. Met pijn in ons hart zagen we geen andere weg dan de weg naar een ander land om een nieuw leven te starten voor ons en voor de toekomst van onze kinderen.”

“Onze oudste zoons vertrokken eerst naar Nederland. Wij volgden later met onze jongste zoon. Na een moeilijke en angstaanjagende reis vol gevaren, kwamen we eindelijk in Nederland aan. In dit land zouden onze kinderen de kans krijgen op een waardig en veilig leven. Wij leerden Nederland kennen als een land waar gerechtigheid en gelijkheid hoog in het vaandel staan. We genoten van de prachtige en diverse natuur van dit land.”

Liefdevol volk

Toch was de start in Nederland niet zonder uitdagingen voor Leila en haar gezin. Met name de nieuwe vreemde taal en de andere gewoonten vormden een obstakel en maakten de start moeilijk. Ze voelden zich eenzaam en geïsoleerd. Met het leren van de taal en het leren kennen van de wetten en gebruiken van Nederland konden Leila en haar gezin zich steeds meer aanpassen aan het leven hier. Zo werd het leven steeds makkelijker. “We ontdekten hoe liefdevol het Nederlandse volk is door alle lieve mensen die met ons meedachten en ons hielpen met de taal. Dit maakte het voor ons eenvoudiger om ons aan te passen. Ook de Nederlandse overheid heeft ons geholpen met bijvoorbeeld huisvesting en arbeidsverzekeringen.”

Om de Nederlandse taal machtig te worden, ging Leila naar een taalschool. Maar de lessen boden niet voldoende inhoud en snelheid om de taal echt onder de knie te krijgen. “Samen met de ouders in de groep van Manahil van It’s My Child bedachten we het idee om zelf extra lessen Nederlands te organiseren. Via Facebook en LinkedIn kregen we contact met twee vrijwilligers, die inmiddels wekelijks online lessen aan ons geven op twee niveaus. De extra lessen hebben me enorm geholpen om me meer eigen te voelen met de taal. We zijn nu zelfs op zoek naar meer vrijwilligers om de lessen uit te breiden. Ik hoop dat ik door de lessen de taal zo goed ga leren dat ik anderen kan helpen. Het is namelijk één van de belangrijkste dingen die je kunt doen om je aan te passen aan Nederland.”

Controleverlies

“Ook het onderwijs voor onze kinderen is belangrijk. Het onderwijs in Nederland voelt voor ons aanzienlijk anders dan in Syrië. Het grootste verschil is de overvloed aan vrijheid die kinderen krijgen. Daarnaast is er binnen het Nederlandse onderwijs veel aandacht voor het welbevinden van studenten. Hierdoor krijgen studenten alle mogelijkheden om hun doelen te bereiken en we willen onze kinderen daarom zeker aanmoedigen en stimuleren om te studeren. De keerzijde is dat wij als ouders soms de controle over onze kinderen verliezen. Dit geeft een machteloos gevoel en het versterkt onze zorg over dat onze kinderen nog helemaal niet in staat zijn om grote keuzes te maken. Keuzes die vaak in strijd zijn met onze religie, onze cultuur en onze gewoontes.”

Hoopvolle toekomst

Het dilemma waar Leila voor staat, houdt haar dagelijks bezig. Ze focust op de basis van haar opvoeding voor haar kinderen. “We geven onze kinderen een goede opvoeding en leren ze om verantwoordelijkheid te nemen. De vrijheid die een tiener hier geniet kan negatieve gevolgen hebben. In het bijzonder voor hoe tieners omgaan met de wetten van onze religie en onze gewoonten, die vaak haaks op hun net verworven vrijheid staan. Ik zie echter ook de voordelen. Onze kinderen leren door deze vrijheid dat ze op zichzelf kunnen vertrouwen. En ze leren zo ook hoe ze verantwoordelijkheid kunnen dragen. Dat hebben ze nodig om te slagen in alle lagen van de bevolking, om in dit land een veilig, waardig en gelukkig leven te leiden. Om hun ambities na te streven en om deel te nemen aan de opbouw en ontwikkeling van dit land.”

“Ik zie ook een mooie toekomst voor mij en mijn gezin. Vol met hoop dat mijn kinderen alles zullen bereiken wat ze willen en een fatsoenlijk leven zullen leiden in dit prachtige Nederland.”

Actuele webinars voor en door ouders

In juni 2021 organiseerde It's My Child drie webinars voor ouders. Opvallend hierbij was dat de webinars in drie verschillende talen, Engels, Nederlands en Arabisch, werden gegeven. Leon Meijs sprak in het eerste webinar over 'Social media and Polarization', Theo Mathot volgde met zijn verhaal over 'Het emotionele welzijn van kinderen' en het drieluik werd afgesloten met een webinar in het Arabisch over de 'Psychologische en emotionele stabiliteit voor kinderen' door Dr. Hend. Een divers en actueel aanbod dat enthousiaste reacties opleverde.

Leon Meijs wilde graag meewerken aan het webinar over sociale media en polarisatie, omdat hij zich als ouder en expert erg betrokken voelt bij de problemen die jongeren kunnen ervaren in de veranderende maatschappij. "Zonder ouders bang te maken, hoop ik dat ik ze bewust heb kunnen maken van de consequenties voor hun kinderen. Het is de taak van ouders om hun kinderen bestand te maken tegen eventuele negatieve ervaringen."

Polarisatie

"Praten over polarisatie en de invloed van het internet is confronterend en kan zelfs beangstigend zijn. Veel mensen weten niet precies hoe online platforms werken en wat de gevolgen kunnen zijn. Het is belangrijk om echte gesprekken met je kinderen te voeren over de achterliggende beweegredenen en invloeden van websites en platforms die ze vaak gebruiken. Geef ze mee om altijd geïnteresseerd te zijn in andere meningen. Niet om hun eigen mening te veranderen, maar om andere meningen beter te begrijpen. In een democratische samenleving met zoveel verschillende mensen is het makkelijker wanneer we elkaar een beetje beter begrijpen. Dit verrijkt mensen en ons land."

Beschermen

It's My Child was nog onbekend voor Leon Meijs. Hij is onder de indruk van de verenigde kracht, democratie en ouderschap. "Het was hartverwarmend om te zien hoe de ouders hun kinderen willen beschermen. Terwijl het bijna onmogelijk is om ze te beschermen tegen negatieve ervaringen. Wat we wel kunnen doen is zorgen dat onze kinderen trots zijn op wie ze echt zijn en dat ze sterk en veerkrachtig blijven. IMC is een voorbeeld voor velen in Nederland en laat zien hoe onterecht bevooroordeeld vele Nederlanders zijn. Het doet me goed dat de stichting groeit en sterker en krachtiger wordt. Helaas is dit erg nodig in ons land."

Anshu, ambassadeur van It's My Child, noemt het webinar succesvol. "We hebben dit webinar georganiseerd naar aanleiding van veel vragen van ouders over hoe ze om kunnen gaan met de sociale media gewoontes van hun kinderen. Ook leeft er zorg om polarisatie. De belangrijkste vraag was: 'Hoe kunnen we betere en veiligere sociale media gewoontes bij onze kinderen creëren en ontwikkelen?'. Er was tijdens het interactieve webinar veel aandacht voor de vragen van de ouders en alle deelnemers waren tevreden en enthousiast."

Emotioneel welzijn

Als ouder en deskundige op het gebied van gezonde ontwikkeling van kinderen en jongeren sprak Theo Mathot over het emotionele welzijn van kinderen. "Het werd een zinvolle en interactieve bijeenkomst met ouders die allemaal actief betrokken waren. De ouders hadden zelf al veel kennis en stelden goede vragen. De sfeer was prettig en positief. De vraag die me bij is gebleven ging over een dilemma. Wanneer je vlucht naar Nederland voor je kinderen, maar later merkt dat je daardoor je ouders, waar het minder goed mee gaat, door de oorlog en de coronaregels niet meer kunt zien."

"Door het geven van het webinar en door het lezen van het eerste nummer van Veerkracht Magazine heb ik een beter beeld gekregen van It's My Child. Het kan enorm ingewikkeld zijn met wat je als 'nieuwkomersgezin' allemaal meemaakt. De ouders die ik heb gesproken willen het beste voor hun kind. Ik denk dat het belangrijk is om als ouder regelmatig stil te staan bij de vraag of je wel goed genoeg voor jezelf zorgt binnen de omstandigheden waarin jij en je gezin leven. Door voor jezelf te zorgen, zorg je voor anderen. Door voor anderen te zorgen, zorg je voor jezelf."

Het initiatief voor het webinar werd genomen door ambassadeur Habiba. "Mijn dochter kon geen verbinding krijgen met haar klasgenootjes, daardoor was zij niet blij en vooral ongelukkig. Bij mij rees de vraag: 'Hoe kan ik mijn kind helpen weer blij en gelukkig te zijn?' Samen met andere ouders met een vergelijkbare zorg, heb ik contact gezocht met Theo Mathot en het webinar georganiseerd. Ik heb geleerd hoe ik beter op bepaalde signalen van mijn kind kan letten en vooral hoe te handelen om zo mijn dochter beter te begrijpen."

Stabiliteit voor kinderen

De aanleiding voor het webinar van Dr. Hend over de 'Psychologische en emotionele stabiliteit voor kinderen' was een persoonlijke hulpvraag van één van de ouders uit een oudergroep van It's My Child. Razan Ghanem vertelt: "Mijn probleem zal vele ouders bekend voorkomen. Ik heb twee kinderen, Ameer van tien en Adam van acht. Ameer is erg jaloers op zijn broertje. Hij probeert zijn broertje te slaan als hij

kan. Hij blijft me vragen: 'Waarom heb je hem hier gebracht? Was ik niet genoeg voor jou?'. Deze situatie legt een zware druk op me. Ik heb alles geprobeerd om het op te lossen, maar niets werkt."

Expert

Razan kwam in aanraking met It's My Child en deelde haar verhaal met een groep ouders. "Hoewel ik veel adviezen kreeg, was ik nog niet tevreden met het resultaat. Het was tijd om begeleiding te vragen aan een expert in de ontwikkeling van kinderen, iemand die meer wist van de psychologische motieven achter het gedrag van mijn zoon en wat ik zou kunnen doen. Via een ambassadeur van It's My Child vond ik uiteindelijk een psycholoog, afkomstig uit Egypte. Dr. Hend is zelf moeder van twee kinderen en spreekt Arabisch, waardoor het makkelijker is om elkaar echt te begrijpen, zonder taalbarrière."

"Hend stond open voor mijn verhaal, ze ondersteunt It's My Child waar ze kan en ze luistert naar de ouders. We bedachten samen om een webinar te organiseren over mijn hulpvraag en vergelijkbare uitdagingen die ouders hebben, zoals communiceren met je kinderen in je moedertaal. Tijdens het webinar leerden we op een positieve manier veel van elkaars verhalen en van het perspectief van Hend."

"Het organiseren van het webinar bracht Razan meer dan hulp bij haar opvoedingsprobleem. "Ik voel me trots dat ik dit heb kunnen organiseren. Hiermee heb ik ook andere ouders geholpen met hoe ze met hun uitdagingen om kunnen gaan."



“De *mentaliteit* als grootste verschil”

Sommige mensen hebben hun wortels in twee landen en Zoulikha kent dit als geen ander. “Ik ben geboren in Marokko en kwam op mijn zesde met mijn ouders naar Nederland. Drieëndertig jaar later vertrok ik met mijn man weer naar Marokko om na zeven jaar weer met mijn kinderen terug te keren.” Telkens weer opnieuw een plekje vinden is geen makkelijke taak, maar Zoulikha blijft sterk en gaat door voor haar vijf dochters.



Zoulikha en haar dochters aan het facetimen met hun vader.

Zoulikha is geboren in het kleine dorp Metalsa in Marokko. “Het was er primitief maar prachtig met veel bergen en kleine dorpjes in de omgeving. Omdat ik nog klein was, heb ik alleen maar vage herinneringen aan die tijd. Maar het voelt voor mij wel als mijn thuis. Ik kom er nog steeds regelmatig voor familiebezoek en daar heb ik alleen maar goede herinneringen aan. Iedereen daar voelt als mijn familie. We zijn ook allemaal met elkaar verbonden.”

Nuchter

“In 1980 verhuisde ik samen met mijn ouders en mijn vier broers en vier zusjes naar Nederland. Ik was toen zes jaar. We kwamen hier voor een beter leven en mijn vader werkte bij veevoerbedrijf UTD in Utrecht. Hij heeft daar jaren gewerkt, totdat hij ziek werd. Hij kreeg een scheur in zijn buikwand door het zware tillen op zijn werk.” Ook al was ze nog klein, Zoulikha weet nog heel goed hoe haar eerste indruk van Nederland was. “Toen we op Schiphol aankwamen, was alles zo groot: de hallen, de wegen, niets leek op wat ik gewend was in Marokko. Ik vond het heel eng, vooral de drukte van de stad. Ik zag overal gevaar. Mijn grootste trauma was Sinterklaas en Zwarte Piet. Ik had nog nooit een persoon gezien met een donkere huidskleur en we kwamen precies in Nederland aan tijdens de Sinterklaastijd. Ik ging in Nederland ook voor het eerst naar school en alles bij elkaar was het erg spannend.” Als kind merkte Zoulikha verder niet veel verschillen op tussen Marokko en Nederland. “Naarmate ik ouder word en doordat ik weer in Marokko heb gewoond, zie ik de mentaliteit als grootste verschil. Hiermee bedoel ik dat de Nederlander over het algemeen nuchter is en iedereen hier meer voor zichzelf leeft. In Marokko mengen de mensen zich sneller in elkaars persoonlijke leven. Ze vinden snel ergens wat van en geven ongevraagd hun mening.”

Afwezig

In haar jeugd heeft Zoulikha meerdere hindernissen gekend. “Mijn moeder was vroeger vaak ziek. Ik was met mijn 16 jaar de oudste dochter, dus kwam de zorg voor mijn zusjes en broertjes op mijn schouders terecht. Mijn leraren namen mij niet serieus omdat ik hierdoor lessen miste op school, maar er is nooit aan mij gevraagd waarom ik zo vaak afwezig was. Daarnaast zijn mijn ouders analfabeet en ik kreeg als kind alleen maar te horen ‘dit is haram en dit is hallal’. Ik begreep nooit waarom en ben uiteindelijk zelf op zoek gegaan naar de Islam in de Nederlandse taal.”



Markt bij de moskee Haj Mostafa, Nador, Marokko

Met haar man en haar vijf dochters (nu in de leeftijd van 10 tot 21) heeft Zoulikha van 2013 tot 2020 in Marokko gewoond. “Wij wilden dat onze kinderen Arabisch leerden en de Marokkaanse cultuur leerden kennen. Toen corona uitbrak, ging het in Marokko heel slecht. Ik vertrok terug naar Nederland met de kinderen maar mijn man kon Marokko niet verlaten vanwege corona. Ons gezin is daarom tot op de dag van vandaag niet compleet en de onzekerheid voor de toekomst valt me zwaar.” Zoulikha ging in Nederland bij haar ouders in huis wonen. “Die eerste tien maanden waren best pittig, ook omdat mijn vader Alzheimer heeft. Omdat ik vanuit huis werk, heb ik veel op een kamertje gezeten om zo mijn ouders te ontlasten. Mijn kinderen zaten op school in Bilthoven en ik bracht en haalde ze elke dag vanuit Zuilen. Dat alles gaf veel stress en dat voelden mijn kinderen ook. Ik betrek ze overal bij en samen zochten we naar woningen via Woningnet. Wij vonden veel steun bij elkaar.”

Kracht niet verloren

Zoulikha ging door voor haar kinderen en heeft haar kracht als ouder niet verloren. “Mijn doel was om ervoor te zorgen dat mijn kinderen hun draai weer konden vinden. Dat was niet makkelijk, ondanks dat ze in Nederland zijn geboren. Ik wilde weer vanuit het niets komen bij het punt waar ik ooit was.” Het is haar gelukt. Inmiddels heeft Zoulikha een huis, gaat het goed met de kinderen en heeft ze een baan bij de GGD. “Ik voel me een belangrijke schakel in deze crisis. Ik kijk ernaar uit dat mijn gezin herenigd wordt. En dat onze dochters volwaardige, zichzelf respecterende vrouwen worden. Dat ze hun school afmaken en hun plek gaan vinden in deze maatschappij. Dat ze vooral gelukkig zijn met zichzelf en dat ze worden wie ze willen zijn. Mijn grootste drijfveer zijn mijn kinderen, mijn man, mijn ouders en vrienden. En de grootste kracht en geduld haal ik uit mijn geloof.”

“Seksuele voorlichting gaat vooral om het beantwoorden van vragen”

Praten over seksuele voorlichting geeft vaak een lacherige sfeer. Op tafel staat de ‘sekskoffer’, omringd door folders voor jongens en meisjes. Het is opvallend hoe open de ouders Mark (dochters van 11 en 13), Anshu (dochters van 12 en 16) en Ghlood (tweelingdochters van 13) praten over hun uitdagingen en ervaringen rond seksuele voorlichting.

Hoewel de ouders uit verschillende landen komen (Mark komt uit Nederland, Anshu uit India en Ghlood uit Palestina) hebben ze één ding gemeen: geen van hen heeft zelf als kind seksuele voorlichting van de eigen ouders gekregen. De ouders van Mark en veel van zijn familieleden werken in de zorg, waardoor de stap om vragen te stellen makkelijk voelde. Toch ging hij met zijn vragen niet naar zijn ouders, maar naar zijn tante. Tijdens een logeerweekend stelde hij samen met zijn neefje allerlei nieuwsgierige vragen aan haar. Op feestjes wordt dit verhaal nog vaak aangehaald.

“Op school kregen we geen seksuele voorlichting, maar leerden we vooral over de ontwikkeling van ons eigen lichaam en over hygiëne”, vertelt Anshu. “Ik kan me nog herinneren dat mijn moeder me probeerde uit te leggen wat menstruatie was en hoe ik maandverband moest gebruiken. Ik vond het vreselijk, want ik was nog niet zover.” Anshu voelde aan dat haar moeder zich, buiten de uitleg over menstruatie, niet comfortabel genoeg voelde om over seksuele ontwikkeling te praten. Zij zocht haar antwoorden bij haar nichtjes, die even oud waren. Ook het internet heeft geholpen. Ghlood sprak met haar moeder vooral over de gedachten en gevoelens die je hebt als opgroeiende puber. Haar moeder gaf haar de titel van een boek waar ze informatie uit haalde. Uiteindelijk sprak ook Ghlood vooral met nichten en vriendinnen die al getrouwd waren. “Het was in de tijd van onze generatie moeilijker dan nu om over seksuele ontwikkeling te praten.”

Echte vragen

“Als ouder stel je je open voor de vragen van je kind. Seksuele voorlichting voelt soms zelfs easy”, vertelt Mark. “Door de komst van internet is de wereld open; alle informatie is binnen handbereik. Tegelijkertijd krijgen kinderen daardoor soms verkeerde informatie. Ik probeer mijn kinderen ervan bewust te maken dat wat ze zien op tv of op internet, niet altijd het echte leven is. Ik vaak ervoer dat ze geen verkeerd beeld krijgen door die beelden.” De vragen die kinderen stellen, zijn niet

altijd makkelijk te beantwoorden. Anshu: “Als mijn dochter van zes aan de eettafel ineens vraagt hoe groot borsten kunnen worden, weet ik niet goed hoe ik moet reageren. Later vroegen mijn man en ik ons af of we een foto van Pamela Anderson hadden moeten laten zien.” Het is niet erg als kinderen praten met vrienden over hun seksuele ontwikkeling. Zolang ze met de echte vragen maar bij hun ouders komen.

Voor Ghlood was het wat moeilijker. “Toen ik voor het eerst hoorde dat in Nederland al op de basisschool seksuele voorlichting wordt gegeven, was ik eerst geschokt. Ik vond het

te vroeg, ik kreeg zelf pas op mijn zestiende jaar les hierover tijdens biologie. Als mijn dochters nu uit school komen, praten we samen na over wat mijn dochters hebben geleerd. We lezen dan ook samen uit de Koran en zo bouwen we een brug tussen twee culturen. Ze hebben veel vragen en ik zeg weleens dat ik mamma ben en geen Google.” Net als Anshu zoekt Ghlood samen met haar kinderen naar antwoorden op internet. “Dit moet je wel goed voorbereiden, anders kun je rare dingen tegenkomen”, voegt Anshu toe.

Kinderen merken al jong de verschillen tussen jongens en meisjes op. “Eigenlijk begint dit al op de leeftijd van ongeveer drie jaar. Onze dochters vroegen zelf naar de verschillen die ze zagen. In ons gezin zijn we van begin af aan heel open en bespreken we alles wat in onze kinderen omgaat”, vertelt Mark. Kinderen stellen echter niet altijd vragen. Als ouder is het belangrijk om je kind goed te observeren en aan te voelen. De dochter van Ghlood ontdekte veranderingen aan haar eigen lichaam bij het voetballen. Ze kreeg last van haar borsten en dat was het moment om een bh te gaan kopen. “Soms voel ik me opgelaten bij mijn dochters, het is ook een privézaak. Zoals bij de check up door de GGD, waarbij ze zich niet altijd prettig voelen.”

Ouders in de hoofdrol

De ouders zijn het er unaniem over eens dat seksuele voorlichting een verantwoordelijkheid is van de hele maatschappij, met ouders in de hoofdrol. Kinderen moeten goed voorbereid zijn en zouden zich niet hoeven schamen om er over te praten. Zowel gesprekken tussen vrienden als infomercials van de overheid zouden hieraan kunnen bijdragen. Ook de school speelt een belangrijke rol, met lessen over seksuele ontwikkeling. Anshu geeft aan dat niet iedere ouder zich even comfortabel genoeg voelt om het goed uit te leggen. “En niet alle ouders kunnen het op een goede manier

uitleggen.” Mark vult aan: “Als er op de scholen dezelfde, correcte voorlichting wordt gegeven, hebben alle kinderen een goede start.” Het is fijn als de school ouders vooraf informeert over wanneer er seksuele voorlichting wordt gegeven. Ghlood: “Je kunt hier dan thuis met je kinderen dan nog over napraten op je eigen manier als ouder.”

“Ik praat met mijn dochters pas over vriendjes en hun eerste keer als ze dertig jaar zijn”, grapt Mark. Anshu en Ghlood beamen dat ‘het gesprek’ op een moment komt als de kinderen eraan toe zijn. Dit voel je aan als ouder. Ghlood vindt het belangrijk om vooral de relaties te bespreken tussen jongens en meisjes en hoe deze verandert. De vraag waar baby’s vandaan komen, wordt vroeg of laat gesteld. Toen Anshu deze vraag als kind stelde, zei haar moeder dat ze haar had opgehaald bij het ziekenhuis. Zelf was Anshu net zwanger van haar tweede toen haar oudste van zes jaar de vraag stelde. “Ik kon mooi op het litteken op mijn buik wijzen en dat was voor toen voldoende informatie: kinderen komen uit mijn buik.” Ghlood gebruikt als metafoer de groei van een plant om de ontwikkeling uit te leggen.

Niet lachen

“Het allermoeilijkste van gesprekken over de seksuele ontwikkeling is om niet te lachen als je kinderen grappige dingen vragen of zeggen”, vertelt Anshu giechelend. “Dit doen we dan later alsnog, als de kinderen uit beeld zijn.” Zo had haar man een probleem toen hun dochter vanuit bad vroeg om een lang maandverband. “Hoe moet ik nou zien in welk van die pakjes een lange zit?”, vroeg hij hulpeloos. En ook dit was zo’n verhaal waar later nog vaak hard om gelachen wordt. Uiteindelijk blijkt seksuele voorlichting een doorlopend proces. “Het onderwerp blijft terugkomen en groeit maar door”, besluit Mark.



Van links naar rechts Mark*, Anshu, Ghlood in groepsgesprek met Miranda over seksuele voorlichting.

*Afgelopen maart is Mark overleden. De foto is in overleg met zijn familie gebruikt.



Walla met haar jongste dochter Tala.

Vanuit Sudan was het echt wennen in Nederland

“Juist in deze moeilijke tijd hebben we *elkaar nodig*”

Walla bezoekt haar vaderland Sudan nog één keer in de drie of vier jaar. Ze mist haar familie en vrienden nog elke dag. Als oudste van vijf kinderen groeide ze op in de stad Omdurman. Lange tijd woonde ze in Khartoum, waar ze met weemoed over spreekt. “De stad waar de blauwe en de witte Nijl samenkomen in de grote rivier de Nijl, die via de Middellandse zee Egypte binnenstroomt.”

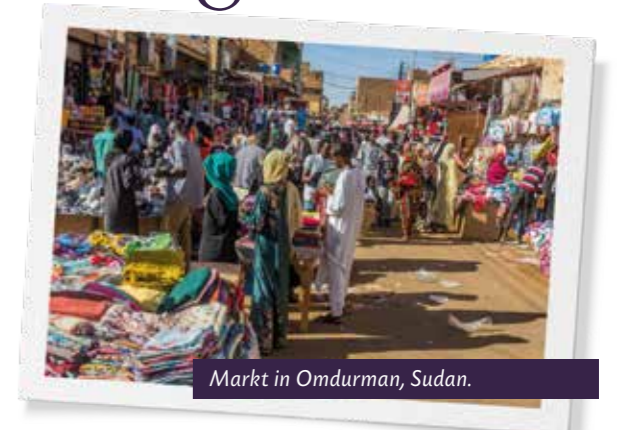
Omdat haar man werkte in Nederland, volgde ook Walla. Ze kreeg hier drie kinderen: twee zonen van twaalf en acht jaar oud en een dochter, Tala, nu drie jaar oud. “Het eerste dat me opviel in Nederland was het weer, dat continu verandert. In Sudan was het de meeste tijd van het jaar warm. Ik kon er maar niet aan wennen in het begin. Toen ik moeder werd, was ik druk met mijn kinderen en had ik geen tijd meer om na te denken over het weer. Wat ik heel fijn vind is dat ik Sudanese vrienden heb die ik af en toe ontmoet. We zijn allemaal druk met de zorg voor onze kinderen.”

Rust

“De rust vond ik het mooiste aan Nederland. Die voel je in de mooie straten en de natuur met de vele meren. Het verbaasde me hoe smal sommige straatjes zijn en hoe knap grote bussen daar doorheen rijden. Ook de mensen zijn rustig, tactvol, erg vriendelijk en ik vind ze vooral erg serieus. In Sudan gaan de mensen directer en simpeler met elkaar om. Als ik bijvoorbeeld pech zou hebben met mijn auto, komt in Sudan iedereen me direct helpen. Ze zetten hun auto's aan de kant en bieden hun hulp aan. In Nederland daarentegen helpt niemand je. Er wordt vanuit gegaan dat er een Wegenwacht komt die je zal helpen. Ik heb het gevoel dat Nederlanders elkaar niet veel helpen.”

Helpen met huiswerk

Net als bij velen, was de taal de grootste uitdaging voor Walla. “Ik wil, net als iedere moeder, mijn kinderen kunnen helpen bij hun huiswerk en ik wil ze kunnen volgen op school. Maar ik heb het ook erg druk. De kinderen gaan zowel naar de Nederlandse als de Arabische les. Het halen en brengen kost best veel tijd. Omdat mijn man de hele week werkt, regel ik alles thuis. Het is soms best veel, maar ik blijf sterk om alles goed op orde te houden.”



Markt in Omdurman, Sudan.

Haar dochter Tala is geboren met veel gezondheidsproblemen. Ze had maar één nier en één been. Daarnaast heeft ze ook hartproblemen. “Tala is altijd ziek. Ik zorg voor haar, maar probeer haar met name te helpen om zich gelukkig te voelen. Soms nodig ik de buurkinderen uit, zodat Tala zich niet zo apart en alleen voelt. Tussendoor moeten we nog altijd vaak naar het ziekenhuis voor controles en onderzoeken.”

Hoop

“Door mijn dochters ziekte leerde ik veel vrienden kennen die me erg hebben ondersteund. Zo werkte één van mijn nieuwe vriendinnen bij It's My Child. Deze vriendin bleek mijn lichtpuntje na een donkere tijd. Ze introduceerde me in een bijzonder mooie groep ouders, die net als ik flinke uitdagingen te overwinnen hadden. Ik vond mezelf weer terug, ik kwam weer in mijn kracht doordat ik mijn zorgen met hen kon delen. We praten met elkaar en helpen elkaar om problemen op te lossen. Deze mensen gaven me weer hoop.”

Opnieuw geboren

Sinds kort werkt Walla als ambassadeur bij It's My Child. “Het voelt alsof ik opnieuw geboren ben. Ik kan niet beschrijven hoe gelukkig ik me voel door deze kans. Ik was een jaar lid van de oudergroep voordat ik besloot om de training te volgen en me in te zetten als ambassadeur voor het Pouwer College. Het voelt geweldig om echt iets te kunnen betekenen voor andere ouders.”

Walla grijpt elke kans aan om individueel contact te maken met ouders, zoals op de ouderavond. Samen met andere leden van It's My Child, organiseerde Walla een overleg met teamleider Annemijn om de rol van de ouders in de school te bespreken en om te onderzoeken hoe ze effectief samen kunnen werken. “Ik vind het heel mooi dat we elkaar op gelijke voet behandelen en dat we samenwerken als partners. Om elkaar te leren kennen en elkaar te helpen, breng ik graag verschillende ouders bij elkaar. Juist in deze moeilijke tijd door de lockdown hebben we elkaar nodig. Desnoods online.”

Geboren in Utrecht groeide Faisal toch op in Tanger

“Mijn vakantie naar Marokko bleek een periode te worden van tien jaar.” Als vierjarige ging de in Utrecht geboren Faisal, zoals ieder jaar, met zijn gezin mee op vakantie naar Marokko. Hij bleef met zijn moeder en oudere broer en zus (die daar al studeerden) achter en ging wonen bij zijn opa en oma. Een keuze die voor hem werd gemaakt, zodat hij de taal en de cultuur mee zou krijgen. Daarom vindt Faisal het nu als 43-jarige vader zo belangrijk dat zijn kinderen zelf leren kiezen.



Vuurtoren Cap Spartel, Tanger, Marokko.

“Doe goed, ontvang goed”

Faisal was nog te klein om te beseffen wat er gebeurde, maar hij weet nog hoe het voelde toen hij niet terugging naar zijn geboortestad Utrecht. Een voor hem veilige en vertrouwde plek. Toch heeft hij mooie herinneringen aan zijn tijd in Marokko. “Bij mijn opa en oma was het warm en gezellig. Mijn tante en oom leefden ook bij mijn opa en oma; mijn tante was als een tweede moeder voor mij.” Met trots vertelt hij over de stad Tanger, waar zijn grootouders woonden: “De havenplaats wordt de ‘Poort naar Afrika’ genoemd en ligt aan de noordkust van Marokko, met Spanje op slechts veertien kilometer afstand. Tanger is een mengelmoes van culturen en nationaliteiten en is daarom een favoriete vakantiebestemming in Marokko. Wij woonden in de wijk Qasba, een prachtige historische wijk.” Faisal ging vanaf zijn zevende jaar naar school en daarvoor volgde hij Koranlessen in een Moskee. “Ik herinner me dat ik gelukkig en blij was in die tijd.”

Eerder naar Nederland

Zijn vader kwam elke zomer langs. Ook in de zomer waarin Faisal en zijn moeder weer terug naar Nederland kwamen. “In 1991 was er veel onrust in de stad door de Golfoorlog. Er waren stakingen en rellen. Uit voorzorg heeft mijn vader ons toen eerder dan gepland naar Nederland gehaald. Hij vertelde ons dat Nederland niet meer zo was als vroeger. Het was niet meer veilig en er was veel criminaliteit.” Faisal ging in Nederland eerst naar de Taalschool en daarna naar de ISK in Utrecht. “Als ik terugkijk op mijn jeugd, heb ik het idee dat ik niet altijd juist geadviseerd ben. Er werd voor mij gekozen, in plaats van dat er naar mij werd geluisterd. Het was mijn droom, mijn doel om piloot of dokter te worden, al beseft ik dat dat voor mij te hoog gegrepen was. Volgens mijn vader kon ik beter kapper worden, net als hij. Wat had ik het fijn gevonden als hij mij en mijn dromen had gezien. Uiteindelijk heb ik een technische opleiding gevolgd.”

Eigen keuzes

“Als ouder en vele levenservaringen rijker, vind ik het belangrijk dat ik mijn kinderen steun in de keuzes die zij maken in hun leven.” Faisal is getrouwd en vader van drie kinderen: twee jongens en een meisje in de leeftijd van negen tot zestien jaar. “Ik ga op een flexibele manier om met mijn kinderen. Doordat mijn visie breder is geworden in de loop der jaren, kan ik ze de ruimte bieden om hun eigen keuzes te maken en om hun eigen uitdagingen aan te gaan.” “De ervaringen in mijn leven hebben mij als mens sterk, sociaal en energiek gemaakt. Ik hou ervan om andere mensen te helpen en bij te staan. Ik sta midden in de maatschappij en neem deel aan verschillende maatschappelijke activiteiten om mijn ervaringen te delen met anderen. Mijn motto in het leven is: ‘Doe goed, ontvang goed’. De rol van ambassadeur bij It’s My Child is Faisal op het lijf geschreven. “Door It’s My Child heb ik geleerd hoe ik in gesprek ga met mijn kinderen, hoe ik dingen vanuit hun perspectief kan bekijken en ze daardoor beter kan begrijpen. Maar ook hoe ik andere ouders kan benaderen en ze in hun eigen kracht kan zetten. En hoe ik een effectief gesprek met de school van mijn kind kan voeren, als een echte partner. Zelf heb ik op school een aantal activiteiten voor de ouders geregeld, zoals een bijeenkomst over het belang van de rol van de ouders in het leven van hun kinderen. De ouders hebben hierbij heel veel van elkaar geleerd.”

Voorbeeld

Faisal is op meerdere gebieden actief, zoals in de homeopathische geneeskunde als cuppingdeskundige, als medewerker bij een uitvaartcentrum, bij Stichting Moslim Jongeren en in de moskee. “Ik wil een voorbeeld zijn voor mijn kinderen. Ik werk hard en sport veel. Dat is het geheim van mijn kracht.”



Faisal tijdens de ontbijtpremière van de Communicaty Challenge van Hieroo Utrecht.

“Voor je het weet, tikt de tijd weg”

De sociale media zijn niet meer weg te denken uit ons leven. En zeker niet uit het leven van kinderen. Wat betekent dit voor de opvoeding, in combinatie met een nieuw leven in een nieuw land? Daarover gaat dit gesprek tussen vier ouders van Ithaka en Pouwer. Abbas, Nehad, Aziz en Seliman delen hun ervaringen en praten over de voordelen en de gevaren van sociale media. En de invloed op de tijdbeleving. Aziz: “Voor je het weet, tikt de tijd weg.”

Aziz komt uit Afghanistan en is vader van drie kinderen. Twee van hen gingen naar Ithaka. Hij woont al zes jaar in Nederland en als ambassadeur bij It's My Child geeft hij andere ouders adviezen, zoals over sociale media. Zijn meest gebruikte tip is: “Geef de kinderen iets te doen buiten de deur, een bijbaantje of een sport. Dan hebben ze minder tijd voor de telefoon of computer.” Nehad herkent dit bij haar veertienjarige zoon, die inderdaad minder ging gamen sinds hij via Pouwer stage ging lopen. Zij komt uit Irak en woont al veertien jaar in Nederland. Ook Abbas komt uit Irak en is nu zes jaar in Nederland. Hij heeft vier dochters en twee zonen, waarvan een dochter en zoon nu naar Pouwer college gaan. Drie van zijn dochters gingen twee jaar geleden naar Ithaka. Seliman komt uit Syrië en is vijftien maanden in Nederland. Drie maanden geleden voegde zijn veertienjarige zoon (die naar Ithaka gaat) zich bij hem. De rest van zijn gezin is verspreid over Syrië en Turkije.

Contact met familie

Alle vier de ouders gebruiken zelf sociale media, vooral als middel om te communiceren met familie of oude vrienden. Nehad: “Ik besteed wel meer dan een uur per dag aan praten met mijn familie. Via WhatsApp hebben we een zussengroep. Als we daarin beginnen met praten, gaat de tijd heel snel.” Ook de andere ouders noemen WhatsApp als meest gebruikte medium. Seliman: “Ik heb geen tijd voor andere sociale media. Het praten met mijn familie is voor mij het belangrijkste.” Abbas en Aziz gebruiken daarnaast ook Facebook, maar alleen om contacten te onderhouden. Aziz: “Er is een groot aanbod op internet, met name via YouTube. Dat gebruik ik nog wel eens om me voor te bereiden op een sollicitatiegesprek, om dingen te leren. Of om muziek te luisteren.”

Vrijheid van vroeger

Nehad glundert als ze terugdenkt aan haar jeugd: “Er waren toen nog geen sociale media. Het was een mooie tijd, we waren altijd buiten. Ik weet nog dat we een jaar lang geen elektriciteit hadden. Toch is dat een warme herinnering, omdat we tijd hadden om te spelen. Een gevoel van ultieme vrijheid.” Aziz: “We hadden toen nog geen zorgen, veel ruimte in ons hoofd.” Met hun eigen jeugd in gedachten is het soms moeilijker om te zien hoeveel tijd hun kinderen besteden aan sociale media. En dat ze zoveel minder buiten komen. Abbas: “Als ik niet ‘stop’ zeg, gaat het de hele dag door. Ik heb daarom de afspraak gemaakt dat de kinderen doordeweeks maximaal één uur per dag bezig mogen zijn met telefoon of laptop. In het weekend gelden geen restricties.” Voor Nehad is het moeilijker om grip te krijgen: “Ik heb soms het gevoel dat het dag en nacht doorgaat. Mijn zoon zit dan met zijn koptelefoon op en praat met zijn vrienden. Ik krijg dan nauwelijks contact met hem.” Ook de zoon van Seliman is vaak bezig met zijn telefoon: “Tijdens het eten kijkt hij YouTube of TikTok en dan vergeet hij gewoon te eten.” Naast dat de ouders vaak geen contact met hun kinderen krijgen als ze bezig zijn op hun telefoon of laptop, maken de ouders zich ook zorgen om wat de kinderen doen en wat ze zien. Vooral YouTube wordt gezien als een groot aanbod van ook ‘slechte dingen’. “Veel ouders weten niet precies wat hun kinderen doen”, zegt Nehad.

Slimmer dan hun ouders

Toch heeft het gebruik van sociale media ook voordelen. De kinderen houden contact met hun vrienden, ook de vrienden uit hun geboorteland. Het gamen geeft plezier. Hierdoor krijgen de kinderen het gevoel dat ze ‘erbij horen’. Daarnaast

leren ze ook veel via bijvoorbeeld YouTube. “Als mijn kinderen willen weten hoe iets werkt, laat ik ze vaak zoeken op YouTube naar een uitleg of een handleiding”, vertelt Aziz. “De kinderen groeien in deze tijd op met technologie. Ze zijn hierin vaak slimmer dan hun ouders.” Abbas vult lachend aan: “Ja, als ik een probleem heb met mijn iPhone, helpen mijn kinderen mij”.

Tijdens de lockdown door corona konden de ouders en hun kinderen niet om sociale media heen. Het was noodzakelijk om vele uren door te brengen achter de laptop om lessen te volgen en huiswerk te maken. Het effect van dit intensieve gebruik op de behoefte om ook privé nog tijd te besteden aan sociale media, verschilt per gezin. “Door de hele dag online te werken, hadden mijn kinderen veel minder interesse in sociale media na hun lessen. Hun behoefte was juist om even van de laptop weg te zijn”, vertelt Abbas. Bij Nehad ging het anders: “Mijn zoon ging juist nog meer gamen. Toen hij, na overleg met de mentor, deels naar school mocht, naast de online lessen, hielp dat beter”. “Hoe meer je fysiek kunt doen of doet, hoe minder tijd je besteedt aan sociale media”, beaamt Aziz.

Positief praten

Seliman: “We praten samen niet echt over de inhoud, maar mijn zoon komt wel bij mij vragen of iets waar is of niet.” Praten over goed gebruik van sociale media helpt als je dit op een positieve en begripvolle manier doet. Ook het gamen kan soms goed zijn. “Zeker als de kinderen nog maar net in Nederland zijn, is het fijn dat ze contact kunnen onderhouden met hun oude vrienden”, legt Aziz uit. Zo heeft de zoon van Seliman via het spel Bobg contact met een grote groep vrienden uit Syrië. “Dat is heel fijn voor hem.” De ouders geven aan dat het voor nieuwe contacten in Nederland juist goed is als dat in het begin fysiek is. Dat fysieke activiteiten belangrijk zijn, onderstreept Seliman met zijn idee voor het terugdringen van het sociale media gebruik: “De kinderen hebben beweging nodig. Als er een dagelijks sportprogramma na school zou komen, zouden de kinderen veel minder bezig zijn met hun telefoon.”



Van links naar rechts: Seliman, Abbas, Aziz en Nehad in groepsgesprek met Miranda (rechts) over de sociale media.

Externe oriëntatie met *warm welkom*

Dit jaar ben ik met een opleiding gestart, de Master Educational Leadership (MEL). Ik heb voor deze opleiding gekozen om mijn werk als leidinggevende op een basisschool te versterken.

Een onderdeel van deze studie is de externe oriëntatie. Het is hierbij de bedoeling om met een andere leidinggevende een aantal dagen mee te lopen om een andere manier van leiding geven te zien. De gekozen plek waar ik de oriëntatie deed, moest passen bij mijn leervraag binnen de opleiding.

Ik heb Soha Surour benaderd of ik met haar mee mocht kijken naar het werk binnen It's My Child. Soha stond hier open voor en dacht goed mee over waar ik bij aan zou kunnen sluiten. Ik was naar twee zaken nieuwsgierig:

1. Hoe zorgt Soha ervoor dat haar visie van It's My Child gedragen en uitgevoerd wordt door alle ambassadeurs?
2. Zie ik de visie van Soha terug in haar handelen en de activiteiten binnen It's My Child?

Ik heb twee maandagen meegelopen en nog wat losse gesprekken gevoerd. Ik ben erg onder de indruk van wat Soha heeft opgezet. Haar doel was ouders die vanuit een ander land hier komen wonen, in hun kracht te zetten bij de opvoeding en begeleiding van hun kinderen. Ouders te empoweren. Dit doet ze door te kijken naar wat ouders wel kunnen in plaats van te focussen op wat ze nog niet kunnen of wat ze nog niet weten. Daarnaast laat ze ouders andere ouders begeleiden om zelf hun uitdagingen aan te gaan.

Basisbehoeften

Een aanpak die ik in alles terugzie. Bij de vergadering van de ambassadeurs gaat het steeds over hoe je ouders zelf dingen kan laten aanpakken. Ook bij de training van nieuwe ouders wordt dit steeds benadrukt. Soha leert ouders te werken met de basisbehoeften competentie, autonomie en relatie. Bij het gesprek met een ambassadeur hoor ik de visie van It's My Child heel duidelijk terug. Agi gaf aan dat de ambassadeurs zelf moeten bedenken waar ze in getraind willen worden.

Al het werk uit de stichting van Soha is erop gericht mensen te respecteren in hun keuzes en achtergrond en vanuit daar de ouders in hun kracht te zetten. Soha gaf aan het lastig te vinden om zaken los te laten. Elke ouder vult de visie toch op eigen wijze in. Tegelijkertijd is Soha heel respectvol naar ieders mening en visie en zie ik dat ze haar ambassadeurs vertrouwt in het werken volgens de methode van It's My Child.



Intrinsieke motivatie

Soha is heel duidelijk over de methode van It's My Child en benadrukt in alle activiteiten de principes van de methode. Doordat zowel Soha als de ambassadeurs een enorme intrinsieke motivatie hebben om andere ouders in hun kracht te zetten, wordt de werkwijze bijna als vanzelf toegepast. Door herhaling en door haar persoonlijk verhaal, draagt Soha de principes constant uit en nemen alle ambassadeurs de werkwijze over. Ik zie de visie en de principes van It's My Child daardoor overal in terug; in overleggen, in de training, in de individuele gesprekken en in het beleid.

Ik ben dankbaar dat ik mocht meekijken bij de stichting It's My Child. Ik heb veel geleerd van Soha en haar ambassadeurs. Het warme welkom dat ik steeds ervaarde, heeft me echt geraakt.

Addy Akkermans

Adèle Guinaudie over haar stage bij It's My Child

Geef *ouders* een stem

Ouderschap in combinatie met migratie.
Het is een actueel thema dat vaak wordt besproken, onder andere in sociaal-politieke debatten. Hierbij worden de individuele en persoonlijke ervaringen van de eerste generatie migrantenouders vaak over het hoofd gezien.

Mijn stage bij It's My Child heeft me de ogen geopend voor de mogelijkheid om verder onderzoek te doen naar ervaringen van migrantenouders van de eerste generatie. En zo begon mijn reis van het schrijven van mijn masterthesis, waarin ik koos om de focus te leggen op migrantenmoeders. Dit kwam doordat onderzoek uitwijst dat moeders, na migratie, vaak de primaire verzorger zijn van de kinderen.

Mix van culturen

Onderzoeken naar ouderschap leggen vaak te veel de nadruk op de worstelingen die migrantenouders en hun kinderen hebben om te integreren en succesvol hun weg te vinden na de migratie. Er worden vaak goede en slechte opvoedingsstijlen tegenover elkaar gezet, waarbij de westerse opvoedingsconcepten meestal als de norm worden vergeleken met die van andere culturen. Mijn ervaring bij It's My Child en mijn interviews met moeders wezen echter iets anders uit. Migrantenmoeders blijken zich juist succesvol aan te passen aan hun nieuwe rol als ouder in Nederland. Meer dan de helft van de elf moeders die ik interviewde, gaf aan dat ze positieve veranderingen hebben ervaren in de relatie en dynamiek met hun kinderen na de migratie. De moeders beschreven hun rol als ouder niet als geïntegreerd in hun eigen cultuur of in de Nederlandse, maar meer als een mix van die twee, waarin ze juist opvallend goed naast elkaar kunnen bestaan. Dit onderschrijft wat De Haan (2011) en Papastergiadis (2011) 'culturele vertaling' noemen.

Uiteraard werden ook de uitdagingen in ouderschap na migratie besproken met de geïnterviewde moeders. Veel van hen vertelden dat ze geconfronteerd zijn met een degradatie van hun professionele status in Nederland, doordat ze de zorg hadden voor hun kinderen, nu hun familie niet in de buurt was om te helpen. Het gevoel van isolatie en hulpeloosheid in een land waar ze de voertaal niet spreken werd ook genoemd als barrière tussen de moeders en de scholen van hun kinderen.

Dezelfde golflengte

Mijn onderzoek concludeert dat moeders hun kracht terugvinden door middel van verschillende strategieën, zoals de ondersteuning van door ouders geleide initiatieven. Eén van de moeders vertelde hoe It's My Child haar had ondersteund:



"Iedereen komt uit verschillende landen, maar je weet dat je op dezelfde golflengte zit. (...) Ik was dezelfde moeder, met dezelfde uitdagingen en zoekende naar een manier om mijn stem te laten horen. We zitten allemaal in hetzelfde schuitje. Het maakt niet uit waar je vandaan komt, we willen allemaal wat het beste is voor onze kinderen."

Tot slot, heeft mijn onderzoek de noodzaak laten zien van een door ouders geleide organisatie als It's My Child. Deze vaak kleine organisaties, maar met grote impact, spelen een grote rol in het leven van nieuwkomers en zouden topprioriteit moeten zijn binnen het Nederlandse integratiebeleid. In plaats van het creëren van programma's met een 'top to bottom' benadering en het plaatsen van nieuwkomers in bepaalde hokjes, is het veel effectiever om ouders een stem te geven en de ruimte te geven om met hun eigen ideeën en initiatieven te komen. Ik ben voor altijd dankbaar voor de mogelijkheid om ervaringen op te doen bij It's My Child en ik zal in de toekomst in contact blijven het team.

Groot verschil met schoolsysteem in Zimbabwe

“Mijn partner en ik wonen met onze twee kinderen, een jongen van elf en een meisje van vijftien, sinds 2019 in Nederland, nu in het dorp Maarssen,” vertelt Alfred. “Wij komen uit Zimbabwe, een prachtig land waar de zon veel schijnt en de mensen warm en gastvrij zijn.”

“De grootste uitdaging: een school voor de kinderen vinden”

Alfred kwam zelf al in 2017 in Nederland om zich te verzekeren van werk. Hij mist vooral het klimaat en de natuur van zijn geboorteland. “Het hele jaar was het heerlijk warm in ons land. Zimbabwe heeft veel te bieden, zoals de immense Victoriawatervallen, één van de zeven wereldwonderen. En natuurlijk alle wilde dieren van de ‘big five’: de leeuw, de buffel, het luipaard, de olifant en de neushoorn.”

Toen het gezin van Alfred zich in oktober 2019 bij hem voegde in Nederland, betekende dat een grote verandering. Een nieuwe cultuur, andere normen en waarden en een nieuwe taal. “Onze kinderen zagen er erg naar uit om te verhuizen naar een vreemd land. Het voelde voor hen als een groot avontuur met de mogelijkheid om nieuwe vrienden te maken. Tegelijkertijd voelden ze zich verdrietig omdat ze afscheid moesten nemen van hun school en hun vrienden in Zimbabwe.”

Koud

Het gezin verhuisde precies aan het begin van de winter. Dat was een koude kennismaking. “Het eerste verschil was natuurlijk het weer. Wat was het moeilijk om van een heel warm land te schakelen naar zulke korte, koude en natte dagen.”

“De grootste uitdaging, naast de cultuurverschillen, de taalbarrière en het andere klimaat, was het vinden van nieuwe scholen voor onze kinderen. Door de taal moesten ze eerst naar taalscholen, voordat ze naar reguliere scholen konden gaan. Onze dochter startte daarom op Ithaka; onze zoon ging naar de taalschool in Nieuwegein. Deze school was verbonden aan een reguliere school in Vianen, waar we toentertijd woonden. Het was niet makkelijk voor hen en voor ons. De schoolsystemen van Zimbabwe en Nederland verschillen nogal van elkaar. In Zimbabwe waren alle lessen bijvoorbeeld in het Engels. We moesten uitzoeken hoe het werkt met de verschillende niveaus in het Nederlandse onderwijssysteem. Als ouders hadden we in Zimbabwe veel meer invloed op de keuze van de school voor onze kinderen en hoe ze hun carrière pad bewandelen. In Nederland delen we deze verantwoordelijkheid en begeleiding met de mentoren en docenten van school.”

Kracht als ouder

Een medewerkster van de gemeente hielp Alfred en zijn gezin met het zoeken naar scholen voor de kinderen. Ze legde de



Victoriawatervallen, Zambia en Zimbabwe.

eerste contacten en overbrugde zo de taalbarrière die het gezin in de weg stond. “Haar adviezen hebben ons enorm geholpen. Toen onze dochter startte op Ithaka, heb ik mezelf ook direct aangemeld bij een meeting van It's My Child. Hierdoor kreeg ik meer inzicht in de aanpak van Ithaka en in het schoolsysteem van Nederland.”

Om, ondanks alle uitdagingen, in zijn kracht als ouder te blijven, startte Alfred met Nederlandse lessen. “Een hele onderneming, naast mijn drukke baan, maar hierdoor werden mijn kinderen ook gestimuleerd om nog harder te werken aan hun Nederlandse taal. Daarnaast bleven we het Nederlandse schoolsysteem verder bestuderen en zochten we veel contact met de mentoren en docenten van onze kinderen. Zo bleven we hun voortgang volgen. Onze zoon leerde de taal erg snel en kon na een jaar taalschool al doorstromen naar regulier onderwijs. Hij is inmiddels gestart op een school in onze nieuwe woonplaats Maarssen. Onze dochter heeft meer tijd nodig om de taal machtig te worden en blijft voor een tweede jaar op Ithaka. Hier waren we in het begin verbolgen over, bang dat ze achter zou gaan lopen. We begrepen het Nederlands schoolsysteem nog niet helemaal. Het bracht ons tot het dilemma om haar op Ithaka te laten blijven of toch een andere school te zoeken, tegen het advies van haar mentoren en docenten in.” Een gesprek met IMC en haar nieuwe mentor bracht de oplossing. “De voordelen van nog een jaar Ithaka en de uitleg van hoe haar verdere schoolloopbaan er uit kon zien, maakte ons veel duidelijk. We kregen ook adviezen hoe we onze dochter kunnen begeleiden in dit traject.”



Samen met zijn vrouw staat Alfred ieder weekend aan de zijlijn van het voetbalveld.

Genieten

Hoewel Alfred en zijn gezin veel problemen op hun weg vonden, is het ze gelukt deze te overwinnen. “We voelen ons nu aardig thuis in Nederland. Onze kinderen lijken ook goed gewend en ze maken nieuwe vrienden. We willen hier graag voor een lange tijd blijven en onze kinderen laten genieten

van de vele kansen en mogelijkheden die ze op gebied van educatie en carrière geboden worden in Nederland. Als onze dochter volgend schooljaar Ithaka verlaat, staat ons een nieuwe uitdaging te wachten in het vinden van een passende school. We zijn echter optimistisch en hoopvol dat de school ons hierbij zal helpen.”

De *veerkracht* van een vader

“Al vanaf mijn dochters eerste jaar werd zichtbaar dat haar opvoeding voor ons als ouders een grote uitdaging zou worden. En het werd steeds moeilijker. Ik begreep haar niet en vandaag de dag begrijp ik haar nog steeds niet altijd.” De dochter van René heeft autisme en dit heeft invloed op de communicatie, relatie en zijn verwachtingen. “Ik zou elke dag wel wat met mijn dochter willen ondernemen maar helaas laat de situatie dit niet toe. Soms twijfel ik aan mezelf over of ik iets in de opvoeding niet goed heb gedaan. Tegelijkertijd weet ik dat het niet zo is, met onze zoon gaat alles een stuk makkelijker.”



Albert Cuyp Amsterdam, Nederland

De geboren, getogen en vooral trotse Amsterdammer René is getrouwd met Annemiek en samen hebben ze naast hun 18-jarige dochter nog een zoon van 24. Als kind woonde René bij de Albert Cuyp waar hij gelukkig en onbezorgd opgroeide. “Ik was altijd buiten aan het voetballen en ik had veel vrienden. Mijn eerste baantje was op de Albert Kuip waar ik planten verkocht op de markt. Ik stond naast de kraam van Gordon die daar stond met zijn ondergoed.”

Prachtige kwaliteiten

“Als ouder wil je het beste voor je kind en het is moeilijk om te ervaren dat je dat niet kunt geven. Mijn dochter heeft in haar leven al veel met verschillende zorgverleners te maken

gehad. Ze kreeg steeds nieuwe begeleiders en we moesten telkens opnieuw ons verhaal vertellen. Steeds wordt er weer een ‘traject’ voor je bepaald en word je weer in een bepaald hokje gestopt. Voor mijn dochter is dat het vervelendst. Voor mij als vader is het erg verdrietig om te zien. Ik wil juist focussen op de prachtige kwaliteiten van mijn dochter, zoals haar zorgzaamheid en haar liefde voor muziek.”

René had het gevoel dat hij het uiteindelijk zelf moest doen en hij is zich gaan verdiepen in autisme. “We hebben er alles aan gedaan om het beste team aan professionele hulpverleners om ons heen te verzamelen. Zodra ik merkte dat een bepaalde persoon niet bij mijn dochter paste, stopte ik de samenwerking.” Ondanks dat René zijn rol als vader heeft kunnen herpakken, had en heeft hij veel verdriet over de situatie met zijn dochter. Hij wilde in contact komen met andere vaders die ditzelfde gevoel delen. “Mannen praten over het algemeen niet goed over hun gevoelens, maar wij hebben wel behoefte aan een uitlaatklep.”

Broodje Hagelslag

In zijn zoektocht stuitte René op Broodje Hagelslag, een stichting die jongeren en ouderen helpt ‘die buiten de samenleving dreigen te vallen’. “Na het introductiegesprek volgde een tweede gesprek waarin ik, op mijn verzoek, met jongeren zelf kon praten die daar worden begeleid. Ik was onder de indruk van één van de meisjes en via haar kwam ik in contact met haar vader. Samen met hem hebben we, onder leiding van Broodje Hagelslag, de praatgroep ‘Vaders voor Vaders’ opgericht waarin we bij elkaar komen en ons verdriet, onze zorgen en kennis met elkaar delen. We zijn geen klaaggroepje, we hebben een positieve insteek. Delen maakt lichter.”



Bij het verschijnen van het eerste Veerkracht Magazine was ik directeur van Itaka, de internationale schakelklassen in Utrecht. Inmiddels ben ik directeur geworden van OVMZ in Zeist.

It's My Child komt naar OVMZ

Verscholen tussen de bomen op het landgoed Schoonoord staan twee scholen. En één daarvan is O(penbaar) V(mbo) en M(avo) Z(eist). En binnenkort strijkt It's My Child hier ook neer. Als stichting die ouders en school samen laat werken aan een gemeenschappelijk project: de opvoeding van jonge mensen op weg naar hun volwassenheid.

Was er dan geen sprake van samenwerking? Ja natuurlijk wel. In de medezeggenschap, bij ouderavonden, driehoeksgesprekken, enzovoort. Bij zulke gelegenheden bepaalt veelal de school wat er besproken wordt en waarover besloten wordt. Als ik daar wat langer over nadenk, is dat eigenlijk heel vreemd. Ouders zijn verreweg de belangrijkste mensen in het leven van een kind of jongere en de school is veel meer een voorbijganger. Dus wie zou er nu het gespreksonderwerp moeten bepalen?

It's My Child creëert een mogelijkheid voor ouders om zelf hun agenda samen te stellen, te praten over de zaken die zij zelf belangrijk vinden rondom de opvoeding van hun kinderen. En dan vervolgens zelf hun acties te bepalen. Ik verwacht dat dit veel oplevert. Allereerst voor de leerlingen. Het is belangrijk om te zien dat docenten en ouders samenwerken en overleggen als er iets op te lossen valt. Dat geeft een veilig gevoel en rust. En ouders doen graag iets met en voor hun kinderen. Dat leidt tot leerzame en leuke activiteiten.

Dan de ouders. Elke ouder vindt de ontwikkeling van zijn kind belangrijk. Hij of zij is dus per definitie betrokken. Veel ouders doen niets liever dan bijdragen leveren aan de ontwikkeling van hun kind. Maar het opvoeden gaat nooit vanzelf. Iedereen, die kinderen heet, weet dat je dingen tegenkomt, die je niet verwacht had. En dingen, waarop je niet direct weet hoe je ze aan zal pakken. It's My Child brengt ouders bij elkaar om elkaar te steunen als het even lastig is. In de praktijk heb ik ouders elkaar ook nog zien helpen met heel andere zaken: een (extra) uitkering aanvragen, leren hoe je meer kans maakt bij een sollicitatie, enzovoort. Veel ouders ontdekten dat ze veel meer konden en durfden, dan ze gedacht hadden.

En voor de school? Ik ken docenten die eerst dachten dat ouders zich maar niet te veel met de school moesten bemoeien. Dat was maar lastig en kostte veel tijd. Toen de ouders met It's My Child op school kwamen, ontdekten de docenten al snel dat je samen met de ouders veel meer kan bereiken. Als je elkaar al regelmatig hebt gezien, kan je veel gemakkelijker even iets afstemmen. Je werkt al lang samen voordat het eerste



probleem zich aandient. Voor veel docenten heeft “ouders op school” heel fijn uitgepakt. Het voelt veel natuurlijker: alle volwassenen werken samen om de ontwikkeling van een kind de juiste zetjes te geven. Ik kan niet wachten tot It's My Child op OVMZ komt.

Douwe Brouwer, Directeur OVMZ

“Welke taal je ook spreekt, film kent iedereen”

“Film is een prachtig middel om veerkracht te stimuleren en om ervaringen te verwerken.”

Hemmo Bruinenberg vertelt over de projecten van Common Frames, het bedrijf dat hij mede opgericht heeft. “Wij geloven in de kracht van media en we willen met onze film- en mediaprojecten een positieve bijdrage leveren aan de ontwikkeling van jonge nieuwkomers. Welke taal je ook spreekt, film kent iedereen!” Hemmo probeert ook ouders te betrekken bij de filmprojecten; It's My Child speelt daarbij een bijzondere rol.



Wat in 2015 op Ithaka begon als een project voor Hemmo's master Antropologie in de klas van meester Rob, is inmiddels gegroeid tot een dynamisch bedrijf met verschillende projecten op verschillende ISK's. “Meer dan 2000 jongeren hebben met onze camera's gewerkt en er is nooit iets kapotgegaan.” Het enthousiasme van leerlingen en docenten overviel Hemmo in de beginjaren. “De filmworkshops namen de hele school over. Met hulp van meester Jan ontwikkelden we grotere projecten, waarvoor we subsidies kregen en we namen extra docenten aan. In samenwerking met de Universiteit Utrecht werd er in 2017 een onderzoek gestart naar mediawijsheid, onder leiding van Sanne Sprenger (ook al bekend bij Ithaka). Dat noemden we Ithaka Media Lab.”

Ithaka als metafoor

Ondertussen groeide ook het project 'Ithaka Filmt' en besloten Sanne Sprenger, Ena Omerovic en Hemmo de handen ineen te slaan: Common Frames werd geboren. “In sneltreinvaart ontstonden meer projecten, ook verder dan binnen ons vertrouwde Ithaka; we werken nu ook samen met andere ISK's in Nederland.” De naam Ithaka Filmt spreekt verbondenheid uit met de school Ithaka. “Ithaka was onze proeftuin, de meeste projecten hebben we samen

ontwikkeld. Zo zijn we begonnen en zo willen we het houden. Bovendien past de naam Ithaka als metafoor ook goed bij onze missie. Het verhaal van Odysseus die zwerft op zoek naar een veilige plek, verlangend naar een thuis. Ik draag graag mijn steentje bij aan Nederland als plek voor jonge nieuwkomers.”

“Door het zelf maken van film ontwikkelen de jongeren allerlei belangrijke vaardigheden: samenwerken, creatief bezig zijn, actief bezig zijn met de Nederlandse taal, zelfvertrouwen opbouwen en jezelf trots voelen. Hierdoor wordt de veerkracht van de jongeren gestimuleerd en verwerken ze hun ervaringen op een positieve en impliciete manier. Een nevendoeel van onze projecten is dat er in het medialandschap aandacht is voor jonge nieuwkomers en dat hun verhalen in een breder perspectief worden gezien.”

Young, wild and free

Hemmo was blij verrast toen hij ging werken met leerlingen van de ISK's. “Het strookte totaal niet met mijn beeld van zielige kwetsbare jongeren. Er heerst een erg positieve sfeer op de scholen en de leerlingen kwamen juist heel krachtig op mij over. Ze zijn bijzonder gemotiveerd. En ook al zijn de verhalen soms moeilijk, we hebben veel lol samen. Ook de docenten zijn erg geëngageerd en fungeren als een familie voor deze jongeren. Wat me geraakt heeft, was dat een groep leerlingen geen zin had in een verhaal over wat ze hadden meegemaakt, maar dat ze juist een film wilden maken over de toekomst. Ik vind het belangrijk dat jongeren de creatieve vrijheid hebben om hun eigen film te maken. Het werd een film over de vrijheden in Nederland, met als soundtrack: 'Young, wild and free'. Dit werd het thema van mijn masterscriptie.”

“Bij het maken van film leer je veel over jezelf. Naast dat je leert om samen te werken, leer je ook je eigen talenten kennen. De leerlingen proeven van elk onderdeel in het proces. Ze zijn acteur, regisseur, schrijver en bedienen de camera. Hierdoor ontdekken ze dat alles belangrijk is. Uiteindelijk kiezen ze een rol en zijn ze een belangrijke schakel in hun eigen film. Bovendien laten we de jongeren ook kennis maken met praktische toepassingen als videoportretten, die ze bijvoorbeeld in kunnen zetten voor hun werk of opleiding. Dit zou ook een mooie oefening zijn voor ouders. Ik hoop zeker in contact te komen met ouders die al media-ervaring hebben, om het aanbod verder uit te bouwen.”

Trotse ouders

Via Ithaka Filmt is Hemmo inmiddels in contact gekomen met diverse ouders. Zo zijn ouders altijd welkom op vertoningen, zoals tijdens het jaarlijkse Ithaka Festival in de Stadsschouwburg van Utrecht, waar ze trots genieten van de films van hun kinderen. “Via It's My Child hebben we een film gemaakt met ouders voor andere ouders die pas in Nederland zijn. Het doel was om te vertellen hoe alles werkt in Nederland en wat je als ouder tegenkomt. Het was bijzonder om te doen, met name doordat we bij ouders thuis filmden en zij konden vertellen in hun eigen taal. Het werden uitgebreide interviews die veel inzicht gaven in hun persoonlijke ervaringen.” Ook voor de jongeren is het fijn dat ouders worden betrokken bij de filmprojecten. “Zo was er een meisje uit Eritrea dat haar ouders precies kon vertellen hoe een film werd gemaakt, toen ze thuis een film aan het kijken waren. Het is daarnaast erg leuk als de kinderen thuis trots hun films kunnen laten zien.”

Met de portretten 'Na de ISK' komen oud-leerlingen aan het woord. “Ik vind peer-learning belangrijk; dat jongeren leren van rolmodellen met wie ze zich kunnen identificeren. In de toekomst hopen we dit verder uit te bouwen en misschien kunnen we ouders hier ook een rol in geven.” Hemmo heeft voor de toekomst nog meer mooie plannen. “Vanwege het succes zou ik film en media meer in willen bedden in de ISK's. We kunnen helaas niet alle ISK's in Nederland bedienen, maar we kunnen wel een lijn uitzetten. Zodat film en media echt onderdeel worden van de lessen, als middel voor onderzoeken of het maken van portretten. Jongeren zouden ook buiten schooltijd meer kunnen doen. We hebben al een start gemaakt met het 'Talent Team' en we gaan een filmclub in de school oprichten. Het zou interessant zijn om ouders hierbij te betrekken.”

Passie volgen

Wat Hemmo aan het hart gaat is dat een toekomst in de filmwereld niet hoog aangeschreven staat bij ouders. “Terwijl de Nederlandse samenleving schreeuwt om verhalen, vooral van nieuwkomers. In de film- en mediawereld werken nauwelijks nieuwkomers. Daardoor hebben ze juist alle kansen op een toekomst in deze tak. Hier helpen we graag bij. De video van Aziz uit de serie 'Na de ISK' is hier een mooi voorbeeld van. We zouden graag zien dat ouders hun kinderen stimuleren om hun passie te volgen.”

Met dank aan...

De ouders van It's My Child hebben het podium van "Veerkracht 2" gecreëerd om weer te geven wat de kracht van samenwerken is. De verhalen van ouders laten de positieve impact zien van deze kracht. Ouders vertellen over de ruimte en het vertrouwen die ze krijgen om met eigen initiatieven en ideeën te komen om zo hun kinderen te kunnen ondersteunen.

We willen graag iedereen bedanken die in de kracht van anderen gelooft.

We willen graag elke schoolmedewerker bedanken die gelooft dat de echte verandering thuis begint en dat school en ouders elkaar hard nodig hebben om een verantwoordelijke generatie te creëren.

We willen alle organisaties, stichtingen en gemeenten bedanken die niet over de ouders praten maar met de ouders om een gezamenlijk plan te maken.

"Ik heb geleerd dat mensen zullen vergeten wat je hebt gezegd, mensen zullen vergeten wat je hebt gedaan, maar mensen zullen nooit vergeten hoe je ze liet voelen." Maya Angelou

COLOFON

Veerkracht
magazine

Zomer 2022, jaargang 2, nummer 2

Een uitgave van:
It's My Child
La Bohèmedreef 7
3561 KW Utrecht
E-mail: info@itsmychild.nl
Telefoon: 030 - 263 46 34
Website: www.itsmychild.nl

Fotografie: Lilit Musheghyan, Ibrahim Selek, Gaby Bremer en Shutterstock.

Eindredactie: Bram Donkers – NUOVO Scholen

Redactionele en ondersteuning: Miranda Rijkers

Vormgeving en productie: Dirk Jasper – Barnyard, Creative Powerhouse

Creatief manager: Gaby Bremer

Projectleiding: Soha Surour

Drukwerkbegeleiding: GRV Project en Creatie

Druk: Drukkerij Roelofs

Copyright

© 2022 Stichting It's My Child, Utrecht

Niets uit deze uitgave mag worden vervoelvoudigd, door middel van druk, fotokopieën, geautomatiseerde gegevensbestanden of op welke andere wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.



